

KIRKKONUMMEN KUNTA

TILINPÄÄTÖS 2011

Kunnanvaltuusto 18.6.2012

SISÄLLYSLUETTELO

TOIMINTAKERTOMUS

Kunnanjohtajan katsaus	1
Kunnan organisaatio	2
Yleinen taloudellinen kehitys	3
Kirkkonummen kunnan toiminnan ja talouden kehitys	
Kunnan sisäisen valvonnan järjestäminen	9
Tilikauden tulos ja toiminnan rahoittaminen	11
Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	18
Konsernin toiminnanohjaus	18
Tilikauden tuloksen käsittely	18

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Vuodelle 2011 asetettujen sitovien tavoitteiden toteutuminen	19
Konserniyhteisöille asetettavien tavoitteiden toteutuminen	
Käyttötalouden toteutuminen	27
Tarkastuslautakunta	29
Kunnanhallitus	29
Perusturvalautakunta	39
Sivistyslautakunta	64
Suomenkielinen varhaiskasvatus- ja opetuslautakunta	
Ruotsinkielinen varhaiskasvatus- ja opetuslautakunta	
Liikuntalautakunta	
Nuorisolautakunta	
Yhdyskuntatekniikan lautakunta	95
Rakennus- ja ympäristölautakunta	
Palvelutuotannon johtokunta	
Vesihuoltolaitoksen johtokunta	
Eerikinkartanon johtokunta	
Tuloslaskelmaosa	121
Investointiosa	125
Rahoitusosa	135

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

Tuloslaskelma	137
Rahoituslaskelma	
Kunnan tase	
Konsernituloslaskelma	
Konsernirahoituslaskelma	
Konsernitase	
Vesihuoltolaitoksen tuloslaskelma	
Vesihuoltolaitoksen rahoituslaskelma	
Vesihuoltolaitoksen tase	

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

151

Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista
Kunnanhallituksen ja kunnanjohtajan allekirjoitukset
Tilintarkastajien tilinpäätösmerkintä

KUNNANJOHTAJAN KATSAUS

Vuosi 2011 osoittautui kuntataloudessa ennakoitua paremmaksi. Verotulokertymät ovat ylittäneet monessa kunnassa ennakoarviot, mikä on osaltaan parantanut talouslukuja. Myös Kirkkonummella kokonaisverotulot kasvoivat voimakkaasti jo toisena tilinpäätösvuotena peräkkäin: vuonna 2010 liki 10 % ja viime vuonnakin 3 %. Kuntamme tulonmuodostukseen suuresti vaikuttavien maankäyttö- sopimuskorvausten tilityksistä merkittävä osa tapahtui tilinpäätösvuotena, mikä myös paransi tulos- ta. 24 miljoonan vuosikate kattoi suunnitelman mukaiset poistot ja vuoden 2011 tulos oli 10,4 mil- joonaa euroa ylijäämäinen.

Vaikka väestönkasvu oli aikaisempiin vuosiin verrattuna hyvin maltillista (+250 asukasta) ja perus- tui yksinomaan voimakkaaseen syntyvyyteen, niin ennusteiden mukaan Kirkkonummen on lähivuo- sikymmeninä varauduttava merkittävään sekä muuttovoitosta että syntyvyydestä aiheutuvaan asu- kasluvun lisäykseen. Tilinpäätösvuonna valtuusto onkin ns. palveluverkkoselvityksessä ennakoitunut tätä kehitystä arvioimalla asukkaalleen tarjottavien kunnallisten palvelujen määrää vuoteen 2025 saakka. Niin ikään valtuuston päättämässä talouden tasapainottamisohjelmassa määritellään Kirk- konummen kunnan taloudenpidolle tiukat raja-arvot: toimintakatteen kasvun rajaaminen 3,2 % :iin, nettoinvestointien 22,5 milj. euroon sekä kokonaislainamäärän 100 milj. euroon edellyttävät kun- nalta vastuullista ja pitkäjänteistä päätöksentekoa.

Tilinpäätösvuonna käsiteltiin ja hyväksyttiin monia kunnallisten palvelujen parantamisen mahdol- listavia asemakaavoja. Keskustan terveyskeskuksen asemakaavan muutos lisää ja nykyaikaistaa ter- veydenhuollon käytettävissä olevia tiloja ja Masalan koulun asemakaava mahdollistaa koulun laa- jentumisen yhtenäiskouluksi. Myös Kyrkvallan ja Jokiniityn asemakaavassa osoitetaan alueelle pal- velurakentamista. Kirkkotorin asemakaavalla parannetaan kirjaston toimivuutta sekä alueen liiken- teen sujuvuutta. Lisäksi Veikkolassa Perälänjärven asemakaavan muutos mahdollistaa asumisen tii- vistämisen sekä yritystoiminnan sijoittamisen alueelle. Asukaslukumme kasvaessa maankäytön suunnittelun ja kuntamme ominaispiirteet huomioivan kaavoituksen merkitys korostuvat.

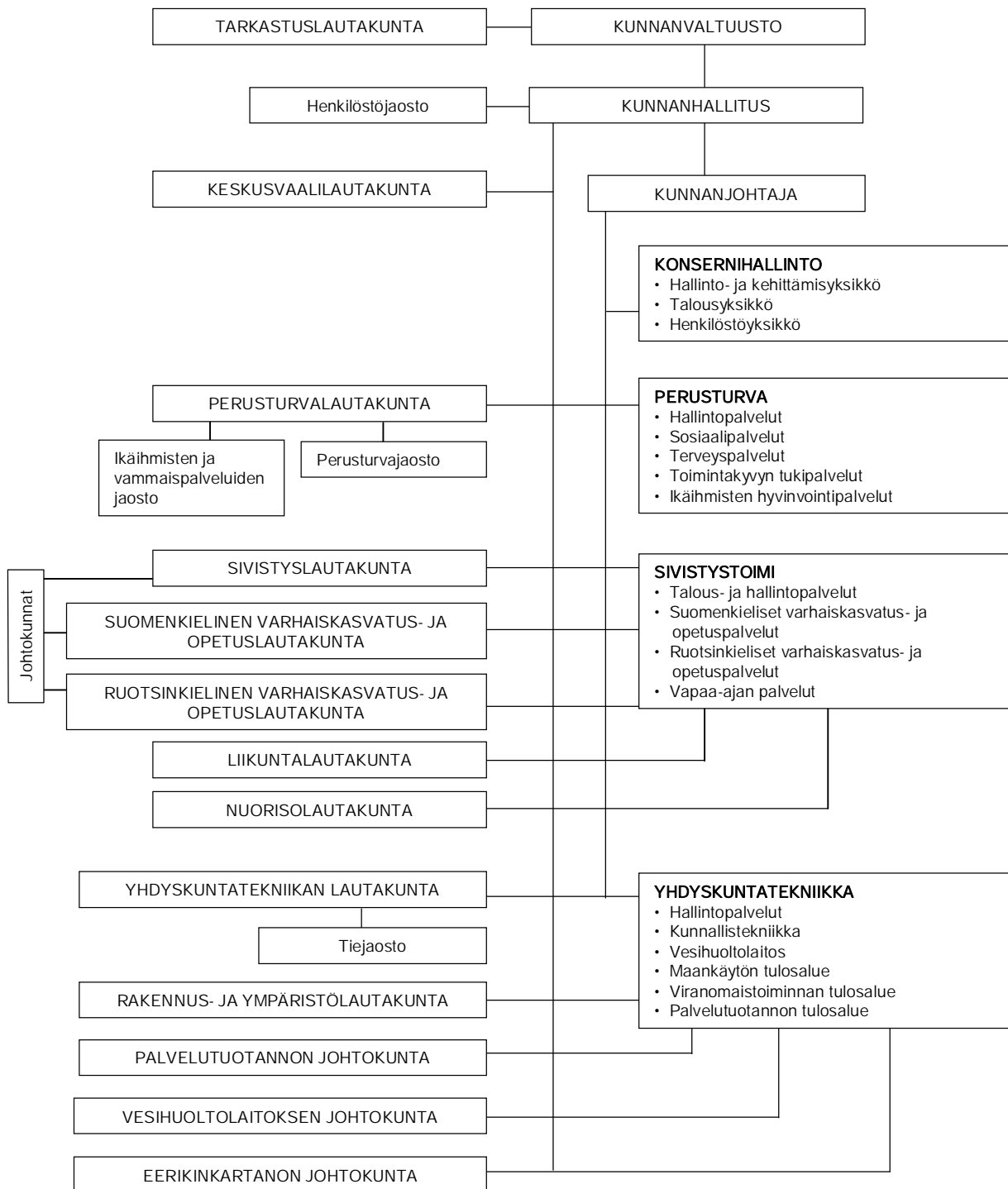
Valtuusto määritteli hyväksymässään hyvinvointisuunnitelmassa 2012 - 2013 hyvinvoinnin kehit- tämisen osa-alueiksi mm. terveyserojen kaventamisen, syrjäytymisen ehkäisyn sekä elämänhallin- nan ja liikunnan edistämisen. Erillisessä ikäihmisten palveluiden strategiassa 2011 - 2025 linjattiin erikseen ikääntyvän väestönosamme kehittämistarpeita. Koululaisten fyysinen oppimisympäristö koheni Masalan koulun peruskorjauksen ja laajennuksen ensimmäisen vaiheen myötä ja Veikkolas- sa Vuorenmäen koulun valmistuttua. Samoin saatiin päätökseen Ljusdalan nuoriso- ja teatteritalon peruskorjaus. Keskusta-alueen kunnallistekniset työt liikennejärjestelyineen ja kunnantalon raken- tuminen muuttivat kuntakeskuksen julkikuvaa.

Valtion kuntapolitiikka puhutti myös peruskunnissa. Valtiovallan hallitusohjelmaan kirjattu tavoite kuntarakenteen uudistamisesta toi epävarmuutta kuntien asemasta, määrästä ja tehtävistä tulevai- suudessa. Valtiovarainministeriön asettaman kuntarakennetyöryhmän selvitys ja ehdotus uudeksi kuntarakenteeksi viivästyivät vuodenvaihteen yli, mikä merkinnee mielenkiintoista kunnallisvaalivuot- ta. Kuntien välistä yhteistyötä liitosuhdat ovat lisänneet jo nyt.

Kirkkonummen kuntalaiva on saanut purjehtia viimeiset vuodet vahvassa myötätuulussa. Toimin- taympäristömme lisäksi sen ovat mahdollistaneet osaava ja sitoutunut henkilöstö sekä laaja-alaisesti asioihin perehtyneet luottamushenkilöt. Haluankin kiittää heitä kuntamme ja kuntalaistemme hy- väksi tehdystä työstä. Yhteiset tavoitteet ja yhteistyö ohjatkoon toimintaamme myös jatkossa.

TARMO AARNIO
kunnanjohtaja

KUNNAN ORGANISAATIO 2011

YLEINEN TALOUDELLINEN KEHITYS

Tilinpäätösvuoden alkupuoliskolla talous kasvoi hyvää vauhtia ja vielä kesällä talouskasvun odotettiin kehittyvän suotuisasti koko vuoden osalta. Loppukesästä alkanut epävarmuuden nousu, koskien erityisesti euroaluetta, oli jälleen kerran välittymässä nopeasti reaalityalouden puolelle. Alkusyksystä lähtien julkaistut taloustilastot osoittivat laaja-alaisesti aktiviteetin hidastumisen niin Suomessa kuin muuallakin Euroopassa. Myös Euroopan ulkopuolella kasvu oli hidastumassa ml. Kiinassa, jossa kuitenkin kasvuluvut olivat kehittyneisiin maihin nähden edelleen korkeat.

Rahapolitiikan puolella, useat keskuspankit, ml. EKP ovat alentaneet ohjaukorkojaan tukeakseen kasvua tulevien kuukausien aikana. Ongelmaksi on kuitenkin muodostumassa se, että useissa maissa korkotaso on jo pitkään ollut varsin alhainen ja siten sen teho ilman muita merkittäviä talouspoliittisia toimia voi osoittautua riittämättömäksi. Rahoittajien kannalta olennaista on, kuinka maa selviää nykyisistä ja tulevista velvoitteistaan ottaen huomioon tulevat kasvunäkymät. Suomi on rahoituksen saatavuudessa ja taloudellisessa menestyksessään riippuvainen kansainvälisistä markkinoista. Tulevaisuuden kannalta tärkeää olisi harjoittaa uskottavaa finanssipolitiikkaa sekä sellaista rakennepolitiikkaa, jolla luodaan edellytyksiä tulevalle talouskasvulle. Merkittävää elvytysvaraa ei ole tulevina vuosina käytettävissä. Rahoitusmarkkinoilla tilanne on herkkä. Vuoden alkupuolella ulkomaankauppaa leimasivat myönteiset odotukset ja kohoavat maailmanmarkkinahinnat, mutta sen jälkeen kehitys oli vaisumpaa. Vientikysyntä pysyi heikkona vuoden lopulla ja vuoden 2012 alkupuolella.

Investoinnit kehittyivät odotetun myönteisesti vuonna 2011. Investointivuodesta olisi tullut erinomainen, jos valtioiden velkaongelmat ja euron kriisistä seuranneet epävarmuudet eivät olisi vähitellen heikentäneet tilannetta. Talonrakennusinvestoinnit kääntyivät laskuun jo alkuvuodesta. Asuntoinvestointien huippu osui vuoteen 2010, kun muussa talonrakentamisessa lyhyen aikavälin huippu saavutettiin 2011. Heikkenevän kansainvälisen ja kotimaisen kysynnän odotetaan vähentävän investointitarvetta, ja ennusteen mukaan yksityiset investoinnit supistuvat vuonna 2012 noin 1,5 %.

Heikentyneet kasvunäkymät heijastuvat suoraan julkisen talouden rahoitusasemaan. Julkisen talouden alijäämän arvioidaan syvenevän -1,4 prosenttiin suhteessa kokonaistuotantoon vuonna 2012, kun vielä syyskuussa 2011 julkisyhteisöjen arvioitiin olevan vain runsas puoli prosenttiyksikköä alijäämäinen. Suomen julkista velkaa tulee kasvattamaan myös Euroopan väliaikaisen rahoituskausväliseen myöntämät luotot. Suomen julkisen velan suhde BKT:een pysyy kuitenkin edelleen EU:n perustamissopimuksessa asetettua 60 prosentin viitearvoa pienempänä.

Julkisen talouden rahoitusaseman näkymät heikentyivät tuntuvasti alkusyksystä. Verotuloarvioita alennettiin, siksi että keskeisten veropohjien, kuten yksityisen kulutuksen, ansio ja pääomatulojen sekä yritysten toimintaylijäämän arvioitiin kasvavan aiemmin arvioitua hitaammin. Lisäksi työmarkkinajärjestöjen raamisopimuksen kustannukset valtiolle ovat vuonna 2012 runsas 400 milj. euroa ja vuonna 2013 noin 550 milj. euroa. Valtiontalouden arvioidaan olevan ensi vuonna noin 7,4 mrd. euroa alijäämäinen kansantalouden tilinpidon käsittein, mikä on noin 3,8 % suhteessa kokonaistuotantoon.

Kuntatalous on lievästi alijäämäinen tilinpäätös vuonna 2011. Kuntien verotulojen kasvu on hidastunut samalla kun palkkamenojen kasvu on nopeutunut loppuvuotta kohti. Verotulojen kasvun hidastumisen taustalla ovat muun muassa vuoden 2010 verotuksen valmistumisen jälkeen tehdyt kuntallisveron kertymää vähentävät jako-osuuksien oikaisut. Vuonna 2012 kuntien verotulot ja valtionosuudet kasvavat selvästi vuotta 2011 hitaammin. Vaikka kuntien menojen kasvu hidastuu tuntuvasti ja kunnat myöhentävät investointien aloituksia, syvenee kuntatalouden alijäämä vuonna 2012. Myös kuntien lainakannan kasvu uhkaa jatkaa.

Vuoden 2011 BKT:n kasvuksi ennustetaan 2,6 %. Vuonna 2012 kasvua kertynee vain 0,4 %, ennuste pitää sisällään taantuman mahdollisuuden. Kasvun hidastuminen lisää Suomen taloudessa ilmeviä epätasapainoja.

(Lähde: Valtiovarainministeriön kansantalousosaston suhdannekatsaus 20.12.2011)

KIRKKONUMMEN KUNNAN TOIMINNAN JA TALOUDEN KEHITYS

Väestömuutokset 2007 – 2011

31.12.	2007 %-osuus		2008 %-osuus		2009 %-osuus		2010 %-osuus		2011 %-osuus	
0 - 6 v	3 966	11,3	4 060	11,3	4 075	11,2	4 083	11,1	4 014	10,9
7 - 15 v	4 793	13,6	4 837	13,4	4 887	13,4	4 942	13,4	5 014	13,6
16 - 19 v	1 725	4,9	1 834	5,1	1 898	5,2	1 961	5,3	1 972	5,3
20 - 64 v	21 346	60,7	21 748	60,4	21 941	60,1	21 982	59,5	21 910	59,3
65 - 74 v	2 117	6,0	2 237	6,2	2 372	6,5	2 558	6,9	2 804	7,6
75 - 84 v	940	2,7	1 006	2,8	1 047	2,9	1 099	3,0	1 160	3,1
85 v -	254	0,7	259	0,7	289	0,8	317	0,9	318	0,9
	35 141	100,0	35 981	100,0	36 509	100,0	36 942	100,00	37 192	100,00
muutos	752		840		528		433		250	
muutos, %	2,19		2,39		1,47		1,19		0,68	

Kunnan väkiluku kasvoi vuoden aikana 250 henkilöllä eli 0,68 %.

Ikäryhmän, 0-6 –vuotiaat, väestömäärä oli vähentynyt 69 henkilöllä ja 1,7 prosentilla vuoteen 2010 verrattuna (2010: kasvu 8 henkilöä, 0,2 %; 2009: 15 henkilöä, 0,4 %; 2008: 94 henkilöä, 2,4 %). Kouluikäisten ikäryhmän (7-15 v) kasvu oli kiihtynyt edellisen vuoden tilanteesta ja oli 72 henkilöä, 1,5 % (2010: 55 henkilöä, 1,1 %; 2009: 50 henkilöä, 1 %; 2008: 44 henkilöä, 0,9 %). Työikäisen väestön eli 20 - 64-vuotiaiden ikäryhmän osuus koko väestöstä oli vuoden lopussa 59,3 %. Ikäryhmään kuuluvien henkilöiden määrä oli vähentynyt 72 henkilöllä ja 0,3 prosentilla (2010: kasvu 0,2 %; 2009: 0,9 %).

Yli 75-vuotiaiden ikäryhmään kuuluvien henkilömäärä kasvoi vuoden aikana 62 henkilöllä eli 4,4 %. Kasvu oli pienempi kuin vuonna 2010 (2010: 80 henkilöä, 6 %; 2009: 71 henkilöä, 5,6 % ja 2008: 71 henkilöä, 6 %). Ikäryhmän osuus väestöstä vuonna 2007 oli 3,4 % ja vuonna 2011 4,0 %.

Väestökasvun rakenne 2007 – 2011

	2007	2008	2009	2010	2011
Elävänä syntyneet	510	523	495	535	475
Kuolleet	-173	-188	-180	-174	-188
Syntyvyyden enemmitys	337	335	315	361	287
Maassamuutto, tulomuutto	2 596	2 466	2 280	2 143	2 173
Maassamuutto, lähtömuutto	-2 303	-2 045	-2 171	-2 144	-2 271
Maassamuutto, netto	293	421	109	-1	-98
Maahanmuutto	216	173	195	181	188
Maastamuutto	-103	-101	-94	-130	-129
Väkiluvun korjaus	9	12	-3	0	2
Kokonaismuutto	752	840	522	411	250
Väkiluku yhteensä	35 141	35 981	36 503	36 914	37 164
Lisäys, %	2,19	2,39	1,45	1,13	0,68

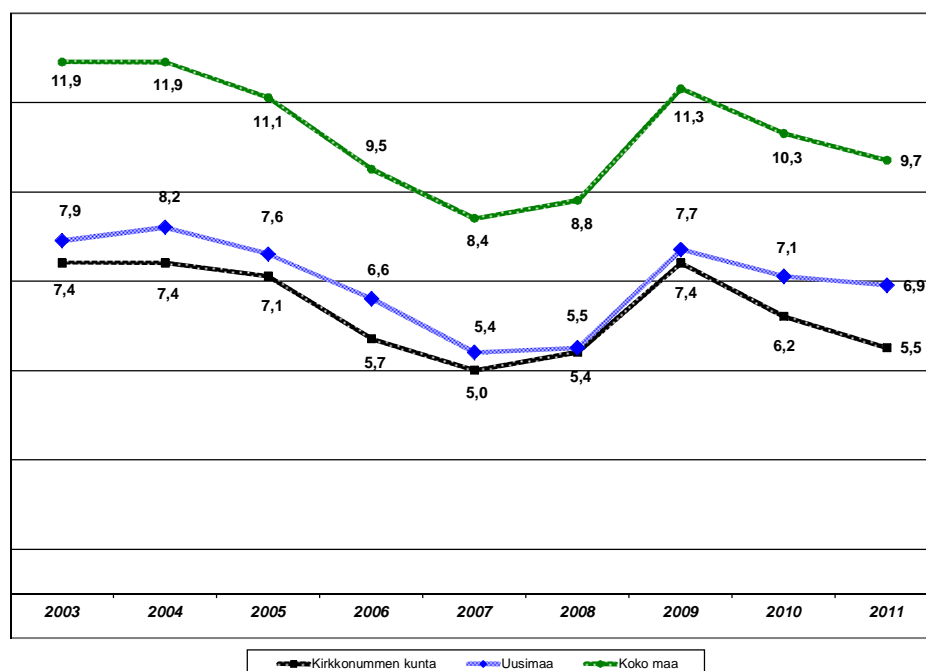
Lähde: Tilastokeskus (2011:enn.tieto)

Kunnan väestökasvu oli edelleen syntyvyyden varassa, vaikka syntyneiden määrä oli pienempi kuin edellisinä vuosina. Syntyneiden määrä vuonna 2011 oli 475. Väestörakennetiedot olivat vielä tilinpäätöksen julkaisuvaiheessa tammikuun tilanteen ennakkotietoja.

Työllisyyden kehitys

Vuoden lopussa kunnan työttömyysaste oli 5,5 % (2010: 6,2 %; 2009: 7,4 %) ja työttömien kokonaismäärä 1.052 (2010: 1.179; 2009: 1 373). Heistä yli vuoden työttömänä oli ollut 259 henkilöä.

Työttömyysaste vuosina 2003 – 2011

Kunnan elinkeinotoimi

Kunta osallistui aktiivisesti seudullisten yrityspalvelujen kehittämiseen. Yrityshautomotoiminnan ohjauksen lisäksi elinkeinotoimi osallistui Espoon seudun uusyrityskeskuksen toiminnan rahoitukseen ja kehittämiseen. Seudullisen yrityspalveluverkoston koordinoinnista vastaavan YritysEspoon toimintamallia kehitettiin yhdessä Espoon ja muiden alueen toimijoiden kanssa. Uudenmaan yrityshautomoverkosto muuttui jälleen ja vuoden 2011 aikana lakkautettiin matkailualan yrityshautomo Travel Park, jonka ohjaukseen ja rahoitukseen kunta osallistui. Hautomo lopetti toimintansa EU-rahoituksen vähentyessä. Laureaan siirtynyt Spinno –yrityshautomo on sen sijaan toiminut varsin menestyksellisesti vuonna 2011.

Talouden yleinen epävarmuus etenkin syksyllä 2011 heijastui tonttikauppaan. Strömsbyn teollisuusalueen tonttien kysyntä oli vaisua. Kauppoja tehtiin vain yksi. Kyselyjä Abrasinmäen Asentajantien tonteista tuli muutamia, mutta varovaiset tiedustelut eivät ole johtaneet tonttikauppoihin.

Kirkkonummi oli aktiivisesti mukana pääkaupunkiseudun kilpailukykyohjelman toimenpideohjelman suunnittelussa. PKS-Koko ohjelma päätettiin lakkauttaa TEM:n toimesta vuoden 2011 lopussa yhdessä muiden valtakunnallisesti toimivien Koko-ohjelmien kanssa. Ohjelmasta rahoitettavat hankkeet päättyvät keväällä 2012. Kunta osallistui myös Länsi-Uudenmaan Koko-ohjelman matkailuyhteistyöhön kutsuttuna ulkojäsenenä ja tämän yhteistyön tuloksena alkoi seudullisen matkailumarkkinointiyhtiön suunnittelu Novago Yrityskehitys Oy:n toimesta yhdessä alueen neljän kärkiyrityksen kanssa. Myös muuta matkailualan kehittämistä on tarkoitus jatkaa yhteistyössä Länsi-Uudenmaan kuntien kanssa.

Kunta osallistui Matka 2011 –messuihin Länsi-Uudenmaan yhteisosastolla ja messuosastoa koordinoi kunnan tukema Porkkalan parenteesi ry. Elinkeinotoimi on aktiivisesti ollut mukana suunnittelemassa Haltia -luontokeskuksen palvelukonseptia ja markkinointia Haltia –toimintaryhmässä ja lisäksi ollaan mukana Metsähallituksen ”Löydä Nuuksio” –markkinointi ja opastehankkeessa. Kirkkonummen ja Metsähallituksen kanssa yhteistyönä avattiin kesällä 2011 reittiin liitettyä paikallinen Kaarniaispolku –luontopolku mm. koulujen käyttöön.

Kirkkonummen Yrittäjämessut 2011 toteutettiin Varuboden Areenalla yhdessä Kirkkonummen Yrittäjät ry:n, Omnian, Laurean ja Luksian sekä useiden muiden sidosryhmien kanssa. Seuraavan yhteisesti järjestettävän tapahtuman suunnittelu aloitettiin syksyllä 2011 ja vuoden 2012 puolella järjestetään ”Lännen Vetovoimaa 2012” – yrittäjätapahtuma.

Olellaiset muutokset kunnan toiminnassa vuonna 2011

Uusi kunnantalo valmistui

Kirkkonummen uusi kunnantalo valmistui vuoden lopulla. Kunnantalo on vajaan 200 henkilön työpaikka, jossa asiakas- ja asiantuntijapalvelut sekä hallintohenkilöstön tuottamat palvelut ovat keskittyneet saman katon alle.

Kunnantalon rakentaminen alkoi keväällä 2010. Sen suunnittelusta vastasi Arkkitehtitoimisto Sigge Oy ja pääurakoitsija oli PEAB. Talo on tilavuudeltaan 44.190 m³ ja sen kerrosala on 6972 m².

Rakennuksen omistaa Kiinteistö Oy Kirkkonummen kunnantalo, jonka osakkaina ovat Keva ja Kirkkonummen kunta. Kunta vuokraa tiloja Kevalta. Pääomavuokran määrä on noin 100.000 euroa kuukaudessa.

Pysäköintilaitoksen rakentaminen

Skanska Talonrakennus Oy:lle myönnettiin lisääaikaa pysäköintilaitoksen rakentamista varten 16.11.2012 asti. Alkuperäisen kauppakirjan mukaan pysäköintilaitoksen piti valmistua 21.12.2011 mennessä.

Taloudenohjauksen järjestelmän uudistaminen

Tilinpäätösvuoden taloussuunnittelu, kirjanpito ja raportointi tehtiin ensimmäistä kertaa uudella järjestelmällä. Järjestelmän käyttöönotto taloussuunnittelun osalta tapahtui jo syksyllä 2010, mutta muut osiot otettiin käyttöön vuoden 2011 aikana. Järjestelmän muutosvaikutukset työtehtäviin ulottuvat laajasti eri toimintayksiköihin asti.

Talouden tasapainottamisohjelma 2012 – 2016

Kunnanvaltuusto hyväksyi elokuun kokouksessaan kevään aikana valmistellun talouden tasapainottamisohjelman. Vuoden 2012 talousarviovalmistelu perustui tasapainottamisohjelmassa määriteltyihin reunaehtoihin.

Palveluverkkoselvitys 2025

Kunnanvaltuusto käsitteli ja hyväksyi elokuun kokouksessaan palveluverkkoselvityksen 2025 ohjeellisena selvityksenä erikseen tehtävää palvelustrategian uudistamistyötä varten.

Kunnan henkilöstöpolitiikka

Vuoden 2011 työskentelyn pääpaino oli henkilöstöhallinnon vuosikellon mukaisissa tehtävissä, jotka pääosiltaan saatiin toteutettua. Työskentely painottui henkilöstösuunnittelun käynnistymiseen ja henkilöstöpankin kehittämistä tuettiin KuntaRekry projektilla.

Keväällä 2011 neuvoteltiin sopimusten järjestelyvaraerät. KVTES:n osalta haluttiin tehdä suurempi muutos, jonka valmistelu jatkuu vuonna 2012.

Syksyllä 2011 työn painopisteeksi nousi työterveys- ja työsuojeluohjelman muutokset. Diacorin toimenpiteiden mitoittaminen kunnan tarpeiden ja työterveyshuollon resurssoinnin välillä oli säännöllisen keskustelun kohteena. Lopulta työterveyshuollon talouden osalta saavutettiin yhteisesti sovittu tasapainotilanne. Muutoksessa ja sopeuttamisessa menetettiin oikeus käydä muissa työterveydenhuollon pisteissä paitsi Kirkkonummella ja Leppävaarassa. Loppuvuodesta 2011 myönnettiin lisämääräraha koska sairastuvuus oli loppuvuodesta alkuvuotta suurempaa. Tavoitteena oli sairauslomien lukumäärän lasku, joka toteutui. Lasku oli prosenttiyksikön verran eli 17,1 prosentista 16,1 prosenttiin.

Täyttölupamenettely jatkui koko vuoden samoin kuin palkattomien vapaiden erikoistarjous/korvaaminen vapaalla. Lisäksi solmittiin paikallinen sopimus Jytyn kanssa lomarahojen vaihdosta. Henkilökunnan kokonaismäärä nousi 26 henkilöllä, mikä on 1,1 % kasvu verrattuna vuoteen 2010.

Joulukuussa 2011 tapahtui muutto uuteen kunnantaloon 11 eri toimipisteestä.

Kunnan henkilöstön rakenne 31.12.2011

Toimiala	Koko- ja osa-aikaiset				Sivutoimiset	Kaikki yhteensä	Työllistetyt
	Vakinaiset	Sijaiset	Määräaikaiset	Yhteensä			
Konsernihallinto	52	1	2	55		55	3
Perusturva	468	83	49	600		600	4
Sivistystoimi	1 079	143	152	1 374	120	1 494	3
Yhdyskuntatekniikka	251	12	4	267		267	
Yhteensä 31.12.2011	1 850	239	207	2 296	120	2 416	10
(Yhteensä 31.12.2010	1 851	226	193	2 270	121	2 391	8)

KUNNAN SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMINEN

Sisäisen valvonnan ja siihen liittyvän riskienhallinnan tarkoituksena on varmistaa, että Kirkkonummen kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan avulla varmistetaan asetettujen tavoitteiden saavuttaminen, päätösten perusteena olevien tietojen riittävyys ja luotettavuus sekä lakien ja asetusten, viranomaisohjeiden ja toimielinten ja johdon päätösten noudattaminen sekä se, että kunnan omaisuus ja voimavarat turvataan.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat osa kunnan johtamis- ja hallintojärjestelmää, strategista ja operatiivista toiminnan suunnittelua, päätöksentekoa, seurantaa, poikkeamiin reagoimista sekä suoriutumisen arviointia.

Kunnan johtamisjärjestelmä ja säädetty valvontaympäristö luovat puitteet valvontaprosesseille ja edistävät tavoitteiden saavuttamista sekä henkilöstön valvontatietoisuutta. Valvontaympäristön osatekijöitä ovat mm.

- kunta- ja palvelustrategia
- toimialakohtaiset ja tehtäväkohtaiset strategiat
- selkeään tehtäväjakoon perustuva organisaatorakenne
- tehtävien ja vastuiden jakaminen säännöin ja delegointipäätöksin.

Riittävä sisäisen valvonnan järjestäminen on toimialoilla toimielinten (lautakunnat, johtokunnat) vastuulla. Kunnan sisäisen valvonnan järjestämistä on yksityiskohtaisemmin ohjeistettu kunnanhallituksen hyväksymissä sisäisen valvonnan ohjeissa. Sisäisen valvonnan ohjeiden päivittämisprosessin läpivieminen ei toteutunut vuoden 2011 aikana, koska uuden taloudenohjausjärjestelmän laaja käyttöönottoprojekti jatkui vuoden 2012 puolelle asti ja satoi merkittävästi talousyksikön henkilöstöressurssia.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Kuntalain 51 §:ssä säädetyn otto-oikeusmenettelyn avulla valvotaan, että toimielinten ja viranhaltijoiden päätökset on tehty lakien ja säännösten mukaisesti. Otto-oikeuden käyttämisestä on määräykset hallintosäännössä. Muiden päätösten osalta laillisuusvalvonta on lautakuntien vastuulla.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Kunnan operatiiviset toiminta- ja taloustavoitteet on määritelty kunnanvaltuuston vuosittain hyväksymässä taloussuunnitelmassa ja talousarviossa. Kunnan johdolle ja esimiehille on luotu mahdollisuus tavoitteiden toteutumisen jatkuvaan seurantaan. Kunnanhallitukselle on raportoitu tavoitteiden toteuttamisesta osavuosikatsauksissa, jotka laaditaan huhtikuun ja elokuun tilanteen perusteella sekä tilinpäätöksen toimintakertomuksessa. Osavuosikatsaukset annetaan myös kunnanvaltuustolle tiedoksi.

Talousarvion määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumista seurataan vähintään joka toinen kuukausi laadittavilla raporteilla, jotka käsitellään kunnanhallituksessa. Raportoinnin avulla voidaan varsin varhaisessa vaiheessa saada käsitys tavoitteiden sekä määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta.

Riskienhallinnan järjestäminen

Riskien arviointi ja -hallinta kohdistuu toisaalta kunnan toimintaympäristöstä ja toiminta-edellytyksistä ja niiden muutoksista johtuviin ulkoisiin riskeihin ja toisaalta kunnan oman organisaation tulosyksiköiden toimintojen ja prosessien suunnittelussa ja johtamisessa todettujen olennaisimpien riskien tunnistamiseen ja torjuntaan.

Kunnanhallitus vastaa riskienhallinnan toteuttamisesta ja yhteensovittamisesta sekä päättää omaisuuden ja vastuiden vakuuttamisesta.

Toimialatasolla tilivelvolliset toimielimet, toimialajohtaja ja muut tilivelvolliset viranhaltijat huolehtivat riskienhallinnan järjestämisestä ja sen riittävyyden ja vaikuttavuuden valvonnasta. Yksiköiden esimiehet vastaavat riskienhallinnan käytännön toimenpiteistä yksikössä.

Toimivan ja kattavan riskienhallintajärjestelmän perustaksi tulee laatia kuntatason riskien hallintaohje, jonka kunnanvaltuusto hyväksyy. Ohjeen tarkoitus on nykyistä selkeämmin linjata kunnan riskienhallintapolitiikkaa, jossa määritellään

- suhtautuminen erilaisiin riskeihin ja hyväksyttävään riskitasoon sekä riskeistä päättäminen
- odotukset riskienhallintaprosessin kehitystasolle
- velvollisuus tunnistaa ja arvioida riskejä kokonaisvaltaisesti säännöllisin väliajoin
- velvollisuus reagoida ajantasaisesti erilaisiin riskeihin sekä seurata ja valvoa riskienhallinnan riittävyyttä ja tehokkuutta
- systemaattiset raportointivastuut ja -menettelyt

Toimintojen suunnittelussa ja merkittävien ratkaisujen valmistelussa on tarpeen nykyistä kattavammin selvittää toimintoihin ja tehtäviin ratkaisuihin liittyvät riskit, riskien torjuntaan liittyvät keinot ja kustannukset sekä todettujen riskien hallintaan ja torjumiseen valittu priorisointi. Toimintaohjeen valmistelun käynnistäminen ei myöskään ollut mahdollista suurten järjestelmäuudistusten vuoksi vuoden 2011 aikana.

Omaisuuden hankinta, luovutukset ja hoidon valvonta

Omaisuuden hankintaan, luovutukseen tai hoitoon liittyviä ennakoimattomia menetyksiä, valvonnan puutteita tai laiminlyöntejä ei ole ilmennyt. Kunta ei ole joutunut korvaus- tai muuhun oikeudelliseen vastuuseen siten, että sillä olisi kunnalle olennaista merkitystä.

Sopimustoiminta

Kunnan sopimuksia hallinnoidaan hajautetusti. Hyväksytyjen sopimusten valvonta kuuluu sopimuksen hyväksyneen toimielimen alaiselle toimialajohtajalle ja viranhaltijapäätösten osalta sopimuksen hyväksyneelle viranhaltijalle tai heidän määräämilleen viranhaltijoille. Yhteistä sopimusrekisteriä ei ole.

Sopimusehtojen seuraamisen varmistamiseksi tulee nykyistä selkeämmin nimetä sopimuksen seurannan vastuhenkilö(t) jo sopimuksen hyväksymisen yhteydessä. Yhteinen sähköinen sopimusrekisteri erilaisine hälytys- ja herätetoimintoinen tehostaisi sopimusten seurantaa merkittävästi.

TILIKAUDEN TULOS JA TOIMINNAN RAHOITTAMINEN

Tilikauden tuloksen muodostumista on kuvattu tuloslaskelmassa ja toiminnan rahoitusta rahoituslaskelmassa. Tarkastelussa on otettu huomioon vain kunnan ulkoiset tilitapahtumat.

Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

(1 000 euroa)	2009	2010	2011	Muutos %
Toimintatuotot	28 500,3	34 156,3	35 001,8	2,5
Toimintakulut	-183 294,9	-188 396,8	-195 433,8	3,7
Toimintakate	-154 794,6	-154 240,5	-160 432,1	4,0
Verotulot	140 812,0	154 602,3	159 222,4	3,0
Valtionosuudet	20 010,7	23 248,2	25 009,0	7,6
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	111,4	97,3	213,0	119,0
Muut rahoitustuotot	485,1	487,2	1 816,6	272,8
Korkokulut	-2 077,4	-2 243,0	-2 654,5	18,3
Muut rahoituskulut	-10,6	-5,4	-109,8	1 930,9
Vuosikate	4 536,6	21 946,2	23 064,6	5,1
Poistot ja arvonalentumiset	-11 371,4	-13 029,0	-12 670,6	-2,8
Satunnaiset tuotot				
Satunnaiset kulut				
Tilikauden tulos	-6 834,8	8 917,1	10 394,0	16,6
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	190,7	56,8	33,3	-41,4
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	371,3	184,1		-100,0
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	16,6	-274,4	-36,9	-86,5
Tilikauden yli-/alijäämä	-6 256,3	8 883,6	10 390,4	17,0
Tuloslaskelman tunnusluvut				
Toimintatulot/Toimintamenot, %	15,5	18,1	17,9	
Vuosikate prosenttia poistoista	39,9	168,4	182,0	
Vuosikate, €/asukas	124	594	620	
Asukasmäärä 31.12	36 509	36 942	37 192	

Tuloslaskelman toimintatuotot ja -kulut

Toimintatuottojen kasvu vuonna 2011 oli 2,5 % (2010: 19,2 %; 2009: 13,6 %) ja toimintakulujen 3,7 % (2010: 2,8 %; 2009: 4,9 %). Toimintatuottojen kasvussa merkittävänä tekijänä olivat ns. normaalivuotia suuremmat maankäyttösopimuskorvaukset sekä perusturvalautakunnan saama korvaus KHO:n päätöksen perusteella. Toimintakulujen kasvu pysyi edelleen melko maltillisena vaikka olikin hieman suurempi kuin edellisenä vuonna (2010: 2,8 %; 2009: 4,9 % ja 2008: 11,7 %). Toimintakatteen kasvu oli 4,0 % (2010: -0,4 %; 2009: 3,4 %; 2008: 13,3 %).

Verotulot ja valtionosuudet

Verotulojen kokonaiskertymä, 159,2 milj. euroa (2010: 154,6 milj. e; 2009: 140,8 milj. e), kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna 4,6 milj. euroa eli 3 %. Kunnallisveron tuotto oli 2,5 milj. euroa edellisvuotta suurempi ja kunnan yhteisövero-osuus 2,1 milj. euroa yli edellisen vuoden tuoton. Kuntien osuudessa on vuoden 2009 alusta lukien ollut väliaikaisesti kymmenen prosenttiyksikön korotus.

Valtionosuuksia kertyi 25 milj. euroa, mikä oli 7,6 % enemmän kuin edellisenä vuonna.

Vuoden tulos

Verorahoituksen (verotulot + valtionosuudet) kasvu oli 3,6 % (2010: 10,6 %; 2009: 1,3 %). Vuosikate oli hyvä, 23,1 milj. euroa (2010: 21,9 milj. e; 2009: 4,5 milj. e ja 2008: 7,8 milj. e). Vuosikate riitti vuoden 2010 mukaisesti, mutta sitä aiemmista vuosista poiketen kattaamaan suunnitelman mukaiset poistot. Muihin rahoitustuottoihin kirjattu osinkokirjaus vahvistii tulosta merkittävästi. Vuoden tulos oli ylijäämäinen 10,4 milj. euroa (2010: +8,9 milj. e; 2009: -6,8 milj. e).

Rahoituslaskelma

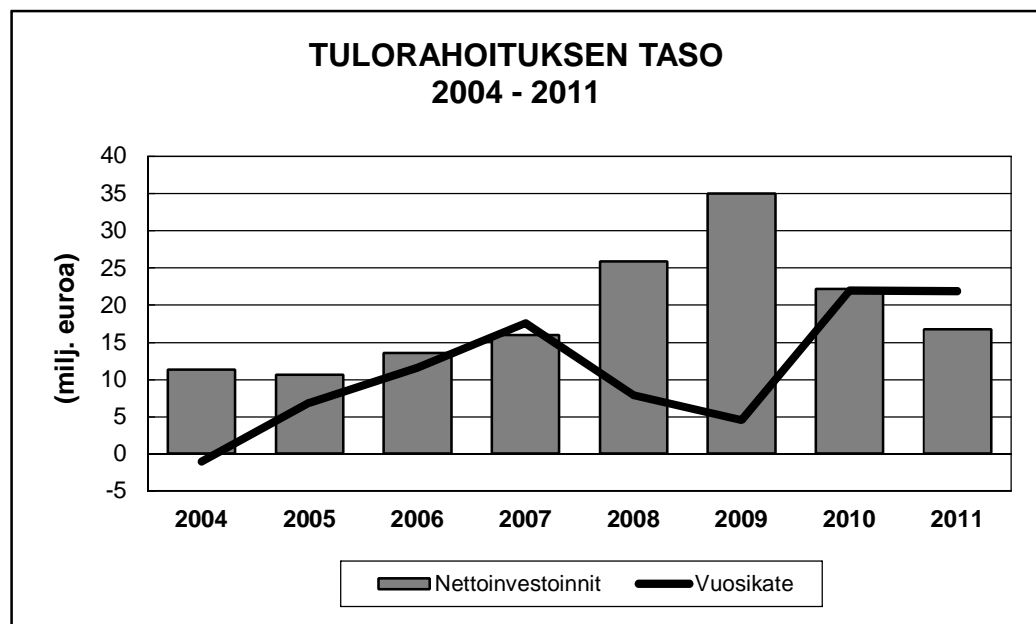
Vuosikatteen, satunnaisten erien ja tulo-rahoituksen korjauserien yhteisvaikutus eli *omarahoitusosuus* oli vuoden 2011 rahoituslaskelmassa 19,6 milj. euroa (2010: 13,7 milj. e; 2009: 2,5 milj. e; 2008: 5,9 milj. e). Investointimenojen nettorahoitustarve oli 16,5 milj. euroa (2010: 13,1 milj. e; 2009: 33,0 milj. e). Suotuisasti kehittyneen vuosikatteen ansiosta toiminnan ja investointien rahavirta oli +5,6 milj. euroa (2010: +0,6 milj. e; 2009: -30,5 milj. e).

Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin vuoden aikana 7,3 milj. euroa. Rahoitustarpeen kattamiseksi ei tarvinnut nostaa uutta lainaa. Toiminnan ja investointien sekä rahoituksen rahavirtojen yhteisvaikutus kunnan rahavaroihin oli -1,1 milj. euroa (2010: +20,1 milj. e; 2009: -7,5 milj. e).

Kunnan lainakanta oli vuoden lopussa 84,8 milj. euroa ja 2.281 euroa per asukas (2010: 92,1 milj. euroa, 2 493 e/as.; 2009: 75,8 milj. euroa, 2 076 e/as; 2008: 1 406 e/as.).

Kunnan maksuvalmius pysyi hyvänä. Kassan riittävyys oli tilivuoden lopussa 34 päivää (2010: 37 pv; 2009: 3 päivää).

Rahoituslaskelman tunnusluvuista *lainanhoitokate* kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääomaan korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen korkojen ja lyhennysten maksamiseen, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo jää alle yhden, on kunnan lainanhoitokyky heikko. Lainanhoitokate oli 2,6.

Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

(1 000 euroa)	2009	2010	2011
Toiminnan rahavirta			
• Vuosikate	4 536,6	21 946,2	23 064,6
• Satunnaiset erät			
• Tulorahoituksen korjauserät	-2 036,6	-8 233,2	-3 432,9
	<u>2 500,0</u>	<u>13 712,9</u>	<u>19 631,7</u>
Investointien rahavirta			
• Investointimenot	-35 959,3	-23 068,1	-17 643,4
• Rahoitusosuudet investointimenoihin	935,9	931,6	1 109,1
• Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitulot	2 063,6	9 007,6	3 717,5
	<u>-32 959,8</u>	<u>-13 128,8</u>	<u>-12 816,8</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta	-30 459,8	584,1	6 814,8
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
• Antolainasaamisten lisäykset	-12,2	-135,7	-1 494,3
• Antolainasaamisten vähennykset	1,1	0,8	
	<u>-11,2</u>	<u>-134,9</u>	<u>-1 494,3</u>
Lainakannan muutokset			
• Pitkäaikaisten lainojen lisäys	30 000,0	22 000,0	
• Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 790,1	-5 682,6	-7 251,3
• Lyhytaikaisten lainojen muutos			
	<u>25 209,9</u>	<u>16 317,4</u>	<u>-7 251,3</u>
Muut maksuvalmiuden muutokset			
• Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	551,2	-561,3	29,8
• Vaihto-omaisuuden muutos	-40,7	-20,9	-30,3
• Saamisten muutos	-4 569,9	3 018,7	-5 052,3
• Korottomien velkojen muutos	1 827,6	847,7	5 858,4
	<u>-2 231,7</u>	<u>3 284,3</u>	<u>805,8</u>
Rahoituksen rahavirta	22 967,0	19 466,9	-7 939,9
Rahavarojen muutos	-7 492,8	20 051,0	-1 125,0
Rahavarojen muutos			
Rahavarat 31.12.	2 088,8	22 139,8	21 014,8
Rahavarat 1.1.	-9 581,6	-2 088,8	-22 139,8
	<u>-7 492,8</u>	<u>20 051,0</u>	<u>-1 125,0</u>
Rahoituslaskelman tunnusluvut:			
Investointien tulorahoitus, %	13,0	99,1	139,5
Pääomamenojen tulorahoitus, %	11,4	78,5	91,2
Lainanhoitokate	1,0	3,1	2,6
Kassan riittävyys, pv	3	37	34
Asukasmäärä 31.12	36 509	36 942	37 192

Kunnan tase ja sen tunnusluvut

Taseen loppusumma kasvoi edellisvuoteen verrattuna 8,9 milj. euroa.

Vastaavaa

Pysyvien vastaavien aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden arvo lisääntyi vuoden aikana 2,7 milj. euroa.

Vaihtuvissa vastaavissa rahat ja pankkisaamiset ryhmä pieneni vuoden aikana 1,1 milj. euroa, 21,9 milj. eurosta 20,8 milj. euroon.

Vastattavaa

Oman pääoman määrä kasvoi tilikauden ylijäämän verran eli 10,4 milj. euroa.

Vieraan pääoman määrä pieneni yhteensä 1,4 milj. euroa, pitkäaikainen vieras pääoma pieneni 6,0 milj. euroa ja lyhytaikainen kasvoi 4,6 milj. euroa.

Taseen tunnusluvut

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kunnan kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70 %. 50 % tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee huomattavan suurta velkarasitetta.

Kunnan omavaraisuusaste koheni 42,0 prosentista 45,1 prosenttiin. Vuotta aiemmin omavaraisuusaste heikkeni 43,2 prosentista 42,0 prosenttiin vieraan pääoman kasvun seurauksena.

Suhteellisen velkaantuneisuuden tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvitaan vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä lainojen takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Tunnusluvun arvo pieneni 2,7 prosenttiyksikköä edellisen vuoden 56,7 prosentista 53,9 prosenttiin.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä) osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina. Kunnan tunnusluvun arvo asukasta kohti laskettuna vahvistui 770 eurosta 1.044 euroon.

Kunnan tase

	2011	2010		2011	2010
	milj. €	milj. €		milj. €	milj. €
VASTAAVAA			VASTATTAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	187,36	182,29	OMA PÄÄOMA	99,38	88,99
Aineettomat hyödykkeet	2,12	2,03	Peruspääoma	59,99	59,99
Aineettomat oikeudet	0,26	0,12	Arvonkorotusrahasto	0,57	0,57
Muut pitkävaikutteiset menot	1,86	1,91	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	28,43	19,55
Aineelliset hyödykkeet	158,57	155,87	Tilikauden yli-/alijäämä	10,39	8,88
Maa- ja vesialueet	24,22	23,72	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET		
Rakennukset	90,37	83,97	VARAUKSET	0,92	0,96
Kiinteät rakenteet ja laitteet	41,67	40,16	Poistoero	0,32	0,35
Koneet ja kalusto	2,18	1,27	Vapaaehtoiset varaukset	0,61	0,61
Muut aineelliset hyödykkeet	0,01	0,01	PAKOLLISET VARAUKSET		
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	0,13	6,74	Muut pakolliset varaukset		
Sijoitukset	26,67	24,39	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	3,97	3,96
Osakkeet ja osuudet	24,70	23,92	Valtion toimeksiannot	0,07	0,11
Muut lainasaamiset	1,45	0,01	Lahjoitusrahastojen pääomat	3,42	3,33
Muut saamiset	0,52	0,46	Muut toimeksiantojen pääomat	0,48	0,52
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	0,60	0,66	VIERAS PÄÄOMA	119,38	120,77
Valtion toimeksiannot	0,07	0,11	Pitkäaikainen	84,51	90,50
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	0,08	0,06	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	73,26	79,93
Muut toimeksiantojen varat	0,45	0,49	Lainat julkisyhteisöiltä	4,34	4,92
VAIHTUVAT VASTAAVAT	35,69	31,73	Saadut ennakot	1,08	0,55
Vaihto-omaisuus	0,32	0,29	Liittymismaksut ja muut velat	5,83	5,10
Aineet ja tarvikkeet	0,31	0,28	Lyhytaikainen	34,87	30,27
Valmiit tuotteet	0,00	0,00	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	6,68	6,68
Saamiset			Lainat julkisyhteisöiltä	0,58	0,58
Pitkäaikaiset saamiset		0,39	Saadut ennakot	0,10	0,11
Muut saamiset		0,39	Ostovelat	12,34	8,50
Lyhytaikaiset saamiset	14,36	8,92	Muut velat	1,80	1,81
Myyntisaamiset	8,73	4,04	Siirtovelat	13,38	12,60
Muut saamiset	3,87	2,93			
Siirtosaamiset	1,75	1,95			
Rahoitusarvopaperit	0,21	0,21			
Osakkeet ja osuudet	0,21	0,21			
Rahat ja pankkisaamiset	20,81	21,93			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	223,65	214,68	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	223,65	214,68
			Taseen tunnusluvut:		
			Omavaraisuus-%	45,1	42,0
			Suhteellinen velkaantuneisuus-%	54	57
			Kertynyt ylijäämä, 1 000 €	38 825	28 434
			Kertynyt ylijäämä, €/asukas	1 044	770
			Lainakanta 31.12., 1 000 €	84 850	92 101
			Lainakanta 31.12., €/asukas	2 281	2 493
			Lainasaamiset 1 000 €	1 449,88	8,57
			Asukasmäärä	37 192	36 942

Kokonaistulot ja –menot

Kokonaistulojen ja –menojen laskelma on laadittu tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat.

	2009		2010		2011	
	1 000 €	%	1 000 €	%	1 000 €	%
TULOT						
Varsinainen toiminta						
Toimintatuotot	28 500,3	12,9	34 156,3	14,5	35 001,8	15,7
Verotulot	140 812,0	63,7	154 602,3	65,4	159 222,4	71,5
Valtionosuudet	20 010,7	9,1	23 248,2	9,8	25 009,0	11,2
Korkotuotot	111,4	0,1	97,3	0,0	213,0	0,1
Muut rahoitustuotot	485,1	0,2	487,2	0,2	1 816,6	0,8
Satunnaiset tuotot						
Tulorahoituksen korjauserät						
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot	-2 036,6	-0,9	-8 233,2	-3,5	-3 432,9	-1,5
Investoinnit						
Rahoitusosuudet investointimenoihin	935,9	0,4	931,6	0,4	1 109,1	0,5
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitulot	2 063,6	0,9	9 007,6	3,8	3 717,5	1,7
Rahoitustoiminta						
Antolainasaamisten vähennykset			0,8	0,0		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	30 000,0	13,6	22 000,0	9,3		
Lyhytaikaisten lainojen lisäys						
Oman pääoman lisäykset						
Kokonaistulot yhteensä	220 882,4	100,0	236 298,2	100,0	222 656,3	100,0
MENOT						
Varsinainen toiminta						
Toimintakulut	183 294,9	81,1	188 396,8	85,8	195 433,8	87,0
Korkokulut	2 077,4	0,9	2 243,0	1,0	2 654,5	1,2
Muut rahoituskulut	10,6	0,0	5,4	0,0	109,8	0,0
Satunnaiset kulut						
Tulorahoituksen korjauserät						
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitappiot						
Investoinnit						
Käyttöomaisuusinvestoinnit	35 959,3	15,9	23 068,1	10,5	17 643,4	7,9
Rahoitustoiminta						
Antolainasaamisten lisäykset	12,2	0,0	135,7	0,1	1 494,3	0,7
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	4 790,1	2,1	5 682,6	2,6	7 251,3	3,2
Lyhytaikaisten lainojen vähennys						
Oman pääoman vähennykset						
Kokonaismenot yhteensä	226 144,5	100,0	219 531,5	100,0	224 587,1	100,0

YHDISTELMÄ KONSERNITILINPÄÄTÖKSEEN SISÄLTYVISTÄ YHTEISÖISTÄ

	Yhdistely konsernitilinpäätökseen	
	<i>Yhdistelty (kpl)</i>	<i>Ei yhdistelty</i>
Tytäryhteisöt Yhtiöt Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	3	-
Kuntayhtymät	9	-
Osakkuusyhteisöt	5	-
Yhteensä	17	-

Yhteisökohtainen erittely kunnan omistuksesta muissa yhtiöissä esitetään tilinpäätöslaskelmien liitetiedoissa.

Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut esitetään tilinpäätöksen tilinpäätöslaskelmien kohdalla.

KONSERNIN TOIMINNANOHJAUS

Konserniohjaus on kunnassa järjestetty kuntalain 25 a §:n mukaisesti. Konserniohjauksessa noudatetaan kunnanvaltuuston hyväksymää konserniohjetta. Tytäryhtiöiden yhtiökokousedustaja raportoi kunnanhallitukselle tytäryhteisöjen tilasta kun yhtiöiden toimintakertomukset on käsitelty yhtiökokouksessa.

TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY

Kunnanhallitus esittää tilikauden 10.393.999,66 euron tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- tuloutetaan aikaisemmin tehdystä poistoerosta poistoerohankkeiden tilikauden suunnitelmapoistoja vastaava määrä, 33.309,09 euroa,
- C.F. ja Maria von Wahlbergin rahastoon siirretään Eerikinkartanon maa- ja metsätilan positiivinen toimintakate 36.909,00 euroa
- tilikauden ylijäämä, 10.390.399,75 euroa, siirretään taseen tilikauden yli-/alijäämätilille.

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Käyttötalousosa

Vuoden 2011 talousarvion käyttötalousosan toteutuneet toimintatulot olivat 3,1 milj. euroa ja 7 % suuremmat kuin muutetun talousarvion tuloarviot. Edelliseen vuoteen verrattuna muutos oli 3,6 milj. euroa ja 8,3 %.

Käyttötalousosan toteutuneet toimintamenot ylittivät muutetun talousarvion määrärahat 1,2 milj. euroa eli 0,6 %. Alkuperäiseen talousarvioon nähden toimintamenot ylittyivät 2,1 milj. euroa eli 1 %. Edelliseen vuoteen verrattuna toimintamenot olivat 7,8 milj. euroa ja 3,8 prosenttia suuremmat.

Talouselämyksen osuus

Verotulojen kokonaiskertymä 159,2 milj. euroa kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna 4,6 milj. euroa eli 3 %. Valtionosuuksia kertyi 25 milj. euroa eli 7,6 % enemmän kuin edellisenä vuonna.

Käyttöomaisuuden myyntivoittoja ja maankäyttösopimuskorvauksia kertyi yhteensä 8,8 milj. euroa, 1,5 milj. euroa alkuperäistä talousarviota enemmän. Myyntivoittoja kertyi 3,4 milj. euroa, 0,2 milj. euroa yli alkuperäisen talousarvion ja maankäyttösopimuskorvauksia 5,4 milj. euroa, 1,3 milj. euroa yli talousarvion.

Investointiosa

Muutetun investointiosan menoista toteutui 84 % eli 17,9 milj. euroa ja nettomenoista 83 % eli 16,7 milj. euroa.

Vuoden tulos

Verorahoituksen (verotulot + valtionosuudet) kasvu oli tilinpäätösvoonna 3,6 % (2010: 10,6 %; 2009: 1,3 %). Vuosikate oli 23,1 milj. euroa (2010: 21,9 milj. e; 2009: 4,5 milj. e; 2008: 7,8 milj. e). Vuosikate riitti kattamaan suunnitelman mukaiset poistot ja vuoden tulos oli ylijäämäinen 10,4 milj. euroa (2010: +8,9 milj. e; 2009: -6,8 milj. e).

VUODELLE 2011 ASETETTUJEN SITOVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Kunta- ja palvelustrategian toteuttamiseksi vuodelle 2011 asetettiin viisi kuntatason sitovaa tavoitetta

KEHITTYVÄ KIRKKONUMMI HELSINGIN SEUDULLA (näkökulma)

Päämäärä: Seudullisesti kilpailukykyiset kaupalliset palvelut ja työpaikkaomavaraisuuden kehitystä tukeva elinkeinorakenne

Kriittiset menestystekijät

Monipuolisen elinkeinorakenteen ja riittävän työpaikkaomavaraisuuden turvaaminen

Arviointikriteeri

Kirkkonummen kunnan elinkeinopoliittisen ohjelman toteuttaminen

Tavoite 1	Tavoitetaso v. 2011
a) Kaupallisten, teollisten ja palvelualojen työpaikkojen lisääminen.	Työpaikkojen lisääminen viidellä prosentilla verrattuna vuoden 2010 tasoon.
b) Alueella toimivien yritysten, yrityspalveluorganisaatioiden, oppilaitosten sekä kunnan välisen tavoitteellisen yhteistyön lisääminen.	Osapuolten tietoisuuden lisääminen toistensa tarpeista ja tarjonnasta; vuorovaikutteisuuden lisääminen.

Vastuu:

Kunnanhallitus

Tilanne 31.12.2011:

Työpaikkojen määrän seuraaminen reaaliajassa peräkkäisiä vuosia vertaamalla on vaikeaa tilastoteknisistä syistä johtuen. Tilastotietoja saadaan käyttöön pitkällä viiveellä.

Työpaikat ovat lisääntyneet kuntamme alueella 2001 - 2008 aikana 1259 kpl (11,4%). Vuonna 2011 ei onnistuta ylittämään huippuvuoden 2007 työpaikkamäärän kasvua 4,6 %. Yritysten henkilöstömäärä kääntyi laskuun 2009. Työpaikkojen lisäystä/palautumista on kevään 2011 aikana kuitenkin indikoinut työttömyyden selvä lasku koko Espoon seudulla. Kunnan suuret yritykset eivät ole joutuneet vähentämään henkilöstöään merkittävästi. Uusyrityspäätös on ollut Kirkkonummella vilkasta ja yksinyrittäjien määrä on kasvussa. Kirkkonummella on kaikkiaan noin 10 800 työpaikkaa (yksityisellä ja julkisella sektorilla) ja 2000 rekisteröityä yritystoimipaikkaa.

Kirkkonummen Yrittäjät ry:n, Laurean, Omnian, Luksian ja kunnan edustajat ovat kokoontuneet yhteen lähes kuukausittain. Yhteistyössä on toteutettu Yrittäjämessut 2011 ja syksyllä on valmisteltu huhtikuussa 2012 järjestettävää "Lännen Vetovoimaa 2012" -tapahtumaa. Oppilaitosten ja yrittäjien yhteistyö on mitattavaa ja esimerkiksi Omnialla on noin 160 yritysasiakasta Kirkkonummella.

Päämäärä: Kehittyvät seudulliset yhteistyömallit ja -verkotot**Kriittinen menestystekijä**

Seudullisen yhteistyökulttuurin ja –verkostojen kehittäminen kaikilla kuntaorganisaation tasoilla

Arviointikriteeri

Kuntayhteistyön kehittäminen seudulla

Tavoite 2	Tavoitetaso v. 2011
<p>a) Helsingin seudun kehyskuntien välisen yhteistyön vakiinnuttaminen.</p> <p>b) Pääkaupunkiseudun kunnallisten yhteistyörakenteiden hyödyntäminen.</p>	<p>Kymmenen kehyskunnan yhteistyön organisointuminen; sopimus.</p> <p>Kirkkonummen kunnan sekä kuntayhtymien ja osakeyhtiöiden (mm. HUS, HSL, oppilaitokset) välisen vuorovaikutuksen ja yhteistyön vaikuttavuuden lisääminen; tavoitteiden ja toimintatapojen arviointi.</p>

Vastuu:

Kunnanhallitus

Tilanne 31.12.2011:

a)

Kirkkonummen kunnanvaltuusto on hyväksynyt joulukuussa 2011 KUUMA -yhteistyösopimuksen, jossa 10 Helsingin seudun kuntaa ovat sopineet yhteistyön tavoitteista, periaatteista ja painopisteistä. Neuvottelut yhteistyön pysyvämmästä muodosta kuntien kesken jatkuvat edelleen.

b)

Vuorovaikutus kunnan ja sidosryhmien kesken on lisääntynyt erityisesti viranhaltijatasolla, jossa mm. oppilaitosten osalta on nimetty vastuuhenkilö. Kuntayhtymissä ja osakeyhtiöissä toimivien kunnan edustajien evästyksikäytäntöjä tulee kuitenkin kehittää edelleen.

TASAPAINOINEN TALOUS (näkökulma)**Päämäärä: Pitkällä aikavälillä tulot kattavat käyttömenot, poistot ja investoinnit****Kriittiset menestystekijät**

Toiminnan tuottavuuden lisääminen sekä vahvan veropohjan säilyttäminen

Arviointikriteeri

Tasapainoinen kuntatalous

Tavoite 3	Tavoitetaso v. 2011
<p>Kuntatalouden tasapainottamisohjelman laatiminen vuosille 2012-2016; Ohjelma sisältää realistiset tavoiteluvut keskeisille kuntatalouden mittareille sekä linjaa niitä toteuttavat toimenpiteet.</p> <p>Talousarviokirjassa esitetyt tavoitteet ja mittaristo uudistetaan kaikilla toimialoilla ensi vuoden kevään aikana, jotta kunnan toiminnan pitkäjänteinen arviointi ja seuranta mahdollistuvat.</p>	<p>Tasapainottamisohjelma hyväksytään valtuustossa huhtikuussa 2011.</p> <p>Kaikille toimialoille luodaan yhteiset mittarit.</p>

Vastuu:

Kunnanhallitus

Tilanne 31.12.2011:

Tasapainottamisohjelma hyväksyttiin kunnanvaltuustossa elokuussa.
Vuoden 2012 talousarvion valmistelu pohjautui hyväksytyyn tasapainottamisohjelmaan.

Asiasta pidettiin toimialojen yhteinen suunnittelupalaveri toukokuussa.
Palaverissa sovittiin mittaristojen uudistamisesta talousarviosuunnittelun ohessa.
Mittaristoja yhtenäistettiin niiltä osin, kuin toimialojen edustajat näkivät mahdolliseksi.

UUDISTUVA PALVELUVERKKO (näkökulma)**Päämäärä: Tehokkaat palvelujen järjestämistavat ja toimivat prosessit****Kriittiset menestystekijät**

Tehokas ja toimiva palvelujen järjestämistapa sekä toimintojen kustannus-laatu -suhde

Arviointikriteeri

Kunnallisten palvelujen tarkoituksenmukaisin ja tehokkain järjestämistapa

Tavoite 4	Tavoitetaso v. 2011
Kaikkia kunnan järjestämiä palveluja koskevan palveluverkkoselvityksen laatiminen toimialakohtaisten selvitysten pohjalta. Selvitys sisältää myös palvelujen tavoitteelliset saatavuustasot kunnan eri alueilla. Valtuutetut saavat väliaikatieta palveluverkkoselvitysprosessista.	Palveluverkkoselvitys hyväksytään valtuustossa huhtikuussa 2011.

Vastuu:

Kunnanhallitus

Tilanne 31.12.2011:

Palveluverkkoselvitys hyväksyttiin kunnan-valtuustossa kesäkuussa.

SITOUTUNUT JA OSAAVA HENKILÖSTÖ (näkökulma)**Päämäärä: Kuntaorganisaation ja työyhteisön toimivuus****Kriittinen menestystekijä**

Hyvät johtamisjärjestelmät ja -taidot

ArviointikriteeritKunnan luottamustoimielin- ja toimintaorganisaation ajanmukaisuus;
Kuntakonsernin strategisen johtamisen selkeytys

Tavoite 5	Tavoitetaso v. 2011
a) Luottamustoimielinten lukumäärän ja keskinäisten vastuiden arviointi	Mahdollinen johtosäntöjen tarkistaminen vuoden 2011 loppuun mennessä.
b) Johtamisjärjestelmien ja –vastuiden selkeyttäminen; tavoitemäärittelyjen asettaminen	Luottamushenkilöiden ja työntekijöiden tietoisuuden parantaminen kunnan strategisista tavoitteista; maltillinen koulutuksen lisääminen

Vastuu:

Kunnanhallitus

Tilanne 31.12.2011:

a)

Luottamustoimielinten lukumäärä ja keskinäinen vastuunjako määritellään uusittavissa johtosäännöissä, jotka valmistellaan valtuuston päätettäväksi ennen syksyn 2012 kunnallisvaaleja.

b)

Koulutusmäärärahojen puitteissa tietoisuutta on parannettu sekä sisäisellä että ulkoisella koulutuksella. Valtuustokauden vaihtuessa tavoitemäärittelyjen merkitys korostuu.

KONSERNIYHTEISÖILLE ASETETTAVAT TAVOITTEET

Kirkkonummen Vuokra-asunnot Oy

Kirkkonummen Vuokra-asunnot Oy on Kirkkonummen kunnan omistama yleishyödyllinen vuokrataloyhtiö. Yhtiön toimintaperiaatteena on ylläpitää ja rakennuttaa laadukkaita ja edullisia vuokra-asuntoja, joissa asuvilla on viihtyisiä ja turvallinen asuinympäristö tarpeellisine palveluineen. Asunnot on rakennettu pääasiassa aravalainoilla ja kunnan tuella.

Kiinteistö Oy Kirkkonummen Männistönmuori

Kiinteistö Oy Kirkkonummen Männistönmuori on Kirkkonummen kunnan ja Senaattikiinteistöjen omistama vuokrataloyhtiö, jonka vuokratalo sijaitsee Upinniemessä. Yhtiön osakkeista kunta omistaa 149 kpl ja Senaattikiinteistöt 1 kpl.

As Oy Kirkkonummen Masalanhovi

Kirkkonummen kunta omistaa 56,2 % As Oy Kirkkonummen Masalanhovin osakekannasta. Yhtiön vuonna 1994 valmistunut 31 asuinhuoneistoa käsittävä asuintalo sijaitsee Masalassa.

Tavoite	Tavoitetaso v. 2011
<p>Toiminta on järjestetty taloudellisesti, tehokkaasti ja asiakaslähtöisesti siten, että yhtiöiden perustehtävän hoidon edellytykset turvataan.</p> <p>Yhtiöiden rakennuskannan ylläpito on järjestetty niin, että sen arvo säilyy.</p>	<p><u>Kirkkonummen Vuokra-asunnot Oy</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - asuntojen käyttöaste on vähintään 98 % - vuokrasaatavien määrä on enintään 110.000 euroa - luottotappioiden määrä tulokertymästä on enintään 0,5 % <p>Vuokrasaatavia ja käyttöastetta seurataan kuukausittain, luottotappiot kirjataan kaksi kertaa vuodessa.</p>

Tilanne 31.12.2011:

Asuntojen käyttöaste oli 98,47. Tavoite toteutui.
 Vuokrasaatavien määrä oli 136.791 € Tavoite ei toteutunut.
 Luottotappioiden määrä oli 0,5 % tulokertymästä.

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Käyttötalouden sitovuus

Kunnanvaltuusto on päättänyt, että kunkin toimielimen tehtävien yhteenlaskettu toimintatulojen ja -menojen erotus eli toimintakate on valtuuston nähden sitova. Käyttötalousosan tehtävien perusteluissa otsikon ”Toiminnalliset tavoitteet” alla esitetyt tavoitteet ovat valtuuston nähden sitovia.

Käyttötalousosan perustelujen tunnusluvut ovat ohjeellisia, mutta niiden oleellisista poikkeamisista on raportoitava osavuositarkastuksissa ja vuosikertomuksessa.

Käyttötalousosan toteutuminen toimielimittäin

Toimielin	Alkuperäinen talousarvio 2 011	Talousarvio- muutokset 2 011	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2011	Poikkeama 2011
Tarkastuslautakunta					
Toimintatulot				1 052	-1 052
Toimintamenot	-76 000		-76 000	-70 755	-5 245
Toimintakate (S)	-76 000		-76 000	-69 703	-6 297
Kunnanhallitus					
Toimintatulot	2 252 625		2 252 625	2 309 924	-57 299
Toimintamenot	-9 176 931	36 000	-9 140 931	-8 844 360	-296 571
Toimintakate (S)	-6 924 306	36 000	-6 888 306	-6 534 436	-353 870
Perusturvalautakunta					
Toimintatulot	7 506 841		7 506 841	9 583 416	-2 076 575
Toimintamenot	-89 135 844	-14 600	-89 150 444	-90 530 262	1 379 818
Toimintakate (S)	-81 629 003	-14 600	-81 643 603	-80 946 846	-696 757
Sivistyslautakunta					
Toimintatulot	842 515		842 515	948 097	-105 582
Toimintamenot	-9 971 787		-9 971 787	-10 271 380	299 593
Toimintakate (S)	-9 129 272		-9 129 272	-9 323 283	194 011
Suomenkielinen varhaiskasvatus- ja opetuslautakunta					
Toimintatulot	4 862 917		4 862 917	4 627 202	235 715
Toimintamenot	-54 895 341	-37 000	-54 932 341	-53 896 202	-1 036 139
Toimintakate (S)	-50 032 424	-37 000	-50 069 424	-49 269 000	-800 424
Ruotsinkielinen varhaiskasvatus- ja opetuslautakunta					
Toimintatulot	722 750		722 750	785 793	-63 043
Toimintamenot	-14 049 559		-14 049 559	-13 577 005	-472 554
Toimintakate (S)	-13 326 809		-13 326 809	-12 791 212	-535 597

S = valtuustoon nähden sitova taso (negatiivinen poikkeama sitovuustasosta [alleviivattu](#))

Toimielin	Alkuperäinen talousarvio 2 011	Talousarvio- muutokset 2 011	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2011	Poikkeama 2011
Liikuntalautakunta					
Toimintatulot	718 058		718 058	728 490	-10 432
Toimintamenot	-2 772 030		-2 772 030	-2 715 403	-56 627
Toimintakate (S)	-2 053 972		-2 053 972	-1 986 913	-67 059
Nuorisolautakunta					
Toimintatulot	232 000		232 000	280 677	-48 677
Toimintamenot	-1 237 133	-50 000	-1 287 133	-1 224 271	-62 862
Toimintakate (S)	-1 005 133	-50 000	-1 055 133	-943 594	-111 539
Yhdyskuntatekniikan lautakunta					
Toimintatulot	441 982		441 982	501 931	-59 949
Toimintamenot	-5 741 235		-5 741 235	-5 839 395	98 160
Toimintakate (S)	-5 299 253		-5 299 253	-5 337 464	38 211
Rakennus- ja ympäristölautakunta					
Toimintatulot	550 000		550 000	787 121	-237 121
Toimintamenot	-1 100 219		-1 100 219	-1 209 828	109 609
Toimintakate (S)	-550 219		-550 219	-422 707	-127 512
Palvelutuotannon johtokunta					
Toimintatulot	20 714 214		20 714 214	21 327 519	-613 305
Toimintamenot	-23 080 048	-743 000	-23 823 048	-24 915 514	1 092 466
Toimintakate (S)	-2 365 834	-743 000	-3 108 834	-3 587 995	479 161
Vesihuoltolaitoksen johtokunta					
Toimintatulot	4 900 000		4 900 000	5 039 878	-139 878
Toimintamenot	-2 889 097		-2 889 097	-3 133 886	244 789
Toimintakate (S)	2 010 903		2 010 903	1 905 992	104 911
Eerikinkartanon johtokunta					
Toimintatulot	179 000		179 000	162 678	16 322
Toimintamenot	-171 000		-171 000	-125 769	-45 231
Toimintakate (S)	8 000		8 000	36 909	-28 909
Toimielimet yhteensä					
Toimintatulot	43 922 902		43 922 902	47 083 777	-3 160 875
Toimintamenot	-214 296 224	-808 600	-215 104 825	-216 354 029	1 249 206
Toimintakate	-170 373 322	-808 600	-171 181 923	-169 270 252	-1 911 671

S = valtuustoon nähden sitova taso (negatiivinen poikkeama sitovuustasosta alleiviivattu)

TARKASTUSLAUTAKUNTA

TARKASTUSTOIMI

Talousarvion toteutuminen

Tehtävät	Alkuperäinen talousarvio 2 011	Talousarvio- muutokset 2 011	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2011	Poikkeama 2011
Tarkastustoimi					
Toimintatulot				1 052	-1 052
Toimintamenot	-76 000		-76 000	-70 755	-5 245
Toimintakate (S)	-76 000		-76 000	-69 703	-6 297

S = valtuustoon nähden sitova taso (sitovuustason ylitys alleviivattu)

Tarkastuslautakunta kokoontui vuoden 2011 aikana kymmenen kertaa.

KUNNANHALLITUS

Tehtävät	Alkuperäinen talousarvio 2 011	Talousarvio- muutokset 2 011	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2011	Poikkeama 2011
Luottamushenkilöhallinto					
Toimintatulot	46 750		46 750	50 302	-3 552
Toimintamenot	-580 730		-580 730	-535 681	-45 049
Toimintakate	-533 980		-533 980	-485 379	-48 601
Varaukset ja projektit					
Toimintatulot	25 250		25 250	113 226	-87 976
Toimintamenot	-924 001	36 000	-888 001	-866 466	-21 535
Toimintakate	-898 751	36 000	-862 751	-753 240	-109 511
Konsernihallinto					
Toimintatulot	458 400		458 400	510 116	-51 716
Toimintamenot	-5 371 134		-5 371 134	-5 357 123	-14 011
Toimintakate	-4 912 734		-4 912 734	-4 847 007	-65 727
Sisäiset palvelut					
Toimintatulot	1 722 225		1 722 225	1 636 280	85 945
Toimintamenot	-2 301 066		-2 301 066	-2 085 090	-215 976
Toimintakate	-578 841		-578 841	-448 810	-130 031
Yhteensä					
Toimintatulot	2 252 625		2 252 625	2 309 924	-57 299
Toimintamenot	-9 176 931	36 000	-9 140 931	-8 844 360	-296 571
Toimintakate (S)	-6 924 306	36 000	-6 888 306	-6 534 436	-353 870

S = valtuustoon nähden sitova taso (sitovuustason ylitys alleviivattu)

LUOTTAMUSHENKILÖHALLINTO

Talousarvion toteutuminen

Luottamushenkilöhallinto

	<i>Alkuperäinen talousarvio 2 011</i>	<i>Talousarvio- muutokset 2 011</i>	<i>Talousarvio muutosten jälkeen</i>	<i>Toteutuma 2011</i>	<i>Poikkeama 2011</i>
Toimintatulot	46 750		46 750	50 302	-3 552
Toimintamenot	-580 730		-580 730	-535 681	-45 049
Toimintakate	-533 980		-533 980	-485 379	-48 601

Kunnanvaltuusto

Valtuusto kokoontui vuoden aikana yhdeksän kertaa ja käsitteli 99 asiaa. Valtuutetut tekivät vuoden aikana 11 valtuustoaloitetta ja kunnanhallitus vastasi yhdeksään valtuustoaloitteeseen.

Strategiat, muut suunnitelmat ja merkittävät sopimukset

Päivitetty maapoliittinen ohjelma hyväksyttiin kunnanvaltuustossa tammikuussa.

Kesäkuussa kunnanvaltuusto käsitteli ja hyväksyi Kirkkonummen kunnan palveluverkkoselvityksen.

Kirkkonummen kunnan talouden tasapainottamisohjelma vuosille 2012 – 2016 käsiteltiin ja hyväksyttiin valtuustossa.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän sopimus joukkoliikenneinfran kustannusten korvauksesta hyväksyttiin valtuustossa lokakuussa.

Kunnanvaltuusto käsitteli ja hyväksyi lokakuussa Kirkkonummen kunnan hyvinvointikertomuksen ja hyvinvointisuunnitelman vuosiksi 2012 – 2013 ja ikäihmisten palveluiden strategian vuosille 2011 – 2025.

Marraskuun kokouksessa kunnanvaltuusto hyväksyi sopimuksen Upinniemen vesihuoltolaitoksen siirtämisestä Kirkkonummen kunnalle.

Helsingin seudun liikenteen (HSL) muutettu, 1.1.2012 voimaan tuleva perussopimus hyväksyttiin marraskuussa.

Lainatakaukset

Valtuusto myönsi Kantvikin Purjehtijat ry:lle omavelkaisen lainatakauksen.

Johtosääntömuutokset

Kunnanvaltuusto käsitteli sivistystoimen johtosäännön muutoksen Vuorenmäen koulun oppilaaksiottoalueen ja Veikkolan koulun oppilaaksiottoalueen osalta sekä sivistystoimen toimialan johtosäännön muuttamisen lukiojärjestelyiden vuoksi.

Seudullinen yhteistyö

Kunnanvaltuusto päätti huhtikuussa, että Kirkkonummi osallistuu Länsi-Uudenmaan maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueeseen, joka perustetaan vuoden 2012 alusta lukien ja isäntäkuntana toimii Inkoon kunta.

Yhdyskuntasuunnittelu ja –rakentaminen

Asemakaavat ja asemakaavamuutokset

Kunnanvaltuusto hyväksyi Kartanonrannan asemakaavan (Sundet I II asemakaavamuutos ja Sundet II asemakaavamuutos) tammikuussa.

Huhtikuussa kunnanvaltuusto hyväksyi

- Kirkkotorin asemakaavamuutoksen
- Keskustan terveysaseman asemakaavan ja
- Ratavallin asemakaavan

Lokakuussa hyväksyttiin Perälänjärven, Veikkolan asemakaavan muutos- ja laajennus ja Ravalsintorin asemakaava-alueen omakotitonttien myyntiperusteet.

Tilinpäätösvuoden aikana kunnanvaltuusto hyväksyi seuraavat maankäyttösopimukset:

- kesäkuussa hyväksyttiin useita Perälänjärven asemakaavamuutoksia koskevia maankäyttösopimuksia
- lokakuussa käsiteltiin ja hyväksyttiin kunnan ja Kiinteistö Oy Kirkkonummen Kirkkotallin välisen Ervastintien asemakaava-aluetta koskevan maankäyttösopimuksen muutos

Kunnanhallitus

Kunnanhallitus kokoontui vuoden aikana 23 kertaa ja käsitteli 427 asiaa.

Toiminnan painopisteet

Kunnanhallituksen tehtävänä on johtaa kunnan hallintoa ja toimintaa kunnanvaltuuston hyväksymien yleisten tavoitteiden ja suuntaviivojen puitteissa. Tavoitteena on, että kuntalaisten saatavilla on hyvät peruspalvelut kokonaistaloudellisesti edulliseen hintaan.

Kunnanhallituksen tehtäväkenttään kuuluvat erityisesti

- rakennushankkeita ja hankkeiden ohjausta koskevat asiat
- kunnan taloutta koskevat asiat
- lausunnon antaminen kehittämishankkeista
- maankäyttöä ja tontteja koskevat asiat
- kaavavalmistelu/ kaavavalmistelu kunnanvaltuustolle
- seudullisen yhteistyön ohjaaminen
- henkilöstöasiat

Valtuustoaloitteet

Kunnanhallitus valmisteli kunnanvaltuustolle yhdeksän vastausta valtuustoaloitteisiin.

Hallinto ja talous

Kunnanvaltuusto käsitteli ja hyväksyi elokuun kokouksessaan Kirkkonummen kunnan tasapainottamisohjelman, jossa asetettiin vuosien 2012 - 2016 taloudenpidolle seuraavat talouden tasapainottamisohjelman mukaiset raja-arvot:

- Toimintakatteen kasvu saa vuosittain olla kuntatasolla enintään 3,2 % . Toimintakatteen jako toimielimille tapahtuu kunnanhallituksen vuosittain vahvistamien talousarvion ja -suunnitelman reunaehtojen kautta valtuuston vahvistaman tasapainottamisohjelman puitteissa.
- Vuosikate on vuosittain vähintään poistojen suuruinen
- Kunnan lainakanta ei vuosien 2012 - 2016 aikana ylitä 100 milj. euroa eikä 2.500 euroa per asukas
- Nettoinvestoinnit ovat vuositasolla maksimissaan 22,5 milj. euroa
- Vuosina 2012 - 2016 taseen ylijäämä säilyy ennallaan tai vahvistuu
- Omavaraisuusaste nousee. Omavaraisuusaste vuonna 2009 oli 43,2% ja 42,0 % vuonna 2010. (Tunnusluku ilmaisee kunnan vakavaraisuuden, alijäämän sietokyvyn ja mahdollisuuksia selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Tunnusluvussa oma pääoma ja siihen rinnastettavat erät suhteutetaan taseen loppusummaan korjattuna saaduilla ennakoilla).

VARAUKSET JA PROJEKTIT**Talousarvion toteutuminen**

	<i>Alkuperäinen talousarvio 2 011</i>	<i>Talousarvio- muutokset 2 011</i>	<i>Talousarvio muutosten jälkeen</i>	<i>Toteutuma 2011</i>	<i>Poikkeama 2011</i>
Toimintatulot	25 250		25 250	113 226	-87 976
Toimintamenot	-924 001	36 000	-888 001	-866 466	-21 535
Toimintakate	-898 751	36 000	-862 751	-753 240	-109 511

Projektit/hankkeet

Tehtävän määrärahoista rahoitettiin vuoden 2011 aikana mm. seuraavia projekteja:

- Henkilöstön keskitetty koulutus
- Monitoimihallien kuntavuorot
- Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy, toimintatuki
- Paras-hankkeen arviointitutkimus
- Leader+ ”Västnyland – en bygd i samverkan”
- Elinkeinotoimen projektit
- Nelos-/kymppikuntien yhteistyö

Järjestöjen tukeminen

Järjestöjen tukemiseksi myönnettiin toiminta-avustuksia yhteensä 15.000 euroa. Kirkonummen Palvelukeskussäätiön toimintatukea maksettiin 190.069 euroa. Toimitila-avustuksia maksettiin yhteensä 60.044 euroa.

KONSERNIHALLINTO

Talousarvion toteutuminen

	<i>Alkuperäinen talousarvio 2 011</i>	<i>Talousarvio- muutokset 2 011</i>	<i>Talousarvio muutosten jälkeen</i>	<i>Toteutuma 2011</i>	<i>Poikkeama 2011</i>
Toimintatulot	458 400		458 400	510 116	-51 716
Toimintamenot	-5 371 134		-5 371 134	-5 357 123	-14 011
Toimintakate	-4 912 734		-4 912 734	-4 847 007	-65 727

Toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

Kuntastrategian näkökulma ja tavoite

Uudistuva palveluverkko / Asiakaslähtöiset ja vaikuttavat palvelut

Tavoite / tavoitetaso 2011

Kunnan henkilöstö-, talous- ja yleishallinnon henkilöstön verkostomaisen yhteistyön lisääminen; verkostomaisen yhteistyön/ pooliajattelun kehittäminen yleishallinnon, tietohallinnon ja hankintojen osalta.

Uuden kunnantalon hallinnollisten toimintojen turvaaminen nykyisen hallinto henkilöstön toimesta.

Mittari/seurantatapa

Kunnan henkilöstö-, talous- ja yleishallinnon henkilöstö ja henkilöstötarve määritelty ja yhteistyömallit suunniteltu.
 Hallintopoolin muodostaminen vuoden loppuun mennessä.

Tilanne 31.12.2011:

Hallintopooli toimii hallintoryhmän muodossa. Hallintoryhmä on asetettu kunnanjohtajan päätöksellä ja ryhmän tehtävänä on valmistella Yritystaito Oy:n laatiman kehittämissuunnitelman pohjalta tarvittavat konkreettiset esitykset yhteisistä toimintamalleista ja -muodoista.

Konsernihallinnon henkilöstön tehtäväkuvaukset ja toimenkuvat uudelleen arvioitu.

Tilanne 31.12.2011:

Konsernihallinnon henkilöstön tehtäväkuvaukset on valmisteltu palvelukuvausten muodossa koko henkilöstön osalta. Palvelukuvausten pohjalta tarkistetaan varsinaiset toimenkuvat vuoden 2012 alussa.

Kuntastrategian näkökulma ja tavoite Uudistuva palveluverkko / Asiakaslähtöiset ja vaikuttavat palvelut	
<p>Tavoite / tavoitetaso 2011</p> <p>Uuden kunnantalon käyttöönottoon liittyvä hallinnon yhtenäisten toimintatapojen kehittäminen</p> <p>Konkretisoidaan hallinnon ja toimintojen uudistus uuteen kunnantalon siirryttäessä.</p> <p>Yksinkertaistaa ja sujuvoittaa kunnan hallinnon toimivuutta. Siirtyminen mahdollisimman paperitomaan hallintoon kunnan virka- ja työntekijäorganisaatiossa</p>	<p>Mittari/seurantatapa</p> <p>Eteneminen laaditun projektisuunnitelman mukaisesti. Hallinnon uudistaminen v.2011 aikana Uudet verkostomaiset yhteistyö- ja toimintatavat suunniteltu vuoden loppuun mennessä toimialojen välisenä yhteistyönä.</p> <p><u>Tilanne 31.12.2011</u> Kunnan hallintoryhmä on aloittanut toimintansa vuoden 2011 lopulla. Toimialojen välinen yhteistyö jatkuu nk. ashapoolin (asianhallinta) muodossa.</p> <p>Paperinkulun huomattava vähentyminen ja kokoustoimintojen tehostaminen ja yksinkertaistaminen.</p> <p><u>Tilanne 31.12.2011:</u> Konsernihallinnon toimitelimit toimivat paperittomassa muodossa vuoden 2011 lopulla henkilöstöjaostoa ja keskusvaalilautakuntaa lukuun ottamatta. Paperiton toimintatapa laajenee asteittain myös muihin toimitelmiin ja toimintaorganisaatioihin vuoden 2012 aikana.</p>

Kuntastrategian näkökulma ja tavoite Uudistuva palveluverkko / Asiakaslähtöiset ja vaikuttavat palvelut	
<p>Tavoite / tavoitetaso 2011</p> <p>Toteutetaan kuntakonsernin hallintoprosessien uudistaminen kokonaisuutena siten, että eri toimitelmien hallintoprosessit ja sujuvien prosessien edellyttämät henkilöprosessit arvioidaan ja optimoidaan tavoitteena muodostaa ko. palveluja tuottava tehokas yhteistoimintaorganisaatio uuteen kunnantalon siirtymisen yhteydessä. Hankkeen toteutuksen yhteydessä voidaan käyttää konsulttityötä apuna ja ulkopuolisena arvioijana. Hanke toteutettu 06/2011.</p>	<p>Mittari/seurantatapa</p> <p>Toimiva asianhallinta, arkistointi ja toimintojen ohjaus.</p> <p><u>Tilanne 31.12.2011:</u> Hanke on toteutettu ja verkostomainen yhteistoiminta on käynnistynyt.</p>

Kuntastrategian näkökulma ja päämäärä Kehittyvä Kirkkonummi Helsingin seudulla / Yrityksille suunnattujen palvelujen saavutettavuuden lisäys	
Tavoite / Tavoitetaso v. 2011 Aloittavien yritysten neuvonnan kehittäminen yhteistyössä palveluja tarjoavien tahojen kanssa. Uusyritysneuvonnan ja yrityshautomojen palvelujen hankinta kunnan yrittäjien käyttöön.	Mittari/Seurantatapa Uusyrityskeskuksen neuvonnan asiakasmäärät ja yrityshautomojen toimenpiteissä mukana olevien yrittäjien määrä. <u>Tilanne 31.12.2011:</u> Uusyrityskeskuksessa rekisteröitiin 1 100 asiakaskäyntiä vuonna 2011, näistä 150 kpl kirkkonummelaisia. Uusia yrityksiä perustettiin 427 kpl, joista 57 oli kirkkonummelaisia. Spinno –yrityshautomo palveli noin 60 uutta yritystä vuonna 2011. Hautomon nykyisille tai hautomosta jo valmistuneille asiakkaille saatiin yhteensä yli 17M euroa Tekes-rahoitusta. Spinnon eri tilaisuuksiin osallistui 521 henkilöä vuonna 2011.

Kuntastrategian näkökulma ja päämäärä Kehittyvä Kirkkonummi Helsingin seudulla / Yritysten toimintaedellytysten parantaminen	
Tavoite / Tavoitetaso v. 2011 Elinkeinopoliittisen ohjelman toteuttaminen. Omien toimenpiteiden lisäksi kunta osallistuu yhteistyökumppaneidensa toimenpiteisiin, joissa hyödynsaajina ovat yrittäjät ja työvoima.	Mittari/Seurantatapa Yhteistyöprojektien määrä ja osallistuvien hyödynsaajien kohderyhmän suuruus. <u>Tilanne 31.12.2011:</u> Kunta on tukenut Produforum –hankkeen toimintaa, jonka kohteena ovat luovien alojen yrittäjät. Hankkeen kohderyhmä on ollut suppea. ESKO –kalatalousohjelman toimenpiteet ovat hyödyttäneet pientä joukkoa yrittäjiä. Omnian ja Luksian yritys yhteistyö kunnan alueella on aktiivista oppisopimusjärjestelyjen ja harjoittelupaikkojen kautta ja kohteena on ollut kymmeniä yrityksiä. Haltia –keskuksen suunnitteluun on osallistunut joukko elämyspalvelualan yrittäjiä.

SISÄISET PALVELUT**Talousarvion toteutuminen**

	<i>Alkuperäinen talousarvio 2 011</i>	<i>Talousarvio- muutokset 2 011</i>	<i>Talousarvio muutosten jälkeen</i>	<i>Toteutuma 2011</i>	<i>Poikkeama 2011</i>
Toimintatulot	1 722 225		1 722 225	1 636 280	85 945
Toimintamenot	-2 301 066		-2 301 066	-2 085 090	-215 976
Toimintakate	-578 841		-578 841	-448 810	-130 031

Toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

Kuntastrategian näkökulma ja tavoite Tasapainoinen talous / Pitkällä aikavälillä tulot kattavat toimintamenot, poistot ja investoinnit	
Tavoite / tavoitetaso 2011 Koulujen virtualisointi ja koulujen työasemien vaihtaminen ThinClient-tyyppisiksi	Mittari/seurantatapa Uusien opetusmenetelmien käyttöönotto. Toimivat ja nopeat työasemat oppilaskäytössä. <u>Tilanne 31.12.2011:</u> Citrix ympäristö on ollut neljässä koulussa koe-käytössä syksyllä 2011 ja se tullaan levittämään muihin kouluihin vuoden 2012 aikana
Kuntastrategian näkökulma ja tavoite Tasapainoinen talous / Pitkällä aikavälillä tulot kattavat toimintamenot, poistot ja investoinnit	
Tavoite / tavoitetaso 2011 Microsoftin EA-sopimus hallinnolle. Linjaus Microsoftin ohjelmistojen suhteen. Lisenssien selkeä hallinta. Uusien MS-tuotteiden käyttöönotto mm. Office 2010.	Mittari/seurantatapa Ohjelmistojen käyttöönotto ja käytön seuranta. Office-toimistosovellusten osaamistason lisääminen; koulutettujen määrä. <u>Tilanne 31.12.2011:</u> Office 2010 on jaettu lähes kaikkiin koneisiin. Loppuvuoden 2011 aikana järjestettiin useita Office 2010 koulutuksia ja niihin osallistui kiittävästi ihmisiä.

Kuntastrategian näkökulma ja tavoite Tasapainoinen talous / Pitkällä aikavälillä tulot kattavat toimintamenot, poistot ja investoinnit	
Tavoite / tavoitetaso 2011 Sähköpostijärjestelmän vaihto; Teamwaren tiimiposti vaihtuu Microsoftin Exchangeksi ja Outlookiksi	Mittari/seurantatapa Mobiilisähköpostijärjestelmä käytössä. Yhteensopivat tietojärjestelmät <u>Tilanne 31.12.2011:</u> Tieran kautta on hankittu Microsoft 365, jossa on sähköposti, kalenteri, Lync sekä SharePoint. Käyttöönottoprojekti alkoi lokakuussa 2011 ja käyttöönotto tapahtuu maaliskuussa 2012.

Kuntastrategian näkökulma ja tavoite Tasapainoinen talous / Pitkällä aikavälillä tulot kattavat toimintamenot, poistot ja investoinnit	
Tavoite / tavoitetaso 2011 Alueverkon käytön tehostaminen; Adsl – yhteyksien korvaaminen nopeammilla kiinteillä / langattomilla ratkaisuilla	Mittari/seurantatapa Ohjelmistojen tehokkaampi hyödyntäminen. <u>Tilanne 31.12.2011:</u> Elisan kanssa on sovittu kohteiden verkkojen kartoituksesta sekä tekniikan uusimisesta. Uuteen kunnantalon tuli 801.x standardin mukainen langaton verkko.

PERUSTURVALAUTAKUNTA

Tehtävät	Alkuperäinen talousarvio 2 011	Talousarvio- muutokset 2 011	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2011	Poikkeama 2011
Hallintopalvelut					
Toimintatulot	210 764		210 764	258 815	-48 051
Toimintamenot	-917 941		-917 941	-1 360 969	443 028
Toimintakate	-707 177		-707 177	-1 102 154	394 977
Sosiaalipalvelut					
Toimintatulot	3 419 128		3 419 128	4 480 009	-1 060 881
Toimintamenot	-13 352 800		-13 352 800	-13 499 742	146 942
Toimintakate	-9 933 672		-9 933 672	-9 019 733	-913 939
Terveyspalvelut					
Toimintatulot	1 332 840		1 332 840	1 433 500	-100 660
Toimintamenot	-13 285 922	-14 600	-13 300 522	-13 732 677	432 155
Toimintakate	-11 953 082	-14 600	-11 967 682	-12 299 177	331 495
Erikoissairaanhoido					
Toimintatulot					
Toimintamenot	-31 147 450		-31 147 450	-29 445 984	-1 701 466
Toimintakate	-31 147 450		-31 147 450	-29 445 984	-1 701 466
Toimintakyvyn tukipalvelut					
Toimintatulot	332 752		332 752	329 796	2 956
Toimintamenot	-11 261 639		-11 261 639	-12 659 717	1 398 078
Toimintakate	-10 928 887		-10 928 887	-12 329 921	1 401 034
Ikäihmisten hyvinvointi- palvelut					
Toimintatulot	2 211 357		2 211 357	3 081 296	-869 939
Toimintamenot	-19 170 092		-19 170 092	-19 831 173	661 081
Toimintakate	-16 958 735		-16 958 735	-16 749 877	-208 858
Yhteensä					
Toimintatulot	7 506 841		7 506 841	9 583 416	-2 076 575
Toimintamenot	-89 135 844	-14 600	-89 150 444	-90 530 262	1 379 818
Toimintakate (S)	-81 629 003	-14 600	-81 643 603	-80 946 846	-696 757

S = valtuustoon nähden sitova taso (sitovuustason ylitys alleviivattu)

Toimintamenojen kasvu oli vuonna 2011 vuoteen 2010 verrattuna 2,8 prosenttia. Suuri vaikutus oli erikoissairaanhoidon menojen vähentymisellä vuoteen 2010 verrattuna.

Toimintatulot kasvoivat edellisestä vuodesta 23,9 prosenttia. Tulojen suureen kasvuun vaikutti erityisesti yli miljoonan euron kertaerä, joka saatiin hallinto-oikeuden päätettyä, että Kirkkonummi voi periä toiselta kunnalta useilta vuosilta kertyneitä lastensuojelukustannuksia takaisin. Toimintakate kasvoi 0,8 %.

Muutosten vaikutukset toimintaan

Vuonna 2011 toteutui sosiaali- ja terveyspalveluiden kannalta merkittäviä lainsäädännöllisiä muutoksia

- uusi terveydenhuoltolaki tuli voimaan 1.5.2011.
- ehkäisevän terveydenhuollon asetus tuli voimaan 1.5.2011
- oikeus vammaisen avustajan saamiseen laajeni kymmenestä 30 tuntiin
- uusi kotikuntalaki tuli voimaan vuoden 2011 alussa

Perusturva oli mukana pääkaupunkiseudun soster – kuntien kanssa laatimassa Aiesopimusta, jonka tavoitteena mm. erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon integraation kehittäminen. Työ jatkuu edelleen.

Kunnan sisäisistä muutoksista, joihin perusturva osallistui, keskeisimpiä olivat palveluverkko selvitystyö sekä kunnan hyvinvointikertomuksen ja suunnitelman valmistelu. Vuonna 2011 valmistui myös ikäihmisten hyvinvointipalvelujen strategia sekä päivitettiin yhdessä teknisen toimialan kanssa terveyskeskuksen peruskorjausta koskeva hanke-suunnitelma (hyvinvointikeskus vaiheet I ja II) ja laadittiin keskustan alueen avopalveluiden tarveselvitys (hyvinvointikeskuksen vaiheet III ja IV).

Perusturvan useat toiminnot saivat käyttöönsä uudet, ajanmukaiset toimitilat joulukuussa uuden kunnantalon valmistuttua.

Toiminnan painopistealueita vuonna 2011 olivat:

- lasten, nuorten ja lapsiperheiden ennaltaehkäisevät palvelut
- alle 25-vuotiaiden elämänhallinta
- mielenterveyspalvelut ja niiden saatavuus
- palveluketjujen ja prosessien kehittäminen
- ikäihmisten kotona selviytymisen tukeminen
- henkilöstön työhyvinvointi
- henkilöstön psykososiaalisen osaamisen vahvistaminen
- hyvän työnantajakuvan vahvistaminen
- johtamisen kehittäminen
- terveyskeskuksen puhelinvaihejärjestelmän parantaminen.

Ehkäisevän terveydenhuollon asetus tuli kuntia sitovaksi 1.1.2011 ja resursseja vahvistettiin vuoden aikana kolmella uudella terveydenhoitajan vakanssilla ja lääkäriresursseja siirrettiin neuvolatoimintaan.

HUS:n alaisen lasten psykiatrian poliklinikkatoiminta loppui Kirkkonummella 2010 vuoden alussa. Vaikutuksia tulee selvittää edelleen, sillä vuonna 2011 psykiatrisen erikoissairaanhoidon hoitopäivät ja kustannukset vähenivät noin 30 %.

Nuorten mielenterveyspalveluihin panostettiin Huoli haltuun -hankkeen kautta, tarjoamalla matalakynnyksisiä palveluita alle 25-vuotiaille nuorten hyvinvointiasemalla.

Alle 25-vuotiaiden nuorten työllistämisen tehostamiseksi uudistettiin hyvinvointiaseman, Toimarin ja aikuissosiaalityön niin sanottua Kompassi –työmuotoa.

Lääkäri- ja hoitajapalveluiden saatavuutta parannettiin Hyvä vastaanotto – hankkeessa luoduilla toimintatapojen muutoksilla sekä puhelinjärjestelmä uudistuksella. Vastaanotto toimintaan saatiin puoli-toista vakanssia lisää. Hoitotakuuseen kyettiin vastaamaan vastaanotoilla (hoito 3 kuukauden sisällä hoidon tarpeen arvioinnista). Keskimääräinen jonotusaika kiireettömään hoitoon oli 17 päivää. Suun

terveydenhuollossa yli kuusi kuukautta jonottaneiden määrä oli alkuvuonna varsin pieni, keväällä keskimäärin 130 asiakasta, mutta kasvoi loppuvuonna noin 380 asiakkaaseen, mikä johtui pääosin suuhygienistien viransijaisten rekrytointivaikeuksista.

Ikäihmisten kotona selviytymistä tuettiin jatkamalla ikäihmisten ennaltaehkäiseviä kotikäyntejä (75- ja 85-vuotiaat), päivätoimintaa keskitettiin Volsiin ja omaishoidontuen vapaapäiviä varten oli tarjolla kahdeksan omaa hoitopaikkaa. Ikäihmisten palvelurakennetta onnistuttiin keventämään asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

Mahdollisuus työnohjaukseen turvattiin koko henkilöstölle. Osaamisen vahvistamiseen saatiin lisävoimavaroja Huoli haltuun – hankkeen kautta. Hankkeen määrärahoilla järjestettiin koulutusta mielen-terveyden häiriöiden tunnistamisen tukemiseksi.

HALLINTOPALVELUT

Talousarvion toteutuminen

	<i>Alkuperäinen talousarvio</i>	<i>Talousarvio- muutokset</i>	<i>Talousarvio muutosten jälkeen</i>	<i>Toteutuma 2011</i>	<i>Poikkeama 2011</i>
	2 011	2 011			
Toimintatulot	210 764		210 764	258 815	-48 051
Toimintamenot	-917 941		-917 941	-1 360 969	443 028
Toimintakate	-707 177		-707 177	-1 102 154	394 977

Toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

Kuntastrategian näkökulma ja päämäärä Sitoutunut ja osaava henkilöstö	
Tavoite 1 / Tavoitetaso v. 2011 Hallinnosta ja toimistotyöstä vastaavien osaamisen vahvistaminen ja laajentaminen	Mittari/Seurantatapa Osallistuminen oman toimialan ja konsernihallinnon järjestämiin koulutustilaisuuksiin/koulutustilaisuudet ja osallistumisfrekvenssi <i>Tilanne 31.12.2011:</i> Sisäisiin koulutuksiin on osallistuttu aktiivisesti, yhteensä 40 kertaa eli keskimäärin kukin osallistui viiteen koulutukseen, joista pääosa kohdistui uusien hallinto-ohjelmistojen käyttöönottokoulutuksiin ja olivat osan päivää kestäviä.

Kuntastrategian näkökulma ja päämäärä Sitoutunut ja osaava henkilöstö	
Tavoite 2 / Tavoitetaso v. 2011 Hallinnon ja palvelutuotannosta vastaavien tulosalueiden yhteistyön selkeyttäminen	Mittari/Seurantatapa Sisäisten toimintaohjeiden laatiminen <u>Tilanne 31.12.2011:</u> Esimiehille on pidetty toimialan sisäistä koulutusta tilikarttamutoksiin ja hankintoihin liittyen sekä annettu henkilökohtaista ohjausta uusien taloudenseurantajärjestelmien käyttöön. Toimintaohjeita on uudistettu tietosuojan ja tiedottamisen osalta.

SOSIAALIPALVELUT

Talousarvion toteutuminen

	<i>Alkuperäinen talousarvio 2 011</i>	<i>Talousarvio- muutokset 2 011</i>	<i>Talousarvio muutosten jälkeen</i>	<i>Toteutuma 2011</i>	<i>Poikkeama 2011</i>
Toimintatulot	3 419 128		3 419 128	4 480 009	-1 060 881
Toimintamenot	-13 352 800		-13 352 800	-13 499 742	146 942
Toimintakate	-9 933 672		-9 933 672	-9 019 733	-913 939

Muutosten vaikutukset toimintaan

Sosiaalipalveluihin kuuluvat aikuissosiaalityö (sis. sosiaalityön maahanmuuttajien parissa), lastensuojelu (alkuarviointi, avohuolto, sijais- ja jälkihuolto sekä lastensuojelun perheohjaus), lastenvalvontatoiminta, lapsiperheiden kotipalvelu ja velkaneuvonta.

Aikuissosiaalityön johtavan sosiaalityöntekijän vakanssi saatiin täytettyä 1.3.2011. Johtava sosiaalityöntekijä valittiin organisaation sisältä ja hänen aiempaan vakanssiinsa voitiin valita sosiaalityöntekijä hakijoiden vähäisyyden vuoksi vasta lokakuussa 2011. Toimeentulolain mukainen toimeentulotukihakemusten seitsemän arkipäivän käsittelyaika ei pääsääntöisesti ylittynyt koko vuoden aikana. Asiakkaana olevien kotitalouksien määrä kasvoi kolme prosenttia eli samansuuruisesti kuin vuonna 2010. Loppuvuodesta 2011 aloitettiin aikuissosiaalityön kokonaisvaltaiseen arviointiin (asiakassegmentointi, henkilöstörakenne, henkilöstön määrä jne.) tähtäävä työ. Alle 25-vuotiaiden nuorten parissa tehtävää Kompassi-työmuotoa kehiteltiin edelleen yhteistyössä Toimarin, Huoli haltuun-hankkeen ja työvoimatoimiston kanssa.

Uusi kotouttamislaki tuli voimaan 1.9.2011. Laki velvoittaa tekemään kuntaan kotouttamisohjelman maahanmuuttajien kotoutumisen edistämiseksi ja tukemiseksi. Ohjelmaa valmistelemaan perustettiin poikkihallinnollinen työryhmä, joka saanee työnsä päätökseen maaliskuussa 2012. Kirkkonummella on ollut pakolaistaustaisia henkilöitä (koto-lain piirissä) toimintavuoden aikana yhteensä 82.

Lastensuojelun toimintaa ohjaa vuoden 2008 alussa voimaan tullut lastensuojelulaki. Lakiin tehdyt muutokset vuonna 2010 muuttivat voimakkaasti käytännön lastensuojelutyötä. Lastensuojeluilmoitusten käsittelyn ja lastensuojelutarpeen selvitysten tulee tapahtua määräajassa. Kirkkonummella lastenvalvojan resurssia on paikattu siirtämällä avohuollon yhden sosiaalityöntekijän resurssista 40 % lastenvalvojatyöhön. Alkuarviointiyksikössä tehtiin lastensuojelutarpeen selvitykset 70 %:sti lain mukaisessa määräajassa. Lastensuojelun asiantuntijaryhmä käynnistettiin uudelleen, prosessikuvaus tehtiin jälkihuollon työstä ja oikeudelle toimitettaviin lausuntoihin laadittiin uusi työskentelytapa ja kehitettiin omat lomakkeet.

Perhehoitoa on vahvistettu ja kunnan omien perhekotien työsuhteiden muuttuminen perhehoidon toimeksiannolla tapahtuvaksi perhehoidoksi 1.6. alkaen tapahtui sujuvasti. Perhekodeissa olevat perhehoitopaikat täyttyivät kesän ja alkusyksyn aikana. Lastensuojelun tukiperheitä on rekrytoitu lisää järjestämällä tukiperhekurssi syksyllä 2011.

Lapsiperheiden kotipalvelu antoi varhaista ja ennaltaehkäisevää tukea kirkkonummelaisille lapsiperheille. Uutena toimintamuotona käynnistyi neuvolan perhetyö yhden perheohjaajan työpanoksena. Työllä on ollut erityistä vaikuttavuutta perheen tilanteen varhaisessa tukemisessa ja suurempia ongelmia ennaltaehkäisten.

Velkaneuvonnan asiakasmäärä kasvoi 75:llä edellisvuoteen verrattuna ja odotusaika palveluun pääsemiseksi on ollut enimmillään 6 viikkoa toimintavuoden aikana.

Tunnusluvut

SOSIAALIPALVELUT

Tunnusluvut / Sosiaalihuolto ja sosiaalityö

Sosiaalityö

Kotipalvelu (lapsiperheet), perheitä

104 125 140 142

Kotipalvelu (lapsiperheet), käyntejä

821 1 281 1 100 1 399

Lastensuojelu

Lastensuojelun avohuollon tukitoimien piirissä olevat lapset

Avohuollon tukitoimenpiteiden piirissä olevat lapset

430 424 480 491

Jälkihuollon piirissä olevat nuoret

44 47 40 42

Lastensuojelun omat palvelut:

Sijoitettuja lapsia/nuoria 31.12

15 20 28

Hoitopäiviä

5 809 6 322 7 300 5 082

Hoitopaikkoja

19 21 20 20

Avohuoltoyksikön perhetyön asiakkaita

45 39 110 61

Avohuoltoyksikön perhetyön käyntejä

679 538 705 1 064

Lastensuojelun ostopalvelut:

Sijoitettuja lapsia/nuoria

59 67 58 66

Hoitopäiviä

14 159 14 423 15 300 11 560

Hoitopaikkoja

39 40 40 32

Lastensuojelun perhehoito:

Sijoitettuja lapsia/nuoria

24 32 37 40

Hoitopäiviä

8 220 8 221 13 000 11 080

Sijaisperheitä

18 24 25 29

SOSIAALIPALVELUT**Tunnusluvut / Sosiaalihuolto ja sosiaalityö**Talous- ja velkaneuvonta

Asiakkaita

TP 2009 TP 2010 TA 2011 TP 2011

242 289 240 364

Pakolais- ja maahanmuuttajapalvelut

Asiakkaita

130 120 60 78

Muu sosiaalihuolto

Asumispalvelut, asiakkaita

24 23 35 26

Ensi- ja turvakotipalvelut (ostopalvelu), asiakkaita

4 5 15 19

Toimeentulotuki

Perheitä (ruokakuntia)

1 486 1 532 2 000 1 578

Toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

Kuntastrategian näkökulma ja päämäärä	
Tasapainoinen talous	
Tavoite 1 / Tavoitetaso v. 2011	Mittari/Seurantatapa
Ennaltaehkäisevää lastensuojelutyötä tehostetaan lapsiperheiden kotipalvelun ja lastensuojelun perheohjauksen yhteistyön koordinoinnilla sekä lisäämällä avohuollon tukitoimia.	Huostaanottojen määrä Avohuollon lastensuojelun asiakkaiden määrä Tukiperheiden määrä Vertaisryhmien määrä Perhehoidossa olevien lasten määrä.
- Huostaanottojen määrä vähenee	
- Tukiperheiden määrä kasvaa	
- Vertaisryhmien määrä kasvaa	
Perhehoidossa olevien lasten määrä kasvaa	<u>Tilanne 31.12.2011:</u> Huostaanottojen määrä vuoden aikana: - suostumukseen perustuvia 11 (vuonna 2010: 15) - hakemuksia hallinto-oikeudelle 3 (2) Avohuollon asiakkaiden määrä yht.491 lasta (424) Tukiperheiden määrä 31.12: 37 (12) Perhehoidossa olleet lapset 31.12: 30 (24) Laitossijoituksessa olleet lapset 31.12: 30 (24)

Kuntastrategian näkökulma ja päämäärä	
Uudistuva palveluverkko	
<p>Tavoite 2 / Tavoitetaso v. 2011</p> <p>Alle 25-vuotiaiden ilman koulutusta ja työpaikkaa olevien elämänhallintaa parannetaan uuden työmallin avulla yhteistyössä aikuissosiaalityön, työvoimaviranomaisten ja Toimarin kesken.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aktivointitoimenpiteiden piirissä olevien määrä kasvaa - Alle 25-vuotiaiden työttömien määrä pienenee 	<p>Mittari/Seurantatapa</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktivointitoimenpiteiden piirissä olevien nuorten määrä - nuorten työharjoittelupaikkojen, oppisopimuspaikkojen ja palkkatukityöpaikkojen määrä - alle 25-vuotiaiden pitkäaikaistyöttömien määrä - alle 25-vuotiaiden työttömien määrä <p><u>Tilanne 31.12.2011:</u></p> <p><i>Vuoden aikana yhteensä:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - aktivointiehdon täyttävien nuorten määrä on 92 (88) - nuoria työharjoittelussa 55 ja vuoden lopussa 16 - nuoria oppisopimuksessa 13 (v. 2010: 10) - nuoria palkkatuella palkattuna 6 (10) - vuoden lopussa alle 25-vuotiaita pitkäaikaistyöttömiä (rinnasteisia pitkäaikaistyöttömiä eli viimeisen 16 kuukauden aikana vähintään 12 kk työttömänä olleet) 7 (11) - vuoden lopussa alle 25-vuotiaita työttömiä 95 henkilöä (108)
Kuntastrategian näkökulma ja päämäärä	
Sitoutunut ja osaava henkilökunta	
<p>Tavoite 3 / Tavoitetaso v. 2011</p> <p>Kunnan imagoa työnantajana parannetaan. Vakituudessa työ-/virkasuhteessa olevien vaihtuvuus alle 10 prosenttia. Vakituudessa työ-/virkasuhteessa asetuksen mukaisen pätevyyden omaavat henkilöt, 90 prosentilla vakansseista</p>	<p>Mittari/Seurantatapa</p> <ul style="list-style-type: none"> - vakanssien vaihtuvuus -% - pätevydet omaavien %-osuus kaikista vakanssien haltioista <p><u>Tilanne 31.12.2011:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - vakituisten vakanssien vaihtuvuus % 0 (vain määräaikaisissa vakansseissa vaihtuvuutta sekä äitiyslomasijaisia) - sosiaalityöntekijöistä 85 %:lla on kelpoisuusehdon mukainen pätevyys (pysynyt ennallaan)

Perusturvan tavoitteiden näkökulma ja päämäärä Uudistuva palveluverkko	
Tavoite 4 / Tavoitetaso v. 2011 Yli 500 päivää työttömänä olleiden aktivointi, aktivointitoimenpiteiden piirissä olevien määrä kasvaa vuodesta 2010 20 prosentilla.	Mittari/Seurantatapa Aktivointitoimenpiteiden piirissä olevien lukumäärä <u>Tilanne 31.12.2011:</u> Pitkäaikaistyöttömiä 281, joiden aktivointiaste oli 8,8 % (vuonna 2010 298 ja 9,4 %) Aktivointisuunnitelmia on tehtiin 20 kpl

TERVEYSPALVELUT**Talousarvion toteutuminen**

	<i>Alkuperäinen talousarvio 2 011</i>	<i>Talousarvio- muutokset 2 011</i>	<i>Talousarvio muutosten jälkeen</i>	<i>Toteutuma 2011</i>	<i>Poikkeama 2011</i>
Toimintatulot	1 332 840		1 332 840	1 433 500	-100 660
Toimintamenot	-13 285 922	-14 600	-13 300 522	-13 732 677	432 155
Toimintakate	-11 953 082		-11 967 682	-12 299 177	331 495

Tunnusluvut**TERVEYSPALVELUT**

Tunnusluvut / Perusterveydenhuolto	TP 2009	TP 2010	TA 2011	TP 2011
<i><u>Terveydenhuoltopalvelut</u></i>				
Lastenneuvolakäyntejä terveydenhoitajalla	10 111	8 375	9 420	8 372
Lastenneuvolakäyntejä lääkäriillä	3 387	2 860	3 600	3 292
Äitiysneuvolakäyntejä terveydenhoitajalla	6 115	6 540	6 150	5 545
Äitiysneuvolakäyntejä lääkäriillä	1 915	1 636	2 200	1 717
Ehkäisyneuvolakäyntejä terveydenhoitajalla	1 010	1 040	1 100	937
Ehkäisyneuvolakäyntejä lääkäriillä	753	713	780	712
Käynnit kouluterveydenhoitajalla	11 155	9 815	12 500	12 256
Käynnit koululääkäriillä	1 758	1 250	2 050	1 449
Käynnit työterveyshoitajalla	290	212	400	151
Käynnit työterveyslääkäriillä	34	36	50	62
Työpaikkakäynnit	40	44	40	44

TERVEYSPALVELUT

Tunnusluvut / Perusterveydenhuolto	TP 2009	TP 2010	TA 2011	TP 2011
<i><u>Vastaanotto toiminta</u></i>				
Hoitajakäyntejä vastaanotoilla	19 070	24 680	22 000	21 324
Lääkärikäyntejä vastaanotoilla	35 553	30 613	34 000	32 374
Käyntejä hoitajalla päivystysaikana	1 553	1 882	2 200	1 548
Käyntejä lääkäriillä päivystysaikana	9 615	7 993	9 000	8 060
<i><u>Suun terveydenhuolto</u></i>				
Asiakkaita	13 127	13 507	15 000	13 303
Käyntejä (omat)	38 808	39 427	41 000	37 744
Ostopalvelukäyntejä	560	554	1 200	717
Vuokratyövoimakäyntejä	3 923	3 404	5 000	3 400
Ulkopaikkakuntalaisten käyntejä	237	210	300	196

Lääkärikäyntien määrä on lievässä laskussa vuosiin 2008–2009 verrattuna, kuten valtakunnallisestikin. Lääkäreiden vastaanottokäyntien pituutta on tietoisesti pidennetty sekä vastaanotolla että ennaltaehkäisevässä terveydenhuollossa, jotta asiat saataisiin kokonaisvaltaisemmin hoidettua. Myös neuvola- ja kouluterveydenhuollon uusi asetus vaatii että lääkärikäyntejä pidennetään. Päivystävä

hoitaja on hoitanut lievemmat vaivat, jolloin myös lääkäreiden päivystyskäynnit ovat muuttuneet vaativimmiksi ja pidemmiksi.

Lääkärikäyntien määrät ennaltaehkäisevässä työssä ovat lisääntyneet. Asetettuihin tavoitteisiin ei päästy, koska kaavailtua 3 lääkärin lisäresurssia ei saatu. Vastaanottoiminnasta suunnattiin lääkäriresurssia neuvolatoimintaan. Ilta- ja viikonloppukäynnit ovat pysyneet ennallaan kuten myös Jorvin yöpäivystyksen käyntien määrät. Mainittakoon vielä että lääkäreiden ns. hoitopuheluita (jotka korvaavat vastaanottokäynnin) oli vuonna 2011 lähes 26 000.

Vastaanoton ja päivystyksen hoitajien käyntimäärät ovat pysyneet entisellä tasolla tai hieman lisääntyneet. Vuonna 2009 ja 2010 tilastoja sotkee sikainfluenssa, jolloin myös rokotuskäynnit tilastoitiin käynnneiksi.

Muutosten vaikutukset toimintaan

Terveydenhoitopalvelut

Terveydenhoitopalveluihin saatiin kolme uutta terveydenhoitajan vakanssia. Kaksi vakanssia täytettiin 1.3 alkaen ja yksi 1.8 alkaen. Viimeksi mainitusta tuli osittain nuorisolääkärin työpari hoitamaan erityistä tukea tarvitsevia nuoria. Terveydenhoitopalvelujen vakanssit olivat pääosin täytettynä koko vuoden lukuun ottamatta lyhyitä ajanjaksoja. Ehkäisyneuvola oli ilman tekijää keväällä yli kuukauden ajan. Sijaistyövoimaa lyhyisiin poissaoloihin ei ollut käytettävissä. Neuvolat pidettiin auki koko kesän, mutta kaikkia asiakkaita ei voitu tarkastaa ajallaan, vaikka kouluterveydenhoitajat pystyivät jonkin verran auttamaan tarkastusten teossa. Vakanssilisäykset mahdollistivat alueiden uudelleenjärjestämisen ja terveydenhoitajilla oli lähes suosituksen mukaiset asiakasmäärät. Masalan terveysasemalle saatiin lisätilaa, kun odotustilasta lohkaistiin huone lastenneuvolan terveydenhoitajaa varten. Edelleen ilman työtilaa on yksi terveydenhoitaja opiskeluterveydenhuollossa ja osa kouluterveydenhoitajista on ilman työtilaa silloin, kun koululääkäri on koululla. Tämä aiheuttaa terveydenhoitajien ajan hukkakäyttöä.

Määräaikaiset terveystarkastukset pyrittiin tekemään asetuksen mukaan ja yleisesti tämä toteutui melko hyvin. Laajoja terveystarkastuksia tehtiin lastenneuvolassa ja äitiysneuvolassa ohjeiden mukaisesti. Kouluterveydenhuollossa ei ole toistaiseksi lääkäriresurssivajeen vuoksi pystytty tekemään laajoja terveystarkastuksia asetuksen mukaan. 5. luokan laajaa terveystarkastusta ei tehty kaikille oikea-aikaisesti, vaan se tehtiin edelleen 5. luokan tytöille ja 6. luokan pojille. Ensiluokkalaisten lääkärintarkastuksia ei pystytty tekemään lainkaan, mutta nämä lapset olivat viimeksi olleet lääkärillä 6-vuotiaina. Kesäkuusta alkaen yhden lääkärin työpanoksesta osoitettiin 80 % neuvolaan ja kouluterveydenhuoltoon.

Terveydenhoitajakäynnit kouluterveydenhuollossa lisääntyivät odotetusti. Asetus ohjaa tapaamaan oppilaita vuosittain ja tämä toteutui melko hyvin. Sairaskäynnit ovat edelleen suuri osa kaikista kouluterveyskäynneistä (43 % v. 2011, 41 % v. 2010).

Mielenterveyteen liittyviä koulutuksia järjestettiin mm. Huoli haltuun -hankkeen kautta. HUS:n ”Jerii”-työmuoto, joka vahvisti kouluterveydenhuoltoa, loppui lokakuussa.

Äitiysneuvolan terveydenhoitajakäynnit vähentyivät. Vuonna 2011 syntyi alustavien tilastotietojen mukaan vähemmän lapsia kuin vuonna 2010. Tämän lisäksi vuonna 2010 korvattiin säästösyistä ensimmäisen kolmanneksen lääkärikäynti terveydenhoitajakäynnillä, ja se palautettiin lääkärikäynniksi vuonna 2011.

Laaja terveystarkastus tehtiin ensimmäistä lasta odottavalle perheelle raskauden keskivaiheella. Perhevalmennus järjestettiin ensimmäistä lasta odottaville perheille ja lastenneuvolan terveydenhoi-

taja pyrki tapaamaan perhettä ennen lapsen syntymää joko kotikäynnillä tai vastaanottokäynnillä neuvolassa (ns. varhaista vuorovaikutusta tukeva vavu-käynti).

Lastenneuvolassa jätettiin vuonna 2010 säästösyistä lääkärintarkastuksia tekemättä, mutta vuoden 2011 aikana tarkastukset palautettiin ja niitä tehdään jatkossakin ohjeiden mukaisesti. Lastenneuvolan terveydenhoitajakäynnit pysyivät edellisen vuoden tasolla. Käyntien odotettiin lisääntyvän, mutta syntyvyyden väheneminen heijastui myös lastenneuvolan asiakasmäärään. Käyntien pituutta on pystytty pidentämään ja se mahdollistaa paremmin ennaltaehkäisevään toimintaan panostamisen. Lastenneuvolassa tehtiin laajat terveystarkastukset asetuksen mukaan, eli 4 kk, 1,5 vuoden sekä 4 vuoden iässä. Yhteistyö neuvolan perhetyöntekijän kanssa sujui hyvin ja tämä oli hyvin tärkeä tukimuoto tuen tarpeessa oleville perheille. Perhetyöntekijän määrärahat osoitettiin lastensuojelun varoista.

Kotikäyntejä tehtiin äitiys- ja lastenneuvolassa yhteensä 182 (225 v. 2010). Synnytysten vähäisempi määrä oli todennäköisesti syy käyntien vähenemiseen. Lastenneuvolassa neljä terveydenhoitajaa osallistui MLL:n järjestämään Vahvuutta vanhemmuuteen -hankkeeseen ja ”Reflektivat lapsiperheryhymät” käynnistyvät vuoden 2012 aikana. Kausi-influenssarokotuspäiviä järjestettiin marras- ja joulukuussa.

Sähköinen asiointi otettiin neuvolassa käyttöön maaliskuussa. Se mahdollistaa yhteydenpidon ammattilaisen kanssa suojatussa verkossa. Palvelua tarjottiin kaikille neuvolan asiakkaille, mutta sen käyttöä täytyy mainostaa jatkossa lisää. Aktiivisia käyttäjiä ei toistaiseksi ole vielä kovinkaan paljon, mutta esim. laboratoriotulosten lähettäminen tekstiviestillä lisäsi asiakkaiden tyytyväisyyttä. Uuden puhelinjärjestelmän käyttöönotto työllisti huhtikuussa ja valituksia tuli jonotusmahdollisuuden puuttumisesta. Puhelinkontakteja oli neuvolassa 5293 ja koulu- ja opiskelijaterveydenhuollossa 310 (Vuonna 2010 neuvolassa 5397 ja kouluterveydenhuollossa 107. Kouluilla ei säännöllisesti tilastoitu kaikkia puheluita).

Terveydenhoitolaki mahdollisti toukokuusta alkaen terveysaseman vaihtamisen, mutta tämä ei juuri näkynyt neuvolan asiakkaiden kohdalla.

Terveyden edistämisen teemavuosi lukuvuodelle 2011 - 2012 on ”Uula la liikuntaa”. Se suunniteltiin keväällä 2011 ja toteutetaan kouluissa keväällä 2012.

Vastaanotto ja päivystys

Uusi terveydenhuoltolaki tuli voimaan 1.5.2011 ja sen myötä asiakkaille tuli oikeus vaihtaa terveysasemaa kunnan sisällä. Terveysasemaa vaihtaneita asiakkaita oli vuoden 2011 aikana vain noin 30 henkilöä. Kirkkonummella väliaikaisesti asuvalla tai oleskelevalla henkilöllä on myös uuden lain tuoma oikeus saada hoitoa Kirkkonummella omassa kunnassa tehdyn hoitosuunnitelman mukaisesti. Tätä oikeutta on kuitenkin käytetty varsin vähän.

Asetus neuvola- ja kouluterveydenhuollon järjestämisestä tuli velvoittavaksi vuoden 2011 alussa. Vastaanoton puolelta siirrettiin lääkäriresurssia neuvola- ja koulutyöhön, mutta pitkien jonojen ja päivystyksen ruuhkautumisen takia ei ollut mahdollista toimia kokonaan uuden asetuksen mukaan, koska siihen olisi tarvittu kolmen lääkärin lisäresurssi.

Valmistautuminen Kanta-palveluihin liittymiseen (eResepti ja eArkisto) alkoi Kirkkonummella jo vuonna 2009. Vuoden 2011 aikana on järjestäytytty Länsi-Uudenmaan alueella yhteistyöryhmäksi, jossa käydään käytäntöjä ja yhteistyökuvioita läpi. Tarkoituksena on, että eReseptejä aletaan tehdä Kirkkonummella marraskuussa 2012. Syksyn 2011 aikana on suunniteltu Pegasos-palvelimen siirtoa Logican palvelinsaliin ja toimintaympäristön siirtämistä Citrix-toimintaympäristöön. On myös suunniteltu henkilökunnan kouluttamista, kuntalaisten informoimista ja paikallisten käytäntöjen kuvaamista ja hiomista toimiviksi. Vuoden 2011 aikana on varmistettu riittävä henkilökuntaresurssi projektin läpiviemiseksi. Helmikuussa 2012 työtä tekee täysaikaisesti asiantuntijajälilääkäri ja osa-aikaisesti Pe-

gasos-sovellusasiantuntija. Tämän lisäksi useita työryhmiä kokoontuu ja tekee aktiivisesti töitä. Voidaan sanoa, että eReseptiin liittyminen on Perusturvan muodostamisen jälkeen yksi terveyspalvelujen suurimmista projekteista.

Keskustan terveysasema osallistui vuonna 2010 - 2011 Etelä-Suomen kuntien yhteiseen ”Hyvä vastaanotto” – hankkeeseen. Sen tavoitteena oli terveysaseman lääkäri- ja hoitajapalveluiden saataavuuden parantaminen. Hankkeen myötä käynnistyi vilkas moniammatillinen kehittämistoiminta, jonka perustana on kysynnän ja tarjonnan toistuva mittaaminen sekä näiden yhteensovittaminen. Tavoitteena oli puhelinsaataavuuden parantaminen sekä potilaiden jonotusaikojen vähentäminen. Samalla haluttiin panostaa hoitajien ja lääkäreiden työtyytyväisyyteen, koska pysyvä ja sitoutunut henkilökunta on kaiken toiminnan perusta. Hankkeessa opitut asiat on jalkautettu myös sivuasemille. Hankkeen myötä tehtiin muutoksia eri toimintatapoihin. Muutoksia seurataan ja mitataan säännöllisesti eli kehittämissyö jatkuu.

Keskustan terveysaseman kaikki samana päivänä hoitoa tarvitsevat potilaat keskitettiin vuoden 2011 aikana päivystykseen, jonne myös lisättiin lääkäriresurssia. Omalääkärit hoitavat nyt akuuttiasiat keskitetysti ilman ajanvarausta, kun taas ajanvarausvastaanoton lääkäriaikoja on pidennetty, jotta asiat saataisiin kokonaisvaltaisemmin hoidettua. Päivystyksessä on virka-aikana myös päivystävä hoitaja, joka tekee hoidon tarpeen arvioinnin ja hoitaa potilaan mahdollisimman pitkälle itse. Tämä käytäntö on tehostanut toimintaa ja selkiyttänyt eri ammattiryhmien keskinäistä työnjakoa. Päivystys on edelleen ajoittain ruuhkainen, mutta keskimääräinen odotusaika päivystyksessä oli syksyllä 2011 arkisin kohtuullinen, noin 40 - 80 minuuttia.

Puhelinsaataavuus parantui selvästi vuoden 2011 aikana. Koko kunnan puhelinjärjestelmä vaihtui huhtikuussa 2011, jolloin terveysasemalla otettiin käyttöön takaisinsoittomahdollisuus. Aikaisemmin terveysasemalla pystyttiin vastaamaan noin 65 %:iin puhelusta ja puhelinuudistuksen jälkeen vastaan noin 80 %:iin puhelusta lakisääteisen 5 minuutin sisällä.

Kiireettömien lääkäriavustajien jonot ovat viime vuosina olleet keksimäärin noin 25 päivää (kolmas vapaa vastaanottoaika päivinä laskettuna, viikonloput mukana). Huhtikuussa 2011 tehtiin ”talokootyönä” jononpurku, jolloin jonot saatiin väliaikaisesti lähes kokonaan poistettua. Loppuvuonna jono oli noin 17 päivää. Lääkärityövoimaa on ollut saatavilla suhteellisen hyvin, joskin loppuvuonna 2011 oli äitiyslomien ym. asioiden takia muutaman kuukauden ajan vaikeuksia saada lääkäreitä. Tämä heijastui heti jonojen kasvamisena.

Lokakuussa 2011 käynnistettiin asiakastytytyväisyyskysely, jonka tulokset julkaistaan keväällä 2012.

Päivystyksen tiloissa tehtiin vuoden aikana remonttia, jonka myötä saatiin entisestä odotushuoneesta tehtyä yksi uusi vastaanottohuone. Tiloista lohkaistiin myös vahtimestarille oma työpiste ja päivystyksen ilmoittautumispiste muutettiin vastaamaan paremmin tietosuojavaatimuksia.

Veikkolan terveysasemalle saatiin lisätilaa entisen K-Marketin tiloista: Henkilökunta sai asianmukaiset uudet sosiaalililat ja entisistä sosiaalituloista remontoitiin uusi vastaanottohuone.

Opioidiriippuvaisten potilaiden korvaushoidon prosessia kehitettiin yhdessä A-klinikan kanssa. Korvaushoidossa on vuonna 2011 ollut keskimäärin noin 15 potilasta ja työ vaatii terveyskeskuksen puolelta 1 – 1,5 hoitajaresurssin kokopäiväisen työpanoksen. Järjestysongelmien takia kesällä 2011 oli palkattuna Securitaksen vartija keskustan terveysasemalle.

Mies 40 -hanke päättyi siltä osin, että uusia miehiä ei enää oteta hankkeeseen. Aloitettu tutkimushanke viedään päätökseen vuoden 2012 aikana yhteistyössä Helsingin Yliopiston kanssa.

Työterveyshuolto on tuottanut lakisääteistä työterveyshuoltopalvelua paikkakunnan maanviljelijöille ja pienyrityksille. Resurssit hyvän työterveyshuoltotavan mukaiselle toiminnalle ovat olleet vuosia niukat. Pieni yksikkö on ollut henkilöriippuvainen ja haavoittuvainen. Pitkäaikaisen työntekijän siirty-

minen toisiin tehtäviin vaikeutti toimintaa edelleen. Vaihtoehtoja punnittiin ja perusturvalautakunta päätti lopettaa työterveyshuollon palveluiden tuottamisen omana toimintana 1.4.2012 alkaen. Kilpailutuksen myötä toiminta siirtyy Diacorille.

Tapaninpäivän myrsky aiheutti laajoja sähkökatkoksia myös Kirkkonummella, joka aiheutti ongelmia mm. erilaisten sähkötoimisten hoitolaitteiden käyttäjille. Apua pyydettiin terveyskeskukselta, jota ei voitu antaa, sillä kunnan terveysasemalta puuttuu varavoimalaitteistot.

Suun terveydenhuolto

Suun terveydenhuollossa yli kuusi kuukautta jonottaneiden määrä kasvoi. Tähän vaikutti kolmen suuhygienistin yhtäaikaan äitiyslomalle jääminen elokuussa sekä uusi puhelinjärjestelmä, jossa on takaisinsoittomahdollisuus, jonka ansiosta entistä useampi potilas saa yhteyden ajanvaraukseen. Hammashoitajien saatavuus huonontui huomattavasti koko pääkaupunkiseudulla ja sijaisuuksiin oli erittäin vaikea saada hoitajia. Käyntien ja asiakkaiden määrä väheni suuhygienistien äitiyslomien ja muutaman hammaslääkärin pitkän sairasloman vuoksi. Alle kouluikäisten hoidossa työnjako vaikeutui suuhygienistien puutteen vuoksi.

Suun terveydenhuollon henkilöstö sopi ”Hyvän työpaikan pelisäännöt”. Koko henkilöstölle järjestettiin koulutusta yhteistyössä Länsi-Uudenmaan koulutusrenkaan kanssa Lohjalla.

Palveluiden kehittämisen tavoitteissa onnistuminen:

- Aikuisten hoitoprosessi kuvattiin uudelleen ja sen sisällöstä sovittiin. Työ liittyi myös SUHAT:n INNO koulutukseen.
- Asetuksen 380/2009 (Asetus neuvolatoiminnasta, koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta sekä lasten ja nuorten ehkäisevästä suun terveydenhuollosta) mukainen kouluikäisten tarkastus ja työnjakomalli otettiin käyttöön.
- Ensimmäistä lasta odottavan perheen malli valmistui SUHAT:n SUULAS työryhmän työnä, mallin mukaan sovittiin terveydenhoidon ja suun terveydenhoidon yhteinen prosessi, joka kuvattiin ja ohjeistettiin. Henkilöstö koulutettiin prosessin mukaiseen toimintaan. Vuoden aikana oli 39 tapaamista.
- Ensimmäistä kertaa hammashoiton tulevien (1,5-vuotiaiden) ryhmätoiminta käynnistettiin ja pilotitiin Gesterbyn hammashoitolassa. Mallin loi suuhygienisti, jonka SUHAT INNO -koulutuksen lopputyö tämä malli oli. Mallissa äidit ja isät voivat tulla yksilökäynnin sijaan ryhmäkäynnille hammashoitolaan, ja vanhemmat kokivat tämän käynnin paremmaksi kuin yksilökäynnin. Malli säästää myös suuhygienistin työaikaa ja vanhemmat saavat vertaistukea, jolloin neuvonta voi olla vaikuttavampaa. Se herätti runsaasti huomiota myös muissa kunnissa. Mallia testataan vielä ensi vuoden ajan ja laajennetaan sen jälkeen muille alueille.
- Ostopalveluhammaslääkäreille ei luotu mahdollisuutta asioida terveyskeskuksen tietojärjestelmän kautta, koska siihen ei varattu määrärahoja. Noin puolikkaan hammashoitajan työaika kuluu ostopalvelupotilaiden hoito- ja laskutustietojen siirtämiseen suun terveydenhuollon potilastietojärjestelmään.

Suun terveydenhuollosta osallistui kaksi henkilöä SUHAT:n INNO koulutukseen.

Toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

Kuntastrategian näkökulma ja päämäärä Sitoutunut ja osaava henkilökunta	
Tavoite 1 / Tavoitetaso v. 2011 Asetus vuodelta 2009 viedään käytäntöön neuvolan ja kouluterveydenhuollon toiminnassa	Mittari/Seurantatapa Neuvolan ja kouluterveydenhuollon vastaanottokäyntien määrä ja sisällön vastaavuus säädöksiin <u>Toteutuma 31.12.2011:</u> Käynnit ovat toteutuneet pääosin voimassaolevien ohjeiden mukaisesti. Koulussa on toistaiseksi vielä tehty laaja tarkastus 5-lk tytöille ja 6-lk pojille, kun suositus on tehdä laaja tarkastus 5. luokalla kaikille. 1. luokan lääkärintarkastus ei toteutunut. Neuvolassa vastaanottokäynnit ovat toteutuneet suositusten mukaan, vastaanottoaikoja pidennetty, ylimääräisiä vastaanottokäyntejä järjestettiin tarvittaessa. Vastaanottokäyntien sisältö ohjeistettiin asetuksen mukaan.

Kuntastrategian näkökulma ja päämäärä Uudistuva palveluverkko	
Tavoite 2 / Tavoitetaso v. 2011 Suun terveydenhuollon kiireettömään hoitoon pääsee alle kuudessa kuukaudessa	Mittari/Seurantatapa Kiireettömään hoitoon yli 3 kk jonottaneiden määrä on nolla. <u>Toteutuma 31.12.2011:</u> Yli kuusi kuukautta jonottaneita oli 411. Tähän ovat vaikuttaneet kolmen suuhygienistin jääminen yhtä aikaa elokuussa äitiyslomalle, kun heille ei ole saatu sijaista, sekä huhtikuussa käyttöön otettu uusi puhelinjärjestelmä, joka mahdollistaa takaisinsoiton potilaalle.

Kuntastrategian näkökulma ja päämäärä Uudistuva palveluverkko	
<p>Tavoite 3 / Tavoitetaso v. 2011</p> <p>Kuntalaiset pääsevät sujuvasti lääkärin ja hoitajan vastaanotoille Hoitotakuun toteutuminen; välitön yhteydenaanti ja hoitoon pääsy kolmen kuukauden kuluessa hoidon tarpeen arvioinnista (perusterveydenhuolto)</p>	<p>Mittari/Seurantatapa</p> <p>Välitön yhteys terveyskeskukseen toteutuu puhelimitse; yli 80 %:iin puheluista vastataan (operaattorin tuottama arvo).</p> <p>Kiireettömään hoitoon yli 3 kuukautta jonottaneiden määrä on nolla</p> <p><i>Toteutuma 31.12.2011:</i></p> <p>Uusi puhelinjärjestelmä otettiin käyttöön huhtikuussa 2011. Sen jälkeen yli 80 %:iin puheluista vastattiin 5 minuutin sisällä. Takaisinsoittojärjestelmä on antanut asiakkaille mahdollisuuden jättää soittopyynnön, mikä on parantanut palvelua.</p> <p>Kaikki asiakkaat ovat päässeet hoitoon 3 kuukauden sisällä. Keskimääräinen jonotusaika kiireettömälle lääkärinvastaanotolle vuonna 2011 oli 17 päivää.</p>

ERIKOISSAIRAANHOITO

Talousarvion toteutuminen

	<i>Alkuperäinen talousarvio</i>	<i>Talousarvio- muutokset</i>	<i>Talousarvio muutosten jälkeen</i>	<i>Toteutuma 2011</i>	<i>Poikkeama 2011</i>
Toimintatulot					
Toimintamenot	-31 147 450		-31 147 450	-29 445 984	-1 701 466
Toimintakate	-31 147 450		-31 147 450	-29 445 984	-1 701 466

Erikoissairaanhoidon talousarvio alittui 1,7 milj. euroa. HUS:n maksuosuus pieneni 3,5 % vuoteen 2010 verrattuna. Erityisesti psykiatrisen erikoissairaanhoidon hoitopäivät ja kustannukset vähenivät noin 30 %. Tuloksen merkitystä lisää se, että HUS-alueen kuntien kustannukset kasvoivat keskimäärin 4,7 % vuoteen 2010 verrattuna.

Tunnusluvut**ERIKOISSAIRAANHOITO**

Tunnusluvut / Erikoissairaanhoidon	TP 2009	TP 2010	TA 2011	TP 2011
Hoitojaksot (Nord-drg-tuotteet)	12 246	13 357	13 158	13 249
Hoitopäivät	5 516	5 706	6 476	3 990
Avohoitokäynnit	34 753	34 398	36 569	34 115

Toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

Kuntastrategian näkökulma ja päämäärä	
Tasapainoinen talous	
Tavoite 1 / Tavoitetaso v. 2011	Mittari/Seurantatapa
Kustannusten kasvu alle viisi prosenttia	%-kasvu vuoteen 2010 verrattuna
	<u>Toteutuma 31.12.2011:</u>
	Poikkeuksellisesti kustannukset vähenivät 3,4 %. Keskimäärin HUS alueen kuntien maksuosuudet kasvoivat 4,7 %.

Kuntastrategian näkökulma ja päämäärä	
Uudistuva palveluverkko	
Tavoite 2 / Tavoitetaso v. 2011	Mittari/Seurantatapa
Selvitetään erikoissairaanhoidon palvelujen tuottamista/järjestämistä perusterveydenhuollossa (ml. HUS:n toiminnan jalkautuminen): missä toiminnoissa asia on mahdollista ja mitkä ovat kustannukset.	Selvitystyö valmis 9/2011
	<u>Toteutuma 31.12.2011:</u>
	Aie-sopimushankkeessa on kartoitettu, millä erikoisaloilla tk-lääkärit kokevat tarvetta erikoislääkärikonsultaatioihin. Asian jatkotyöstäminen etenee yhteistyössä HUS:n kanssa osana Aie-sopimushanketta. Tk-lääkäreillä on ollut v. 2011 mahdollisuus HUS:n psykiatrikonsultaatiopalveluihin Kirkkonummen keskustan terveysasemalla. Ko. palvelun käyttö on kuitenkin ollut varsin vähäistä.

TOIMINTAKYVYN TUKIPALVELUT

Talousarvion toteutuminen

	<i>Alkuperäinen talousarvio 2 011</i>	<i>Talousarvio- muutokset 2 011</i>	<i>Talousarvio muutosten jälkeen</i>	<i>Toteutuma 2011</i>	<i>Poikkeama 2011</i>
Toimintatulot	332 752		332 752	329 796	2 956
Toimintamenot	-11 261 639		-11 261 639	-12 659 717	1 398 078
Toimintakate	-10 928 887		-10 928 887	-12 329 921	1 401 034

Toimintakyvyn tukipalvelujen toimintakate ylittyi 1,4 milj. euroa. Menomäärärahojen 1,4 milj. euron ylitys selittyy lähes kokonaan vammaispalveluilla, jossa kustannusten kasvua oli mm. henkilökohtaisessa avustajatoiminnassa, erityishuollon ostopalveluissa sekä kuljetuspalveluissa.

Kustannuksia tarkasteltaessa henkilökohtainen apu oli yksi vammaispalvelujen kohteista, jossa kustannukset kasvoivat vuoden 2011 aikana. Kustannuksia kertyi vuoden 2011 aikana yhteensä noin 1,0 milj. € ja varattuihin määrärahoihin tuli ylitystä noin 223 000 €. Selittävä tekijä kustannusten kasvulle oli lakimuutoksen myötä henkilökohtaisen avun minimituntimäärien nousu aiemmasta 10 tunnista 30 tuntiin. Henkilökohtaista apua on järjestetty asiakkaille sekä ostopalvelujen että työnantajamallin kautta. Työnantajamalli, jossa henkilökohtainen avustaja ja vammaisen henkilö ovat suorassa työsuhteessa keskenään, on selkeästi ostopalveluita edullisempi vaihtoehto. Kirkkonummella ostopalvelujen osuus palveluntuotannosta on ollut varsin suuri ja kattanut noin neljänneksen myönnettystä tunneista. Ostopalveluja pyritäänkin vuoden 2012 aikana korvaamaan työnantajamallilla mm. henkilökohtaisen avun koordinaattorin välityksellä, joka aloitti työskentelyn Kirkkonummen kunnalla joulukuussa 2011.

Erytishuollon ostopalvelut ovat toinen osio, jossa kustannukset kasvoivat merkittävästi edellisvuoteen verrattuna eli yhteensä noin 440 000 €. Euromääräisesti kustannusten nousu oli suurinta erityishuollon asumispalveluissa, joka kattoi tästä noususta puolet. Kustannusten nousu selittyy palveluntarpeen kasvulla, joko uusien asiakkaiden tulolla tai vanhan asiakkaan siirtymisenä vaativampien ja samalla kalliimpien palvelujen piiriin, ja palveluntuottajien hintoihin tekemillä vuosikorotuksilla.

Kuljetuspalveluissa tapahtui kustannusten osalta kasvua vuoden 2011 aikana – yhteensä n. 70 000 €. Merkittävin syy tälle vaikuttaa olleen asiakkaiden määrän kasvu, sillä vuoden 2011 tammikuussa yhden kuukauden aikana vammaispalvelulain mukaisia matkoja tehneitä asiakkaita oli 355, kun joulukuussa 2011 kohdalla vastaava luku oli jo 399. Asiakasmäärä kasvoi tasaisesti koko vuoden ajan.

Tunnusluvut**TOIMINTAKYVYN TUKIPALVELUT**

Tunnusluvut / toimintakyvyn tukipalvelut	TP 2009	TP 2010	TA 2011	TP 2011
<u>Kuntoutuspalvelut</u>				
Asiakkaita (kaikki)	2 867	2 947	2 800	2 971
Käynnit fysioterapeutilla	7 747	8 143	9 800	9 736
Käynnit toimintaterapeutilla	578	557	700	595
Käynnit puheterapeutilla	1 598	1 644	2 300	2 091
Käynnit sosiaalityöntekijällä	659	353	710	513
Ostopalvelukäynnit	4 894	4 099	5 000	4 585
<u>Mielenterveyspalvelut</u>				
Käynnit psykiatrisella sairaanhoitajalla			500	873
Käynnit psykologilla			400	297
Kuntouttava työtoiminta				
Toimintapäivät	7 214	8 295	8 000	7 589
Päihdehuolto				
Päihdehuollon omat palvelut:				
<i>A-klinikka, asiakkaita</i>	298	263	340	257
A-klinikka, käyntejä	2 435	2 134	3 100	2 406
Kuntoutuskeskus, hoitopäiviä	2 136	1 823	2 200	2 087
Kuntoutuskeskus, hoitopaikkoja	11	9	9	11
<u>Päihdehuollon ostopalvelut:</u>				
Avohoidon käyntejä	1 062	626	550	1 218
Hoitopäiviä	4 171	1 405	4 000	1 184
Perheneuvola				
Perheneuvonta, kunnan oma, asiakkaita	284	215	290	242
<u>Perheneuvonta, kunnan oma, käyntejä</u>	2 775	2 470	2 800	2 738
Perheneuvonta, ostopalvelu, asiakkaita	270	288	270	298
Perheneuvonta, ostopalvelu, käyntejä	1 222	1 279	1 230	1 457
Kehitysvammaisten erityishuolto				
Omat kehitysvammaiset palvelut:				
Työkeskus, toimintapäiviä	8 792	8 645	7 700	8 361
Ostetut kehitysvammaiset palvelut:				
Avohuollon käyntejä	92	79	90	89
Päivätoiminta, toimintapäiviä	6 900	4 474	5 100	5 388
<u>Perhehoito, toimintapäiviä</u>	20 160	2 087	1 800	2 401
Asumispalvelut, asumisvuorokausia	12 078	16 007	13 000	17 150
Laitohoito, hoitovuorokausia	4 048	3 529	4 350	3 472
Lakisääteinen vammaishuolto				
Palveluasuminen, asiakkaita	73	86	110	76
<u>Kuljetustuki (vpl), asiakkaita</u>	464	620	620	706
Kuljetustuki (shl), asiakkaita	144	177	180	112
Tulkkipalvelu, asiakkaita	18	17	18	9
Ei-lakisääteinen vammaishuolto				
Päiväkeskustoiminta, toimintapäiviä	2320	2024	2400	1931

Muutosten vaikutukset toimintaan

Toimintakyvyn tukipalveluissa hallinnollisen rakenteen selkiyttäminen on aloitettu vuonna 2011. Selkeät toiminnalliset kokonaisuudet vahvistavat tulosalueen hallintaa, johtamista ja asiakastyötä.

Kuntoutuspalveluissa johtamisrakenteessa on aiheutunut muutoksia vuoden 2011 lopussa osastonhoitajan jäädessä eläkkeelle. Osastonhoitajan nimikkeen muutos kuntoutuspalvelujen johtajaksi ja fysioterapeutin nimikkeen muutos vastaavaksi fysioterapeutiksi hyväksyttiin vuoden 2011 lopulla. Fysioterapialle on löytynyt lisätilaa, jonka tarpeelliset muutostyöt toteutuvat vuonna 2012.

Perheneuvolan johtajan nimikkeen muutos mielenterveyspalvelujen johtajaksi mahdollistaa mielen-terveysasioiden kokonaisvaltaisen arvioinnin, kehittämisen ja johtamisen. Mielenterveyspalveluiden kehittäminen kokonaisuutena jämäköittää henkilökunnan osallistumista kokonaisvaltaiseen kehittämiseen sekä vahvistaa osaamista. Perheneuvolan akuuttiin tilatarpeeseen on vastattu suunnittelemalla uuteen kunnantalon asian mukaiset tilat perheneuvolatoimintaan. Tilat otettiin käyttöön joulukuussa. Perheneuvolan resurssimäärällä ei ole pystytty vastamaan täysin riittävästi kysyntään, vaan asiakasmäärät ovat kasvattaneet vuoden mittaan vaihtelevasti palveluun jonottavien määrää. Psykiatristen erikoissairaanhoidon palveluiden osittainen siirtyminen Espooseen on vaikeuttanut joidenkin asiakkaiden ja perheiden avun saantia.

Kirkkonummen Kaste-hankkeen osahanke Huoli haltuun – hanke on osa laajaa Etelä-Suomen läänin päihde- ja mielenterveystyön hanketta, jonka yhtenä tavoitteena on asiakastyötä tekevien osaamisen vahvistaminen liittyen mielenterveys- ja päihdeongelmiin. Vuonna 2011 Hanke on järjestänyt laajalaisesti koulutusta perusturvan ja osittain sivistystoimen henkilöstölle. Huoli Haltuun hankkeen nuorten hyvinvointiaseman toiminnan kehittäminen 13–25-vuotiaiden matalankynnyksen palveluna on ollut vuoden 2011 toimintakyvyn tukipalveluiden yksi keskeinen tavoite.

Aikuisten mielenterveyspalveluissa resurssitarve ja palvelun lisätarve on ollut vuonna 2011 ilmeinen. Psykologin ja psykiatrisen sairaanhoitajan vastaanotolle pääsee lääkärin läheteellä. Matalan kynnyksen palvelua ei ole voitu toteuttaa olemassa olevilla resursseilla. Mielenterveyskuntoutujien päiväkeskus Ankkuri on kehittänyt toimintaansa lisäämällä kotikäyntejä ja ryhmätoimintaa.

Päihdepalveluissa käyttösuunnitelmaan sisällytynyt tavoite Nissnikun kuntoutuskeskuksen toiminta-ajatuksen selkiyttämisestä toteutui hyvin ja selvitystyö valmistui toukokuussa. Päihdepalveluiden jäntevoitymisen myötä painopiste saatiin siirtymään yhteistyön kehittämiseen eri toimijoiden kanssa sekä oman työn kehittämiseen tavoitteena vastata tulevaisuuden haasteisiin mahdollisimman hyvin. Korvaushoidon osalta yhteistyö terveyskeskuksen kanssa parani uusien toimintatapojen myötä.

Kuntouttavassa työtoiminnassa on perusturvan tavoitteen mukaisesti kehitetty alle 25-vuotaiden elämän hallintaan työllistymisen näkökulmasta aktiivisesti mm. Kompassi toimintaa kehittämällä. Kompassityömuoto on moniammatillinen työmuoto, jonka kehittäminen jatkuu vuonna 2012

Vuoden lopussa hyväksyttiin suunnitelma vammaispalvelun sosiaalityöntekijän vakanssin muuttamiseksi johtavaksi sosiaalityöntekijäksi. Vammaispalvelu sai vuoden lopussa uudet tilat. Kirkkonummen työkeskuksen toiminta oli vakaata vuoden 2011 aikana.

Kirkkonummen kunnan vammaispalveluissa käynnistyi vuoden 2011 aikana kehittämishanke, jonka tarkoituksena oli kartoittaa nykytilannetta asiakasmäärien sekä kustannusten osalta sekä tehdä vertailua muiden kuntien vammaispalveluihin. Tehtävässä aloitti projektityöntekijä työskentelyn elokuun alussa.

Vammaispalveluiden selvitystyön lisäksi on tehty käytännön muutoksia henkilökohtaisen avun sekä määrärahasidonnaisten tukitoimien osalta. Asiaa koskeva ohje hyväksyttiin perusturvalautakunnassa

joulukuussa ja mm. autoavustusten myöntämisperusteet linjattiin. Myös kunnan ja vakuutusyhtiöiden välinen vastuunjako palveluntuotannossa selkiinnytettiin vuoden 2011 aikana.

Toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

Kuntastrategian näkökulma ja päämäärä Uudistuva palveluverkko	
Tavoite 1 / Tavoitetaso v. 2011 Palveluketju ja moniammatillinen yhteistyö toimii. Lasten ja nuorten kuntoutustyöryhmän toiminta alkaa ja poikkihallinnolliset konsultaatiot mahdollistuvat	Mittari/Seurantatapa Tukipalveluprosessit on linkitetty perusprosesseihin ja kriteerit lähetille on selkiinnytetty <u>Toteutuma 31.12.2011:</u> Esitys lasten ja nuorten kuntoutustyöryhmien perustamisesta on tehty kunnan johtoryhmälle.
Kuntastrategian näkökulma ja päämäärä Uudistuva palveluverkko	
Tavoite 2 / Tavoitetaso v. 2011 Kastehankkeeseen osallistuminen moniammatillisessa yhteistyössä oman perustyön mukaisesti. Henkilökunnan päihde- ja mielen-terveysosaamisen lisääminen	Mittari/Seurantatapa Toimintamallin arviointi sekä asiakas- ja käyntimäärän seuranta. Koulutustilaisuuksien määrä, sisältö ja osallistujamäärä <u>Toteutuma 31.12.2011:</u> Nuorten hyvinvointiasemalla on käynyt yhteensä 112 eri asiakasta ja yhteensä 688 käyntiä. Nuorten hyvinvointiaseman toimintamallin luominen ja toiminnan alkuun paneminen toteutuneet, moniammatillisen toimintamallin kehittäminen jatkuu. Huoli haltuun – hankkeen järjestämiä koulutustilaisuuksia oli vuonna 8 kpl, joiden osallistujamäärä oli n. 220. Koulutuksissa paneuduttiin mm. mielenterveyshäiriöiden varhaiseen tunnistamiseen.
Kuntastrategian näkökulma ja päämäärä Sitoutunut ja osaava henkilöstö	
Tavoite 3 / Tavoitetaso v. 2011 40 työkyvynarviointia	Mittari/Seurantatapa Määrä TELMA-palaverit 2-3 kertaa vuodessa <u>Toteutuma 31.12.2011:</u> Vireillä on 55 työkyvynarviointia. Moniammatillisia TELMA-palavereita pidetty kaksi kertaa.

Kuntastrategian tavoitteiden näkökulma ja päämäärä Uudistuva palveluverkko	
Tavoite 4 / Tavoitetaso v. 2011 Pitkään päiväkeskus Ankkurissa olleiden ja 60–65 vuotiaiden jatkohoitopaikkojen ja/tai työmuotojen kehittäminen ja selvittäminen	Mittari/Seurantatapa Selvitystyö valmistuu 30.9.2011 <u>Toteutuma 31.12.2011:</u> Yksi asiakas on siirtynyt ikäihmisten palveluihin, moni kiinnittynyt kolmannen sektorin palveluihin. Työmuotojen kehittäminen aloitettu (ryhmätoiminta ja kotikäynnit). Asiakkaiden toiminnalliset ryhmät uutena työmuotona käynnistyivät kesällä 2011: kädentaitojen ryhmä ”kesäkas-si”, luontoryhmä ”mennään metsään”, rentoutusryhmä sekä avoin kädentaitojen ryhmä. Kotikäyntien määrä on heinäkuusta alkaen lisätty, keskiviikkoisin tehdään asiakkaiden toimintakykyä ylläpitäviä kotikäyntejä, kotikäyntejä tehty 25 % enemmän kuin vastaavalla ajalla 2010.

IKÄIHMISTEN HYVINVOINTIPALVELUT

Talousarvion toteutuminen

	<i>Alkuperäinen talousarvio 2 011</i>	<i>Talousarvio- muutokset 2 011</i>	<i>Talousarvio muutosten jälkeen</i>	<i>Toteutuma 2011</i>	<i>Poikkeama 2011</i>
Toimintatulot	2 211 357		2 211 357	3 081 296	-869 939
Toimintamenot	-19 170 092		-19 170 092	-19 831 173	661 081
Toimintakate	-16 958 735		-16 958 735	-16 749 877	-208 858

Ikäihmisten hyvinvointipalveluiden talousarvion toimintakate toteutui budjetoidusti. Sekä menot että tulot ylittyivät vastaavilla summilla, joka johtui siirtymisestä bruttolaskutukseen asumispalveluissa. Asetetut säästötavoitteet saavutettiin ja toimintakate pieneni vuoteen 2010 verrattuna.

Laitosostopalveluiden purkaminen on viety niin pitkälle kuin se on tarkoituksenmukaista ja sitä kautta kustannuksia on saatu kuriin. Ikäihmisten hyvinvointipalveluiden tulosalueen kokonaiskustannukset eivät ole nousseet edellisestä vuodesta huolimatta mm. palkkakustannusten sopimuskorotuksista. Menolajikohtaisissa määrärahoissa suurimmat ylitykset ovat aiheutuneet sijaiskustannuksista. Alitusta sen sijaan tuli ostopalveluista.

Tunnusluvut

IKÄIHMISTEN HYVINVOINTIPALVELUT

Tunnusluvut / Vanhusten ja vammaisten palvelut	TP 2009	TP 2010	TA 2011	TP 2011
<i>Vanhustenhoidon palvelut</i>				
Kotipalvelun asiakkaita (talouksia)	438	469	420	454
Kotipalvelun käyntejä	27 838	34 008	28 000	32 091
Kotisairaanhoidon käyntejä	22 985	19 535	25 000	25 651
Tilapäinen kotihoito (asiakkaita)		387	250	359
Tukipalveluasiakkaita (vain tukipalveluja saaneita)	474	407	500	521
<i>Omaishoidon tuen piirissä, asiakkaita</i>	168	195	200	195
Ostetut asumispalvelut:				
Tehostettu asumispalv., hoitopaikkoja	52	63	55	63
<i>Tehostettu asumispalv., hoitopäiviä</i>	18 516	22 684	20 075	21 775
Oma toiminta				
Tehostettu asumispalv., hoitopaikkoja	43	43	42	42
Tehostettu asumispalv., hoitopäiviä	12 332	15 137	15 330	14 752
Laitoshoito, paikkoja	89	95	95	95
<i>Laitoshoito, hoitopäiviä</i>	27 941	31 240	34 675	34 087
Tk-sairaala				
Hoitojaksoja	583	659	570	836
<i>Hoitopäiviä</i>	17 387	17 630	17 337	16 695
Jaksottaishoito				
Intervallipaikkoja	9	7	7	9
Intervalliasiakkaita	63	65	40	68
Intervallihoidopäiviä	745	3468	2555	3436
Päiväasiakaskäyntejä		1234	1900	2327
Päiväasiakaspaikkoja		8	8	16

Muutosten vaikutukset toimintaan

Ikäihmisten palveluissa on kuluneen vuoden aikana päivitetty ikäihmisten palveluita koskeva strategia. Strategia hyväksyttiin valtuustossa lokakuussa 2011. Vuoden aikana on myös jatkunut 2010 alkanut ikäihmisten palveluiden rakennemuutoksen toimenpideohjelman toteuttaminen. Sisäisiä prosesseja on kuvattu ja tehostettu. Mm. Volskodin kriisihoidon prosessi on kuvattu. SAS-prosessia on tarkasteltu eri näkökulmista ja pitkäaikaispaikkajonot on tarkistettu palvelutarpeen osalta ja SAS-toiminta on muotoutunut aikaisempaa tarkoituksenmukaisemmaksi. Osana rakennemuutosta tehtiin päätös Lehmuskartanon hoivakodin toiminnan muuttamisesta osittain tehostetuksi palveluasumiseksi. Muutoksen on tarkoitus tukea asukkaiden toimintakykyä heidän tilanteeseensa sopivimmassa asumismuodossa. Muutos on myös osa Kirkkonummen tähän asti kovin laitospainotteisen ympärivuorokautisen hoivan muuttamista avohoitopainotteisemmaksi ja sitä kautta lähemmäksi valtakunnallisia ja uuden strategian mukaisia tavoitteita

Terveyskeskussairaalan toiminta on kehittynyt edelleen akuuttisairaalan suuntaan. Viimeinen sairaalaan pitkäaikaisesti otettu potilas siirtyi vuoden alussa jatkohoitoon tarkoituksenmukaisempaan hoitopaikkaan. Potilaita ei enää asu sairaalassa, vaan sairaalahoidon on varattu sitä tarvitseville. Tämä näkyy suoritteissa - sairaalan hoitajaksojen määrä on kasvanut 27 prosenttia edellisvuoteen verrattuna, vaikka hoitopäivien määrä ei viime vuodesta ole lisääntynyt. Hoitajaksojen pituudet ovatkin selvästi lyhentyneet. Akuuttiosaston hoitajakso oli 2011 keskimäärin alle 2 viikkoa ja kuntoutusosastolla 38 päivää. Pitkäaikaispaikkaa odottavia oli vuodeosastolla vuodenvaihteessa seitsemän. Haasteena tulevaisuudessa tulee olemaan erikoissairaanhoidosta vuodeosastolle jonottavien pääsy osastolle nopeasti ja sitä kautta erikoissairaanhoidon siirtoviivemaksujen välttäminen. Tämä edellyttää sairaalan ja jatkohoitopaikkojen joustavaa ja ripeää toimintaa kotiutuksissa ja siirroissa.

Volskodissa on ollut edelleen kriisihoitopaikoilla lyhyillä hoitajaksoilla ikäihmisiä. Kriisihoito on tarkoitettu äkillisiin tarpeisiin, jolloin henkilö ei tarvitse sairaalahoidon vaan lyhyttä interventiota kotihoidon jatkamisen mahdollistamiseksi. Kriisihoito kattaa intervallipäivistä 80 hoitopäivää, asiakkaita on ollut näissä 7. Kriisihoidolle ei ole erillistä hoitopaikkaa eikä erillistä henkilökuntaa vaan henkilökunta hoitaa työn muun työnsä ohella. Kriisihoidon prosessin kuvaus on linjannut kriisipaikkojen käyttöä.

Lehmuskartanossa vietiin läpi suuri muutos kohti tehostettua palveluasumista ja erillistä laitostoimintaa. Asukkaat muuttivat osastolta toiselle ja henkilökunta jaettiin osastoille uudelleen. Omaisten kanssa on pidetty yhteisiä tilaisuuksia muutoksesta. Informaatiota on pyritty jakamaan eri tavoin ja omaisten mahdollisuuksia osallistua toiminnan suunnitteluun on tuettu osastokohtaisilla omaisten tapaamisilla. Toimintakyvyn tukemisessa osastoilla on erittäin tärkeässä roolissa kuntouttavan työnteon toteuttaminen.

Laitoshoidon hoitopäivät ovat omassa toiminnassa lisääntyneet, Lehmuskartanon viimeiset paikat avattiin 2010 joulukuussa eli kaikki paikat ovat olleet ensimmäistä kertaa koko vuoden ajan käytössä. Tehostetun palveluasumisen osalta paikkojen määrän ja hoitopäivien määrän suhde ei ole yhtä selkeä kuin laitoshoidossa. Tehostetussa palveluasumisessa asukas voi viedä paikan, vaikka olisi samaan aikaan esim. sairaalahoidossa. Tilalle palveluasumispaikkaan ei voi ottaa toista henkilöä poissaolon ajaksi toisin kuin laitoshoidossa. Kotisairaaloiminnan käynnistämällä tätä ”tyhjäkäyntiä” voisi joissain tilanteissa vähentää, kun sairaalaosaaminen vietäisiin palveluasumispaikkaan.

Palvelutalossa on pyritty mahdollistamaan saattohoito, jotta myös siellä asukkaat voisivat asua loppuun asti. Saattohoidossa tarvittavaa välineistöä on hankittu toiminnan tueksi ja myös saattohoidossa käytettävien lääkkeiden osaamista on pyritty lisäämään mm. lähihoitajien koulutuksella.

Ympärivuorokautisten palveluiden ostopalveluissa on vähennetty suunnitelmallisesti laitosostoja. Tehostetun palveluasumisen ostopalveluiden ostot on pidetty ennallaan edellisen vuoden lopun tilanteeseen verrattuna.

Kotihoidossa KOHOTIN mukaisesti tehtiin organisaation uudelleenjärjestelyjä. Entisestä neljästä alueesta siirryttiin kolmeen alueeseen ja tukipalvelut sekä kehitystoiminta siirrettiin omaksi alueeksi. Kotihoidon käyntimäärä ylittää talousarvion tavoitteen sekä kotipalvelussa että kotisairaanhoidossa. Viime vuoteen verrattuna käyntien kokonaismäärä on kasvanut yli 4000 käynnillä, määrä on kasvanut kotisairaanhoidon puolella ja vähentynyt kotipalvelussa. Kotihoidossa on selvästi tarvetta sairaanhoidollisen osaamisen ympärivuorokautiseen vahvistamiseen.

Omaishoidon piirissä olevien määrä pysyi vuonna 2011 samalla tasolla kuin v. 2010, vaikka kohdeväestö kasvoi. Omaishoidon piirissä olevista oli yli 65-vuotiaita 97.

Lääkekeskus on toiminut eturivissä osastofarmasian tuomisessa kuntatason toimintaan. Toiminnasta on oltu kiinnostuneita myös muissa kunnissa ja alan tilaisuuksissa on esitelty Kirkkonummen käytäntöjä. Lääkekeskuksen rooli turvallisen ja asianmukaisen lääkehoidon toteuttamisessa on keskeinen.

Kotihoidossa rekrytointi pitkäaikaisiin sijaisuuksiin ja vakituisiin toimiin on ollut melko ongelmatonta. Volskodissa on jatkuvasti ollut vaikeuksia henkilökunnan rekrytoinnissa. Päteviä halukkaita työntekijöitä on vaikea saada. Sairaanhoidajien avoimien vakanssien täyttäminen on ollut edelleen haasteellista kaikissa ympärivuorokautisen hoivan yksiköissä. Volskodissa oli kokeiluna osan vuotta sairaanhoidajan tyhjällä vakanssilla määräaikainen osastofarmaseutti, mikä yhdessä sairaanhoidajien tehtäväjärjestelyjen kanssa mahdollisti mm. asianmukaisen lääkehoidon toteuttamisen ja helpotti henkilökuntavajausta.

Ikäihmisten palveluiden sijaispooli aloitti toimintansa lokakuussa ja koko pooli saatiin rekrytoitua täyteen vuoden loppuun mennessä. Pooli vähentää lyhytaikaisten sijaisten rekryointitarvetta ulkopuolelta ja voi tarjota yksiköihin osaavia sijaisia.

Toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

Kuntastrategian näkökulma ja päämäärä Sitoutunut ja osaava henkilöstö	
Tavoite 1 / Tavoitetaso v. 2011 Pätevää hoitohenkilökuntaa on riittävästi. Vakanssien täyttöaste ikäihmisten hyvinvointipalveluissa on 100 %	Mittari/Seurantatapa Vakanssien täyttöaste % <u>Toteutuma 31.12.2011:</u> Kotihoito 100 %, Vols 88 %, Palvelutalo 95,6 %, Lehmuskartano 99,2 %, Tk-sairaala 99 %

Kuntastrategian näkökulma ja päämäärä Väestön hyvä elämä	
Tavoite 2 / Tavoitetaso v. 2011 läikäitteen kotona selviytymisen tukeminen kehittämällä avopalveluita: Säännöllisen kotihoidon piirissä on 14 % 75 vuotta täyttäneistä	Mittari/Seurantatapa Säännöllisen kotihoidon piirissä(%) olevien 75 - vuotta täyttäneiden % -osuus vastaavasta ikäluokasta.

<p>Ehkäisevien kotikäyntien piirissä olevat 75 -vuotiaat 85 -vuotiaat</p>	<p><u>Toteutuma 31.12.2011:</u> 12,8 % 75 -vuotta täyttäneistä oli säännöllisen kotihoidon piirissä.</p> <p>%-osuus 75 – vuotiaista %-osuus 85 – vuotiaista</p> <p><u>Toteutuma 31.12.2011:</u> Ehkäisevää kotikäyntiä on tarjottu kaikille 75- ja 80-vuotiaille, jotka eivät ole ympärivuorokautisessa hoivassa tai säännöllisen kotihoidon piirissä. 75-vuotiasta (154 hlöä) tarjottiin 132:lle, tarkastus tehtiin 83:lle eli 54 %:lle ikäluokasta ja 80-vuotiaista (102 hlöä) tarjottiin 87:lle ja tehtiin 53:lle eli 52%:lle ikäluokasta.</p>
---	---

<p>Kuntastrategian näkökulma ja päämäärä Tehokkaat palvelujen järjestämistavat ja toimivat prosessit</p>	
<p>Tavoite 3 / Tavoitetaso v. 2011</p> <p>Palveluasumisen ja laitoshoidon järjestäminen:</p> <p>Palveluasumispaikkoja on tarjolla 6 % 75 vuotta täyttäneitä kuntalaisia kohden.</p> <p>Laitoshoidossa on alle 6 % yli 75-vuotiaista.</p>	<p>Mittari/Seurantatapa</p> <p>Palveluasumispaikkojen määrä / yli 75-vuotiaat kuntalaiset.</p> <p>Laitoshoitopaikoissa (omat ja ostetut) oli yli 75-vuotiaista kuntalaisista 5,5 %.</p> <p><u>Toteutuma 31.12.2011:</u></p> <p>Palveluasumispaikoissa oli 5,93 % yli 75-vuotiaista</p> <p>Laitoshoidossa oli 5,16 % yli 75-vuotiaista.</p>

SIVISTYSLAUTAKUNTA

Talousarvion toteutuminen

Tehtävät	Alkuperäinen talousarvio 2 011	Talousarvio- muutokset 2 011	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2011	Poikkeama 2011
Hallinto- ja toimistopalvelut					
Toimintatulot				7 566	-7 566
Toimintamenot	-1 306 778		-1 306 778	-1 724 988	418 210
Toimintakate	-1 306 778		-1 306 778	-1 717 422	410 644
Koulutoimen yhteiset toiminnot					
Toimintatulot	159 012		159 012	186 115	-27 103
Toimintamenot	-4 647 239		-4 647 239	-4 413 677	-233 562
Toimintakate	-4 488 227		-4 488 227	-4 227 562	-260 665
Vapaa sivistystyö					
Toimintatulot	700 223		700 223	674 906	25 317
Toimintamenot	-2 142 722		-2 142 722	-2 259 090	116 368
Toimintakate	-1 442 499		-1 442 499	-1 584 184	141 685
Kirjasto toimi					
Toimintatulot	63 280		63 280	79 510	-16 230
Toimintamenot	-1 875 048		-1 875 048	-1 873 625	-1 423
Toimintakate	-1 811 768		-1 811 768	-1 794 115	-17 653
Yhteensä					
Toimintatulot	922 515		922 515	948 097	-25 582
Toimintamenot	-9 971 787		-9 971 787	-10 271 380	299 593
Toimintakate (S)	-9 049 272		-9 049 272	-9 323 283	274 011

S = valtuustoon nähden sitova taso (sitovuustason ylitys alleviivattu)

Lautakunnan toimintakate toteutui 274 000 euroa valtuuston talousarviopäätöksen mukaista toimintakatetta heikompana. Määrärahat ylittyivät merkittävimmin hallinto- ja toimistopalveluissa. Ylitys koostui henkilöstömäärärahojen ylityksistä sekä Palvelujen (erityisesti atk-palvelut) ostoista.

HALLINTO- JA TOIMISTOPALVELUT**Talousarvion toteutuminen**

	<i>Alkuperäinen talousarvio 2 011</i>	<i>Talousarvio- muutokset 2 011</i>	<i>Talousarvio muutosten jälkeen</i>	<i>Toteutuma 2011</i>	<i>Poikkeama 2011</i>
Toimintatulot				7 566	-7 566
Toimintamenot	-1 306 778		-1 306 778	-1 724 988	418 210
Toimintakate	-1 306 778		-1 306 778	-1 717 422	410 644

Sisäiset muutokset

Sivistystoimen hallinto (päivähoito, koulu, nuoriso, liikunta, kulttuuri) on muuttanut joulukuussa 2011 uuteen kunnantaloon.

Toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

Kuntastrategian näkökulma ja päämäärä	
Sitoutunut ja osaava henkilöstö/ Kuntaorganisaation ja työyhteisön toimivuus	
Tavoitetaso v. 2011	Mittari/Seurantatapa
Sivistystoimen uuden toimintaohjelman mukainen organisaatorakenne ja toimintatavat on otettu käyttöön	Organisaatorakenteiden ja toimintatapojen käyttöönotto
	<i>Tilanne 31.12.2011:</i>
	Uudet organisaatorakenteet ja toimintatavat otettu käyttöön tavoitteen edellyttämällä tavalla.

KOULUTOIMEN YHTEISET TOIMINNOT**Talousarvion toteutuminen**

	<i>Alkuperäinen talousarvio 2 011</i>	<i>Talousarvio- muutokset 2 011</i>	<i>Talousarvio muutosten jälkeen</i>	<i>Toteutuma 2011</i>	<i>Poikkeama 2011</i>
Toimintatulot	159 012		159 012	186 115	-27 103
Toimintamenot	-4 647 239		-4 647 239	-4 413 677	-233 562
Toimintakate	-4 488 227		-4 488 227	-4 227 562	-260 665

Oppilashuolto pysyi sille annetussa määrärahasa. Avustajaresurssia oli myönnetty keväällä 2011 kaikkiaan 2600 viikkotyötuntia. Syyslukukaudella avustajatuntien määrä laskettiin 2300 viikkotyötuntiin (leikkaus viikkotyötunneissa 11,5%). Perusopetuslain muutoksista aiheutuneet toiminnalliset muutokset ovat lisänneet avustajapalvelujen tarvetta.

Toimintaympäristön muutosten vaikutus toimintaan**Ulkoiset muutokset**

Oppilashuoltohenkilöstön asiakaspohjat ovat kasvaneet (1100 lasta/nuorta työntekijää kohden). Kun asiakaspohjat ovat suuret, oppilashuoltohenkilöstöllä on mahdollisuus tukea vain kiireellisissä ja kasautuneiden ongelmien tilanteissa. Jos ennaltaehkäisevää työtä ei tehdä, niin ongelmat kasautuvat ja vaikeutuvat.

Eryistä tukea tarvitsevien oppilaiden tukitoimia on kehitetty perusopetuslain muutosten myötä niin, että kouluvaikeuksien tunnistus ja tukitoimien järjestäminen tapahtuu mahdollisimman varhaisessa vaiheessa ja lapsen lähikoulussa. Muutos on lisännyt oppilashuoltohenkilöstön palvelujen tarvetta. Lainmuutoksen myötä erityisen tuen päätökset ovat muuttuneet määräaikaisiksi. Tämä muutos on lisännyt verkostomaisen ja kirjallisen oppilashuoltotyön määrää.

Sisäiset muutokset

Kunnassa on asetettu tavoitteeksi, että oppilaille toteutuu yhtenäinen oppimispolku varhaiskasvatuksesta perusopetuksen loppuun jokaiselle yksilöllisten oppimisedellytysten mukaisesti. Oppilashuollollisen työn määrä on lisääntynyt lapsen ja nuoren oppimispolun nivelkohdissa.

Toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

Kuntastrategian näkökulma ja päämäärä Tasapainoinen talous/ pitkällä aikavälillä tulot kattavat käyttömenot, poistot ja investoinnit	
Tavoitetaso v. 2011 Koulukuljetusten tuottavuus on vähintään vuoden 2010 tasolla	Mittari/Seurantatapa Koulukuljetukseen sijoitetun taloudellisen panoksen (10.000 €) ja sillä aikaan saatujen kuljetus-suoritteiden (kuljetettujen oppilaiden määrä) määrä vuonna 2011 verrattuna vuoteen 2010 (vertailu kiinteähintaisin kustannuksin) <u>Tilanne 31.12.2011:</u> Koulukuljetusten tuottavuus parani 3 % vuoden 2010 tasoon verrattuna. Tavoitteena ollut tuottavuusaste (vuoden 2010 tuottavuusaste tai parempi tuottavuusaste) saavutettiin
Kuntastrategian näkökulma ja päämäärä Kehittyvä Kirkkonummi Helsingin seudulla / Väestön hyvä elämä	
Tavoitetaso v. 2011 Kattavat ennaltaehkäisevät palvelut oppilashuollossa Nivelvaiheneuvottelut (nivelvaihe alakoulusta yläkouluun) käyty kaikissa nivelvaiheluokissa (6. luokka) Kouluvaikeuksien tunnistus ja varhaisessa vaiheessa tapahtuvaa tukitoimien järjestämistä koskevat asiat käsitelty oppilashuoltoryhmässä 100 % luokista	Mittari/Seurantatapa Neuvottelut käyty xx% luokista <u>Tilanne 31.12.2011:</u> Neuvottelut käyty 100 % luokista tavoitteen mukaisesti. Luokista käyty läpi xx % oppilashuoltoryhmässä. <u>Tilanne 31.12.2011:</u> Luokista käyty läpi 99.3 % oppilashuoltoryhmässä.
Kuntastrategian näkökulma ja päämäärä Uudistuva palveluverkko / Tehokkaat palvelujen järjestämistavat ja toimivat prosessit	
Tavoitetaso v. 2011 Vuonna 2011 valmistuu oppilashuollon strateginen suunnitelma.	Mittari/Seurantatapa Suunnitelma ja hankeraportti valmiina. <u>Tilanne 31.12.2011:</u> Suunnitelma ja hankeraportti valmistuivat tavoitteen mukaisesti.

VAPAA SIVISTYSTYÖ

Talousarvion toteutuminen

	<i>Alkuperäinen talousarvio 2 011</i>	<i>Talousarvio- muutokset 2 011</i>	<i>Talousarvio muutosten jälkeen</i>	<i>Toteutuma 2011</i>	<i>Poikkeama 2011</i>
Toimintatulot	700 223		700 223	674 906	25 317
Toimintamenot	-2 142 722		-2 142 722	-2 259 090	116 368
Toimintakate	-1 442 499		-1 442 499	-1 584 184	141 685

Tunnusluvut

VAPAA SIVISTYSTYÖ

Tunnusluvut / Vapaa sivistystyö

TP 2009 TP 2010 TA 2011 TP 2011

Musiikkiopisto*Musiikkiopisto:*

Oppilaita	262	276	270	274
Opetustuntien määrä	10 861	11 225	11 400	11 367

Musiikkileikkikoulu:

Oppilaita	480	479	480	468
Opetustuntien määrä	1 558	1 562	1 600	1 598

Avoim osasto:

Oppilaita	61	79	80	81
Opetustuntien määrä	712	727	800	826

Kansalaisopisto

Kurssilaisten kokonaismäärä	8 353	8 530	9 000	8 628
Kursseille osallistuneiden henkilöiden lukumäärä	4 290	4 287	5 000	3 832
Opetustuntien määrä	11 699	11 639	12 500	11 774

Kuvataidekoulu

Oppilaita	232	257	250	257
Opetustuntien määrä	1 594	1 710	1 766	1 710

Kulttuuriyksikkö

Oman museo- ja kulttuuritoiminnan kävijämäärä	6 734	6 617	5 100	7328
---	-------	-------	-------	------

KIRKKONUMMEN MUSIIKKIOPISTO**Toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen**

Kuntastrategian näkökulma ja päämäärä Tasapainoinen talous/ Pitkällä aikavälillä tulot kattavat käyttömenot, poistot ja investoinnit	
Tavoite 1 / Tavoitetaso v. 2011 Musiikkiopiston toiminnan tuottavuus on vähintään vuoden 2010 tasolla	Mittari/Seurantatapa Opetustunnin tuottamiseen tarvittavan taloudellisen nettopanoksen (toimintatulojen ja menojen erotus) muutos vuonna 2011 verrattuna vuoteen 2010 (vertailu kiinteähintaisin kustannuksin) <i>Tilanne 31.12.2011:</i> Musiikkiopiston tuottavuus parani 4 % vuoden 2010 tasoon verrattuna. Tavoitteena ollut tuottavuusaste (vuoden 2010 tuottavuusaste tai parempi tuottavuusaste) saavutettiin

KANSALAI SOPISTO**Toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen**

Kuntastrategian näkökulma ja päämäärä Tasapainoinen talous/ Pitkällä aikavälillä tulot kattavat käyttömenot, poistot ja investoinnit	
Tavoite 2 / Tavoitetaso v. 2011 Kansalaisopiston toiminnan tuottavuus on vähintään vuoden 2010 tasolla	Mittari/Seurantatapa Opetustunnin tuottamiseen tarvittavan taloudellisen nettopanoksen (toimintatulojen ja menojen erotus) muutos vuonna 2011 verrattuna vuoteen 2010 (vertailu kiinteähintaisin kustannuksin) <i>Tilanne 31.12.2011:</i> Kansalaisopiston tuottavuus parani 4 % vuoden 2010 tasoon verrattuna. Tavoitteena ollut tuottavuusaste (vuoden 2010 tuottavuusaste tai parempi tuottavuusaste) saavutettiin

KUVATAIDEKOULU

Toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

Kuntastrategian näkökulma ja päämäärä Tasapainoinen talous/ Pitkällä aikavälillä tulot kattavat käyttömenot, poistot ja investoinnit	
Tavoite 3 / Tavoitetaso v. 2011 Kuvataidekoulun toiminnan tuottavuus on vähintään vuoden 2010 tasolla	Mittari/Seurantatapa Opetustunnin tuottamiseen tarvittavan taloudellisen nettopanoksen (toimintatulojen ja menojen erotus) muutos vuonna 2011 verrattuna vuoteen 2010 (vertailu kiinteähintaisin kustannuksin) <u>Tilanne 31.12.2011:</u> Kuvataidekoulun tuottavuus parani 4 % vuoden 2010 tasoon verrattuna. Tavoitteena ollut tuottavuusaste (vuoden 2010 tuottavuusaste tai parempi tuottavuusaste) saavutettiin

KULTTUURIPALVELUT

Toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

Kuntastrategian näkökulma ja päämäärä Kehittyvä Kirkkonummi Helsingin seudulla/ Väestön hyvä elämä	
Tavoite 3 / Tavoitetaso v. 2011 Paikalliskulttuurin elinvoimaisuuden säilyminen Paikallishistoriallisen tiedon keruu, vähintään 500 aineistoyksikköä luetteloitu. Paikalliskulttuuri- ja museotoiminta lisää kunta-laisten verkostoitumista ja viihtyvyyttä, kävijämäärä vähintään 5100 kävijää. Paikalliset kulttuurijärjestöt pysyvät elinvoimaisina, avustettujen yhdistysten määrä on vähintään 30.	Mittari/Seurantatapa Digitaalisesti luetteloidun aineiston määrä <u>Tilanne 31.12.2011:</u> 1220 aineistoyksikköä luetteloitu digitaalisesti, tavoiteltu tiedonkeruun määrä saavutettiin. Paikalliskulttuuritapahtumien ja museon kävijämäärä <u>Tilanne 31.12.2011:</u> 7328 kävijää, tavoiteltu kävijämäärä saavutettiin. Avustettujen yhdistysten lukumäärä <u>Tilanne 31.12.2011:</u> Avustusta saaneet paikalliset kulttuuriyhdistykset 29 kpl. Tavoite ei toteutunut.

KIRJASTOTOIMI**Talousarvion toteutuminen**

	<i>Alkuperäinen talousarvio 2 011</i>	<i>Talousarvio- muutokset 2 011</i>	<i>Talousarvio muutosten jälkeen</i>	<i>Toteutuma 2011</i>	<i>Poikkeama 2011</i>
Toimintatulot	63 280		63 280	79 510	-16 230
Toimintamenot	-1 875 048		-1 875 048	-1 873 625	-1 423
Toimintakate	-1 811 768		-1 811 768	-1 794 115	-17 653

Muutosten vaikutukset toimintaan**Sisäiset muutokset**

Lainaus kasvoi 3 %.

Opetus- ja kulttuuriministeriön sekä Uudenmaan ELY-keskuksen harkinnanvaraisilla valtionosuuksilla on toteutettu kirjaston asiakaslehti ja oppilaiden lukupäiväkirja.

Tunnusluvut**KIRJASTOTOIMI**

Tunnusluvut / Kirjastotoimi	TP 2009	TP 2010	TA 2011	TP 2011
Lainojen määrä	754 109	755 695	735 000	777 630
Käynnit (sähköiset ja fyysiset)	645 949	584 359	605 000	598 301
Kirjastojen määrä	3	3	3	3
Kirjastoautojen määrä	1	1	1	1

Toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

Kuntastrategian näkökulma ja päämäärä Tasapainoinen talous / Pitkällä aikavälillä tulot kattavat käyttömenot, poistot ja investoinnit	
Tavoite 1 / Tavoitetaso v. 2011 Kirjaston toteutunut tuottavuus on vähintään vuoden 2010 tasolla (yhtä lainaa kohden tarvittava taloudellinen panos on enintään kuin vuonna 2010)	Mittari/Seurantatapa Lainasuoritteiden tuottamiseen tarvittavan taloudellisen bruttopanoksen muutos vuonna 2011 verrattuna vuoteen 2010 (vertailu kiinteähintaisin kustannuksin) <u>Tilanne 31.12.2011:</u> Kirjaston tuottavuus parani 6 % vuoden 2010 tasoon verrattuna. Tavoitteena ollut tuottavuusaste (vuoden 2010 tuottavuusaste tai parempi tuottavuusaste) saavutettiin
Kuntastrategian näkökulma ja päämäärä Tasapainoinen talous / Pitkällä aikavälillä tulot kattavat käyttömenot, poistot ja investoinnit	
Tavoite 2 / Tavoitetaso v. 2011 Taloudellisuusluku (Henkilöstökulut + Kirjastoaineistokulut) / (Fyysiset käynnit + Kokonaislainaus) on koko maan keskiarvoa (1,31) taloudellisemmalla tasolla	Mittari/Seurantatapa Toteutunut taloudellisuusluku verrattuna maan keskiarvoon (1,31) (mitä alhaisempi taloudellisuusluku sitä tehokkaampi kirjasto) <u>Tilanne 31.12.2011:</u> Kirjaston toteutunut taloudellisuusluku oli 1,09 mikä alitti tavoitteena olevan keskiarvon (1,31) ja kirjastossa kyettiin toimimaan koko maan keskiarvoa tehokkaammin. Tavoitteena ollut taloudellisuustaso saavutettiin.

SUOMENKIELINEN VARHAISKASVATUS- JA OPETUSLAUTAKUNTA

Tehtävät	Alkuperäinen talousarvio 2 011	Talousarvio- muutokset 2 011	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2011	Poikkeama 2011
Suomenkielinen lasten päivähoito					
Toimintatulot	3 780 417		3 780 417	3 289 780	490 637
Toimintamenot	-26 517 662		-26 517 662	-24 229 736	-2 287 926
Toimintakate	-22 737 245		-22 737 245	-20 939 956	-1 797 289
Suomenkielinen koulutoimi					
Toimintatulot	1 082 500		1 082 500	1 337 422	-254 922
Toimintamenot	-28 377 679	-37 000	-28 414 679	-29 666 466	1 251 787
Toimintakate	-27 295 179	-37 000	-27 332 179	-28 329 044	996 865
Yhteensä					
Toimintatulot	4 862 917		4 862 917	4 627 202	235 715
Toimintamenot	-54 895 341	-37 000	-54 932 341	-53 896 202	-1 036 139
Toimintakate (S)	-50 032 424	-37 000	-50 069 424	-49 269 000	-800 424

S = valtuustoon nähden sitova taso (sitovuustason ylitys alleviivattu)

Lautakunnan vuoden lopussa toteutunut toimintakate alitti valtuuston talousarviossa vahvistaman toimintakateen. Toimintakate alittui päivähoitossa ja koulutoimen osalta toimintakate toteutui käyttösuunnitelman mukaisena.

Päivähoidon osalta toimintakateen tasoa selittää ennen kaikkea määrärahojen alhainen käyttöaste, mikä on puolestaan seurausta talousarviossa arvioitua tasoa alhaisemmasta toteutuneesta palvelutarpeesta. Esimerkiksi kunnallisessa päivähoitossa olevien lasten määrä vuoden lopussa oli noin 9 % pienempi kuin talousarviossa arvioitu määrä.

SUOMENKIELINEN LASTEN PÄIVÄHOITO**Talousarvion toteutuminen**

	Alkuperäinen talousarvio 2 011	Talousarvio- muutokset 2 011	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2011	Poikkeama 2011
Toimintatulot	3 780 417		3 780 417	3 289 780	490 637
Toimintamenot	-26 517 662		-26 517 662	-24 229 736	-2 287 926
Toimintakate	-22 737 245		-22 737 245	-20 939 956	-1 797 289

Toimintaympäristön muutosten vaikutus toimintaan

Ulkoiset muutokset

- Työllisyystilanteen heikentyminen on vaikuttanut päivähoitopalveluiden kysyntää vähentävällä tavalla. Kunnallisessa päivähoitossa olevien lasten määrä oli vuoden 2011 lopussa 162 lasta (-9 %) talousarviossa arvioitua lapsimäärää vähemmän
- Valtakunnallisen sähköisen hakemuksen käyttöön otto 1.1.2011 alkaen monipuolista sähköisen asioinnin mahdollisuuksia päivähoitossa.
- Henkilöstön rekrytointivaikkeudet ovat lisääntyneet, kelpoisuusehdot täyttävän henkilöstön rekrytoiminen on entistä vaikeampaa, samalla rekrytointiprosessiin sitoutuu aiempaa enempiä aikaa ja erityisesti päiväkodinjohtajien työpanosta.
- Perhepäivähoidon työaikalain toimeenpano perhepäivähoidossa 1.8.2011 alkaen vaikutti varahoitojärjestelyjen osalta koko päivähoitojärjestelmään. Varahoidon järjestämiseksi varattiin 1.8.2011 alkaen päiväkodin ryhmätilat keskitetysti Veikkolan, Masalan ja kuntakeskuksen alueilla yhteisen päiväkotiin.

Sisäiset muutokset

- Vuorenmäen päiväkoti aloitti toimintansa elokuun alusta. Päiväkodissa toimii kolme suomenkielistä lapsiryhmää, joissa yhteensä 54 lasta.
- Haapajärven päiväkodin sivupisteen Rentukan (15 hoitopaikkaa) toiminta lakkautettiin kesäkuun lopussa.
- Kiviniityn ryhmäperhepäiväkodin toiminta (12 hoitopaikkaa) lakkautettiin 30.6.2011.

Tunnusluvut

SUOMENKIELINEN LASTEN PÄIVÄHOITO

Tunnusluvut / Suomenkielinen lasten päivähoito

	TP 2009	TP 2010	TA 2011	TP 2011
0-6 vuotiaiden määrä 31.12.	3 341	3 404	3 446	3 319
Lapsia kunnan päiväkodeissa	1 506	1 512	1 640	1 552
Lapsia kunnan perhe- ja ryhmäperhepäivähoidossa	198	186	230	156
Lapsia yksityisissä päiväkodeissa	346	315	370	366
Lapsia yksityisissä perhe- ja ryhmäperhepäivähoidossa	36	32	34	32
Päivähoidossa olevat lapset % ikäluokasta 0-6-vuotiaat	63	62	66	64
Lapsia kotihoidontuen piirissä 31.12. (S+R)	858	873	860	860
Lapsia kotihoidontuen kuntalisän piirissä 31.12. (S+R)	912	945	980	899
Ostopalveluna tuotetut hoitopaikat	12	29	40	21

Toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

Kuntastrategian näkökulma ja päämäärä Tasapainoinen talous/ pitkällä aikavälillä tulot kattavat käyttömenot, poistot ja investoinnit	
<p>Tavoite 1 / Tavoitetaso v. 2011</p> <p>Tuottavuudeltaan hyvätasoiset päivähoitopalvelut</p> <p>Kunnallisen päivähoiton tuottavuus on vähintään vuoden 2010 tasolla</p>	<p>Mittari/Seurantatapa</p> <p>Taloudellisella panoksella (10.000 €) aikaan saatujen päivähoitosuoritteiden (tuotetut hoitopäivät) lukumäärä kunnallisessa päiväkotihoidossa ja perhepäivähoidossa vuonna 2011 verrattuna vuoteen 2010 (Vertailu kiinteähintaisin kustannuksin).</p> <p><u>Tilanne 31.12.2011:</u> Tavoiteltu tuottavuusaste saavutettiin kunnallisissa päiväkodeissa, joissa tuottavuus parani 1,5 % vuoden 2010 tasoon verrattuna. Perhepäivähoidossa ja ryhmäperhepäivähoidossa toteutunut tuottavuusaste oli vähimmäistavoitteena ollutta vuoden 2010 tuottavuusastetta heikompi.</p>
Kuntastrategian näkökulma ja päämäärä Sitoutunut ja osaava henkilöstö/ Palvelujen tuotantotarpeisiin ja tapoihin vastaaminen	
<p>Tavoite 2 / Tavoitetaso v. 2011</p> <p>Pedagogisesti osaava ja riittävä kasvatushenkilöstö päiväkodeissa ja perhepäivähoidossa Lasten ja kasvatushenkilöstön määrä päiväkodissa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • enintään 4 alle 3-vuotiaista lasta/1 kasvatushenkilö, enintään 7 yli 3-vuotiaista lasta/1 kasvatushenkilö: • Henkilöstön vaihtuvuus < 10 % 	<p>Mittari/Seurantatapa</p> <p>Toteutunut suhdeluku 30.4. ja 31.12.</p> <p><u>Tilanne 31.12.2011:</u> Suhdelukua tarkasteltiin vk 15 ja vk 42 kunnallisissa ja yksityisissä päiväkodeissa 6:n mittauspisteen avulla/pv. Suhdeluku oli tarkasteluvuokolla jokaisessa päiväkodissa vähintään päivähoitoasetuksen 6 §:n mukainen eli 4 alle 3-vuotiaista/1 kasvatushenkilö ja 7 yli 3-vuotiaista/1 kasvatushenkilö. Tavoiteltu henkilöstömäärän suhdeluvun taso saavutettiin..</p> <p>Vakituisen henkilöstön vaihtuvuus (irtisanoutumiset, pidemmät virkavapaat vähintään 5 kk) Toteutuma 31.12.2011.</p> <p><u>Tilanne 31.12.2011:</u> toteutunut vaihtuvuusaste 14,4 %, tavoiteltua 10 %:n tason alittavaa vaihtuvuusastetta ei saavutettu.</p>

<ul style="list-style-type: none"> Henkilöstön poissaolopäivät/ henkilötyötyövuosi pienempi kuin v. 2009. 	<p><u>Tilanne 31.12.2011:</u> Henkilöstön poissaolopäivien suhteellinen osuus suhteessa henkilötyövuosiin toteutui vuoden lopussa noin 19 % pienempänä kuin vertailutasona oleva vuonna 2009. Tavoiteltu taso saavutettiin.</p> <p>17,4 kalenteripv/hlö (30.12.2011 tilanteessa kaikkia poissaoloja ei ole vielä viety webiin)</p> <p>Ohjauskäyntien lukumäärä / perhepäivähoitaja / pph:n esimies/31.12.2011</p>
<ul style="list-style-type: none"> Riittävän perhepäivähoidon pedagogisen johtajuuden varmistaminen järjestämällä vähintään 2 vuosittaista esimiehen ohjauskäyntiä / perhepäivähoitaja 	<p><u>Tilanne 31.12.2011:</u> Ohjauskäynnit toteutuivat 1,7 käyntiä / perhepäivähoitaja. tavoitteena ollutta tasoa 2 ohjauskäyntiä/ perhepäivähoitaja ei saavutettu.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Riittävän täydennyskoulutuksen tarjoaminen kasvatushenkilöstölle. 	<p>Lakisääteisen koulutusveloitteen toteutuminen (vähintään 3 pv/vuosi). Toteutuma 31.12.2011.</p> <p><u>Tilanne 31.12.2011:</u> 2 pv/kasvatushenkilö. Tavoiteltua tasoa (3 päivää/ vuosi) ei saavutettu</p>

Kuntastrategian näkökulma ja päämäärä Uudistuva palveluverkko/ Asiakaslähtöiset ja vaikuttavat palvelut	
Tavoite 3 / Tavoite v. 2011	Mittari/Seurantatapa
Turvallinen varhaiskasvatus <ul style="list-style-type: none"> Kiusaamisen 0-toleranssi 	Vuonna 2011 ilmenneiden kiusaamistapausten määrä <p><u>Tilanne 31.12.2011:</u> 58 kiusaamistapausta (yli 4-vuotiaat lapset), jotka ovat aiheuttaneet jatkotoimenpiteitä. Tavoiteltu taso saavutettiin, kaikkiin havaittuihin kiusaamistapauksiin voitiin puuttua toimenpitein.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Tapaturmien vähentäminen vuonna 2011 	Vuonna 2011 tapahtuneiden tapaturmien määrä verrattuna vuoden 2010 määrän <p><u>Tilanne 31.12.2011:</u> Tapaturmien määrä lisääntyi 10:llä vuonna 2011, vuonna 2011 tapahtuneiden tapaturmien lukumäärä oli 68 kpl. Tavoitteena ollutta tapaturmien määrällistä vähentämistä ei saavutettu.</p>

SUOMENKIELINEN KOULUTOIMI**Talousarvion toteutuminen**

	<i>Alkuperäinen talousarvio 2 011</i>	<i>Talousarvio- muutokset 2 011</i>	<i>Talousarvio muutosten jälkeen</i>	<i>Toteutuma 2011</i>	<i>Poikkeama 2011</i>
Toimintatulot	1 082 500		1 082 500	1 337 422	-254 922
Toimintamenot	-28 377 679	-37 000	-28 414 679	-29 666 466	1 251 787
Toimintakate	-27 295 179	-37 000	-27 332 179	-28 329 044	996 865

Tunnusluvut**SUOMENKIELINEN KOULUTOIMI****Tunnusluvut / Suomenkielinen koulutoimi**Esiopetus

Esiopetus: oppilasmäärä 20.9. 485 492 528 364

Peruskoulu

Peruskoulu: oppilasmäärä 20.9. 3 797 3 794 4 021 3 888

Päätöimisiä päteviä opettajia 219 195 222 229

Pätevien päätöimisten opettajien osuus, % 84 81 85 84

Opetustuntien määrä 235 544 236 205 234 500 236 281

Suomenkieliset lukiotPäivälukiot:

Oppilasmäärä 20.9. 502 491 504 522

Päätöimisiä päteviä opettajia 33 29 36 29

Pätevien päätöimisten opettajien osuus, % 100 100 100 97

Opetustuntien määrä 23 479 22 782 23 460 21 927

Aikuislukio:

Opetustuntien määrä 2 080 2 100 2 200 2 012

Toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

Kuntastrategian näkökulma ja päämäärä	
Tasapainoinen talous/ Pitkällä aikavälillä tulot kattavat käyttömenot, poistot ja investoinnit	
Tavoite 1 / Tavoitetaso v. 2011	Mittari/Seurantatapa
Tuottavuudeltaan hyvätasoiset esiopetuspalvelut	
<ul style="list-style-type: none"> Esiopetuspalveluiden tuottavuus on vähintään vuoden 2010 tasolla 	<p>Taloudellisella panoksella (10.000 €) aikaan saatujen esiopetuksen suoritteiden (opetetut esioppi- laat) lukumäärä vuonna 2011 verrattuna vuoteen 2010 (Vertailu kiinteähintaisin kustannuksin).</p> <p><u>Tilanne 31.12.2011:</u> Tavoiteltua tuottavuusastetta ei saavutettu, esi- opetuksen tuottavuus heikkeni noin 2,9 % vä- himmäistavoitteena olleeseen vuoden 2010 tuot- tavuusasteeseen verrattuna</p>

Kuntastrategian näkökulma ja päämäärä Tasapainoinen talous/ Pitkällä aikavälillä tulot kattavat käyttömenot, poistot ja investoinnit	
<p>Tavoite 2 / Tavoitetaso v. 2011</p> <p>Tuottavuudeltaan hyvätasoiset perusopetuspalvelut</p> <ul style="list-style-type: none"> Perusopetuksen tuottavuus on vähintään vuoden 2010 tasolla. 	<p>Mittari/Seurantatapa</p> <p>Taloudellisella panoksella (10.000 €) aikaan saatujen perusopetuksen suoritteiden (tuotetut opetustunnit) määrä vuonna 2011 verrattuna vuoteen 2010 (vertailu kiinteähintaisin kustannuksin).</p> <p><u>Tilanne 31.12.2011:</u> Tavoiteltua tuottavuusastetta ei saavutettu, peruskoulujen tuottavuus heikkeni noin 2,5 % vähimmäistavoitteena olleeseen vuoden 2010 tuottavuusasteeseen verrattuna</p>

Kuntastrategian näkökulma ja päämäärä Tasapainoinen talous/ Pitkällä aikavälillä tulot kattavat käyttömenot, poistot ja investoinnit	
<p>Tavoite 3 / Tavoitetaso v. 2011</p> <p>Tuottavuudeltaan hyvätasoiset lukiokoulutuspalvelut</p> <ul style="list-style-type: none"> Lukiokoulutuksen kokonaistuottavuus on vähintään vuoden 2010 tasolla. Nuorten lukiokoulutuksessa ylioppilaiden määrä suhteessa aloituspaikkojen määrään on vähintään vuoden 2010 tasolla 	<p>Mittari/Seurantatapa</p> <p>Taloudellisella panoksella (10.000 €) aikaan saatujen lukiokoulutuksen suoritteiden (tuotetut opetustunnit) lukumäärä vuonna 2011 verrattuna vuoteen 2010 (vertailu kiinteähintaisin kustannuksin).</p> <p><u>Tilanne 31.12.2011:</u> Tavoiteltu tuottavuusaste saavutettiin, lukioiden tuottavuus parani noin 0,3 % vähimmäistavoitteena olleeseen vuoden 2010 tuottavuusasteeseen verrattuna</p> <p>Ylioppilaaksi vuonna 2011 (vs. 2010) valmistuneiden lukumäärä /aloituspaikkojen lukumäärä vuonna 2008 (vs. 2007)</p> <p><u>Tilanne 31.12.2011:</u> Vuonna 2011 77 % oppilaista suoritti ylioppilastutkinnon, kun vastaava luku vuotta aiemmin (vuonna 2010) oli 71 %. Tavoiteltu taso saavutettiin.</p>

RUOTSINKIELINEN VARHAISKASVATUS- JA OPETUSLAUTAKUNTA

Tehtävät	Alkuperäinen talousarvio 2 011	Talousarvio- muutokset 2 011	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2011	Poikkeama 2011
Ruotsinkielinen lasten päivähoito					
Toimintatulot	670 000		670 000	623 409	46 591
Toimintamenot	-5 648 000		-5 648 000	-5 127 145	-520 855
Toimintakate	-4 978 000		-4 978 000	-4 503 736	-474 264
Ruotsinkielinen koulutoimi					
Toimintatulot	52 750		52 750	162 384	-109 634
Toimintamenot	-8 401 559		-8 401 559	-8 449 859	48 300
Toimintakate	-8 348 809		-8 348 809	-8 287 475	-61 334
Yhteensä					
Toimintatulot	722 750		722 750	785 793	-63 043
Toimintamenot	-14 049 559		-14 049 559	-13 577 004	-472 555
Toimintakate (S)	-13 326 809		-13 326 809	-12 791 211	-535 598

S = valtuustoon nähden sitova taso (sitovuustason ylitys alleviivattu)

Lautakunnan toimintakate toteutui n.0,5 miljoonaa euroa pienempänä kuin valtuuston talousarvion yhteydessä päättämä toimintakate. Suurin syy eroon oli päivähoidon kysynnän muuttuminen arvioitua pienemmäksi, jolloin toimintamenoja syntyi noin 0,5 miljoonaa euroa budjetoitua määrärahaa vähemmän.

RUOTSINKIELINEN LASTEN PÄIVÄHOITO**Talousarvion toteutuminen**

	<i>Alkuperäinen talousarvio 2 011</i>	<i>Talousarvio- muutokset 2 011</i>	<i>Talousarvio muutosten jälkeen</i>	<i>Toteutuma 2011</i>	<i>Poikkeama 2011</i>
Toimintatulot	670 000		670 000	623 409	46 591
Toimintamenot	-5 648 000		-5 648 000	-5 127 145	-520 855
Toimintakate	-4 978 000		-4 978 000	-4 503 736	-474 264

Muutosten vaikutus toimintaan**Ulkoiset muutokset**

Kodin ulkopuolisessa päivähoidossa (kunnallinen sekä yksityinen päiväkotihoido ja perhepäivähoito) olevien lasten lukumäärä oli 64 vähemmän kuin talousarviossa arvioitu.

Perhepäivähoitajat kuuluivat työaikalain piiriin 1.1.2011 alkaen. Työaika säännöksiä sovellettiin kunnassa 1.8.2011 alkaen.

Sisäiset muutokset

Evitskogs daghemin Aktiivi-instituutissa olevat ryhmät päättivät toimintansa 10.6.2011 ja ryhmät muuttivat väliaikaisiin, korvaaviin tiloihin Vuorenmäen päiväkotiin 1.8.2011 alkaen.

Peltolanpolku 4:n (Hommas daghemin sisarusryhmä Sländorna) ryhmäperhepäiväkodin toiminta päättyi 31.5.2011 ja Piennarkuja 1:n ryhmäperhepäiväkodin toiminta (Hommas daghemin sisarusryhmä Syrsorna) 30.6.2011. Päiväkotitoiminta muutti Hommas daghemisiin.

Tunnusluvut**RUOTSINKIELINEN LASTEN PÄIVÄHOITO**

Tunnusluvut / Ruotsinkielinen lasten päivähoito	TP 2009	TP 2010	TA 2011	TP 2011
0-6 -vuotiaita 31.12.	685	634	706	646
Lapsia kunnallisessa päiväkotihoidossa	326	313	354	331
Lapsia kunnallisessa perhe- ja ryhmäperhepäivähoidossa	15	11	16	11
Lapsia yksityisessä päiväkotihoidossa	117	118	130	113
Lapsia yksityisessä perhe- ja ryhmäperhepäivähoidossa	17	19	20	19
Lapsia päivähoitossa, %-osuus 0-6-vuotiaiden ikäluokasta	69	73	74	74
Lapsia kotihoidon tuen piirissä 31.12. (S+R)	858	873	860	860
Lapsia kotihoidon tuen kuntalisän piirissä 31.12. (S+R)	912	945	980	899

Toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

Kuntastrategian näkökulma ja päämäärä	
Tasapainoinen talous/ Pitkällä aikavälillä tulot kattavat käyttömenot, poistot ja investoinnit	
Tavoite 1 / tavoitetaso 2011	Mittari/seurantatapa
Palvelutuotannon tuottavuuden lisääminen kunnallisessa päivähoitossa/ Toteutunut kokonaistuottavuus (panosten ja tuoton suhde) kunnallisessa päivähoitossa ylittää vuoden 2010 tason.	Taloudellisella panoksella (10 000 €) saavutettu palvelutaso (tuotetut hoitopäivät) kunnallisessa päiväkotihoidossa ja perhepäivähoidossa vuonna 2011 verrattuna vuoteen 2010 (vertailu kiinteähintaisin kustannuksin).
	<u>Tilanne 31.12.2011:</u> Ruotsinkieliset kunnalliset päiväkodit: Vähimmäistavoite, joka oli kokonaistuottavuuden taso vuonna 2010, saavutettiin. Tuottavuus parani 4 prosenttia. Ruotsinkielinen perhepäivähoito: Vähimmäistavoitetta, kokonaistuottavuuden tasoa vuonna 2010, ei saavutettu. Tuottavuus heikkeni 40 prosenttia vuoteen 2010 verrattuna. Vuonna 2010 pystyttiin tuottamaan vuoden 2011 hoitopäiviä vastaava määrä noin 48 prosenttia alhaisemmilla henkilöstökustannuksilla.

Kuntastrategian näkökulma ja päämäärä Uudistuva palveluverkko/ Asiakaslähtöiset ja vaikuttavat palvelut	
Tavoite 2 / Tavoitetaso v. 2011	Mittari/seurantatapa
<p>Lasten turvallisuuden tunne sekä riittävä ja pysyvä henkilökunta.</p> <p>Omahoitajamalli on otettu käyttöön kaikissa yksiköissä.</p>	<p>Sanallinen selostus tuloksesta</p> <p><u>Tilanne 31.12.2011:</u> Omahoitajamalli Med barnaögon oli perehdytetty ja käytössä kaikissa päiväkodeissa. Syksyn aikana malliin annettiin ohjausta työtavan vahvistamiseksi. Malli on otettu käyttöön myös perhepäivähoidossa.</p>
<p>Kunnan varhaiskasvatussuunnitelma on uusittu ja kiusaamisen ehkäisemissuunnitelmat on laadittu kaikissa yksiköissä 15.6.2011.</p>	<p>Sanallinen selostus tuloksesta</p> <p><u>Tilanne 31.12.2011:</u> Kunnan varhaiskasvatussuunnitelman uudistaminen oli alkanut tarveanalyysillä, mutta uudistus työ ei ollut valmis. Kiusaamisen ehkäisemissuunnitelmat oli laadittu kaikissa yksiköissä (yhdessä yksityisessä yksikössä suunnitelma oli vielä työn alla).</p>
<p>Lasten sekä hoito- ja kasvatushenkilökunnan määrä päiväkodeissa: enintään 4 alle 3-vuotiasta lasta/1 työntekijä, enintään 7 yli 3-vuotiasta lasta/1 työntekijä</p>	<p>Suhdeluku 30.4. ja 31.12. pistokokeiden perusteella</p> <p><u>Tilanne 31.12.2011:</u> Suhdeluku oli lainmukaisella tasolla kevään ja syksyn otosviikkojen perusteella. Muutaman keran keväällä ja syksyllä joidenkin yksiköiden oli pakko lyhentää aukioloaikoja henkilöstöpulan takia.</p>
<p>Vakituisen hoito- ja kasvatushenkilökunnan vaihtuvuus < 10 %</p>	<p>Tilasto, kaava: $100 \times (\text{alkaneet palvelussuhteet} + \text{päättäneet palvelussuhteet}) / \text{vakituisten työntekijöiden määrä}$</p> <p><u>Tilanne 31.12.2011:</u> Tavoitetta ei saavutettu. Vakituisen hoito- ja kasvatushenkilökunnan vaihtuvuus oli 11,4 prosenttia.</p>

<p>Hoito- ja kasvatushenkilökunnan poissaolopäivien keskimääräinen lukumäärä on pienempi kuin vuonna 2010</p>	<p>Tilasto poissaolopäivien keskimääräisestä lukumäärästä</p> <p><u>Tilanne 31.12.2011:</u> Tavoitetta ei saavutettu. Poissaolopäivien kokonaismäärä ajanjaksolla 1.1.–31.12.2011 oli 95,7/henkilö (josta sairauspoissaoloja 21,7 päivää, lomia 44 päivää ja muista syistä johtuvia poissaoloja 30 päivää).</p> <p>Poissaolopäivien kokonaismäärä ajanjaksolla 1.1.–31.12.2010 oli 90,7/henkilö (josta sairauspoissaoloja 28,3 päivää, lomia 44,2 päivää ja muista syistä johtuvia poissaoloja 18,4 päivää).</p>
---	--

Kuntastrategian näkökulma ja päämäärä Asiakkaan tarpeista lähtevät ja niihin vastaavat palvelut	
Tavoite 3 / tavoitetaso 2011	Mittari/seurantatapa
<p>Turvallinen varhaiskasvatus</p> <p>Nollatoleranssi kiusaamisen suhteen</p>	<p>Ilmitulleiden kiusaamistapausten määrä vuonna 2011</p> <p><u>Tilanne 31.12.2011:</u> Kaksi raportoitua kiusaamistapausta</p>
<p>Tapaturmien väheneminen vuonna 2011</p>	<p>Tapaturmien määrä vuonna 2011 verrattuna vuoteen 2010</p> <p><u>Tilanne 31.12.2011:</u> Tapaturmien määrä vuonna 2010: 10 Tapaturmien määrä vuonna 2011: 13</p>

RUOTSINKIELINEN KOULUTOIMI**Talousarvion toteutuminen**

	<i>Alkuperäinen talousarvio 2 011</i>	<i>Talousarvio- muutokset 2 011</i>	<i>Talousarvio muutosten jälkeen</i>	<i>Toteutuma 2011</i>	<i>Poikkeama 2011</i>
Toimintatulot	52 750		52 750	162 384	-109 634
Toimintamenot	-8 401 559		-8 401 559	-8 449 859	48 300
Toimintakate	-8 348 809		-8 348 809	-8 287 475	-61 334

Tunnusluvut**RUOTSINKIELINEN KOULUTOIMI****Tunnusluvut / Ruotsinkielinen koulutoimi**

	TP 2009	TP 2010	TA 2011	TP 2011
<u>Esiopetus</u>				
Oppilaita 20.9	109	112	125	111
<u>Peruskoulu</u>				
Oppilaita 20.9	1 027	1 023	1 049	1 040
Päteviä päätoimisia opettajia, lukumäärä	68	73	71	67
Päteviä päätoimisia opettajia, %-osuus	84	88	87	81
Opetustuntien määrä	65 652	69 907	58 500	52 042
<u>Ruotsinkielinen lukio</u>				
<u>Päivälukio</u>				
Oppilaita 20.9	202	218	205	226
Päteviä päätoimisia opettajia, lukumäärä	14	15	14	13
Päteviä päätoimisia opettajia, %-osuus	82	86	87	80
Opetustuntien määrä	6 121	9 968	7 600	9 927

Muutosten vaikutus toimintaan**Ulkoiset muutokset**

Uusi lainsäädäntö kolmivaiheisesta tuesta esiopetuksessa ja perusopetuksessa astui voimaan 1.8.2011 ja vastaavat muutokset kansallisissa opetussuunnitelman perusteissa astuivat voimaan 1.1.2011. Ruotsinkielinen varhaiskasvatus- ja opetuslautakunta käsitteli ja hyväksyi tarvittavat opetussuunnitelmamuutokset 21.9.2011 § 50.

Toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

Kuntastrategian näkökulma ja päämäärä Tasapainoinen talous/ Pitkällä aikavälillä tulot kattavat käyttömenot, poistot ja investoinnit	
Tavoite 1 / tavoitetaso 2011 Palvelutuotannon tuottavuuden lisääminen perusopetuksessa/ Perusopetuksen toteutunut kokonaistuottavuus (panosten ja tuoton suhde) on vähintään samalla tasolla kuin vuonna 2010.	Mittari/seurantatapa Taloudellisella panoksella (10 000 €) aikaan saatujen perusopetuksen suoritteiden määrä (tuotetut opetustunnit) vuonna 2011 verrattuna vuoteen 2010 (vertailu kiinteähintaisin kustannuksin). <u>Tilanne 31.12.2011:</u> Tavoitetta ei saavutettu. Tuottavuus laski 2 prosenttia.
Kuntastrategian näkökulma ja päämäärä Uudistuva palveluverkko/ Asiakaslähtöiset ja vaikuttavat palvelut	
Tavoite 2 / tavoitetaso 2011 Peruskoulu koetaan hyväksi ja turvalliseksi työ- ja oppimisympäristöksi, ja oppilaat saavat tarvittavaa tukea opintoihin. Opetussuunnitelman fyysistä oppimisympäristöä koskevat tavoitteet toteutuvat ja vastaavat opetusministeriön/opetushallituksen laatumääritelmiä. Koulujen turvallisuussuunnitelmat ja kiusaamisen ehkäisemissuunnitelmat on päivitetty, ja kaikki tuntevat ne. Oppilaat ja huoltajat kokevat koulujen sosiaalisen, pedagogisen ja fyysisen oppimisympäristön vähintään yhtä hyväksi kuin vuonna 2007, kun asiaa arvioitiin viimeksi.	Mittari/seurantatapa Rehtorien ja opettajien toteuttama itsearviointi / sanallinen selostus tuloksesta <u>Tilanne 31.12.2011:</u> Rehtorien ja opettajakuntien vuonna 2011 tekemä, opetustoimen laatuprojektiin liittyvä itsearviointi käsitellään ruotsinkielisen varhaiskasvatus- ja opetuslautakunnan kokouksessa 1.2.2012. Sanallinen selostus tuloksesta <u>Tilanne 31.12.2011:</u> Koulujen turvallisuussuunnitelmat ja kiusaamisen ehkäisemissuunnitelmat on päivitetty ja käyty läpi henkilöstön kanssa vuosittain toistuvana jatkuvana prosessina; kaikkien koulujen suunnitelmat eivät kuitenkaan ole vielä olleet johtokuntien käsiteltävänä. Sanallinen selostus 3., 5. ja 8. luokan oppilaille ja heidän huoltajilleen suunnatun asiakaskyselyn tuloksista. <u>Tilanne 31.12.2011:</u> Marraskuussa 2011 toteutetun asiakaskyselyn tulokset käsitellään ruotsinkielisen varhaiskasvatus- ja opetuslautakunnan kokouksessa 1.2.2012.

<p>Erityisopetukseen siirrettyjen oppilaiden / erityistä tukea koskevien päätösten osuus on enintään vuoden 2010 tasolla.</p>	<p>Erityisopetukseen siirrettyjen oppilaiden / erityistä tukea koskevien päätösten osuus 20.9.2011 verrattuna ajankohtaan 20.9.2010.</p> <p><u>Tilanne 31.12.2011:</u> Erityisopetukseen siirrettyjen oppilaiden määrä 20.9.2010: 60 (5,9 %). Erityisen tuen päätöksen saaneiden oppilaiden määrä 20.9.2011: 52 (5 %).</p>
---	--

<p>Kuntastrategian näkökulma ja päämäärä Uudistuva palveluverkko/ Asiakaslähtöiset ja vaikuttavat palvelut</p>	
<p>Tavoite 3 / tavoitetaso 2011</p> <p>Lukiokoulutuksen kokonaistuottavuus säilyy ennallaan tai paranee/ Lukiokoulutuksen toteutunut kokonaistuottavuus (panosten ja tuoton suhde) on vähintään samalla tasolla kuin vuonna 2010.</p>	<p>Mittari/seurantatapa</p> <p>Taloudellisella panoksella (10 000 €) aikaan saatujen lukiokoulutuksen suoritteiden määrä (tuotetut opetustunnit) vuonna 2011 verrattuna vuoteen 2010 (vertailu kiinteähintaisin kustannuksin).</p> <p><u>Tilanne 31.12.2011:</u> Tavoitetta ei saavutettu. Tuottavuus laski 2 prosenttia vuoden 2010 tasosta.</p>

<p>Kuntastrategian näkökulma ja päämäärä Uudistuva palveluverkko/ Asiakaslähtöiset ja vaikuttavat palvelut</p>	
<p>Tavoite 4 / tavoitetaso 2011</p> <p>Lukio koetaan hyväksi ja turvalliseksi työ- ja oppimisympäristöksi, ja opiskelijat saavat tarvittavaa tukea opintoihin.</p> <p>Opetussuunnitelman fyysistä oppimisympäristöä koskevat tavoitteet toteutuvat ja vastaavat opetusministeriön/opetushallituksen laatumääritelmiä.</p> <p>Koulun turvallisuussuunnitelma ja kiusaamisen ehkäisemissuunnitelma on päivitetty, ja kaikki tuntevat ne.</p>	<p>Mittari/seurantatapa</p> <p>Rehtorien ja opettajien toteuttama itsearviointi / sanallinen selostus tuloksesta.</p> <p><u>Tilanne 31.12.2011:</u> Rehtorien ja opettajakuntien vuonna 2011 tekemä, opetustoimen laatuprojektiin liittyvä itsearviointi ei sisältänyt lukiokoulutusta, minkä takia raportoitavia tuloksia ei ole.</p> <p>Sanallinen selostus tuloksesta</p> <p><u>Tilanne 31.12.2011:</u> Lukion turvallisuussuunnitelmat ja kiusaamisen ehkäisemissuunnitelmat on päivitetty, ja kaikki tuntevat ne.</p>

Oppilaat ja huoltajat kokevat koulun sosiaalisen, pedagogisen ja fyysisen oppimisympäristön vähintään yhtä hyväksi kuin vuonna 2007, kun asiaa arvioitiin viimeksi.

Enintään 1 % opiskelijoista keskeyttää lukio-opintonsa.

Sanallinen selostus 1., 2., ja 3. vuoden opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa joukosta tehdyille otokselle suunnatun asiakaskyselyn tuloksista.

Tilanne 31.12.2011:

Marraskuussa 2011 toteutetun asiakaskyselyn tulokset käsitellään ruotsinkielisen varhaiskasvatus- ja opetuslautakunnan kokouksessa 1.2.2012.

Keskeyttäneiden opiskelijoiden osuus.

Tilanne 31.12.2011:

12 opiskelijaa on keskeyttänyt opintonsa Kyrksläatts gymnasiumissa. Heistä 10 on vaihtanut toiseen lukioon. Näistä 6 on vaihtanut iltalukioon. Kaksi on siirtynyt opiskelemaan ammattikouluun. Näin opintonsa täysin keskeyttäneiden määrä on 0/226= 0 prosenttia.

LIIKUNTALAUTAKUNTA

Tehtävät	Alkuperäinen talousarvio 2 011	Talousarvio- muutokset 2 011	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2011	Poikkeama 2011
Liikuntapalvelut					
Toimintatulot	84 750		84 750	121 541	-36 791
Toimintamenot	-1 923 085		-1 923 085	-1 776 006	-147 079
Toimintakate	-1 838 335		-1 838 335	-1 654 465	-183 870
Kirkkonummen uimahalli					
Toimintatulot	633 308		633 308	606 950	26 358
Toimintamenot	-848 945		-848 945	-939 397	90 452
Toimintakate	-215 637		-215 637	-332 447	116 810
Yhteensä					
Toimintatulot	718 058		718 058	728 491	-10 433
Toimintamenot	-2 772 030		-2 772 030	-2 715 403	-56 627
Toimintakate (S)	-2 053 972		-2 053 972	-1 986 912	-67 060

S = valtuustoon nähden sitova taso (sitovuustason ylitys alleviivattu)

LIIKUNTAPALVELUT

Talousarvion toteutuminen

	Alkuperäinen talousarvio 2 011	Talousarvio- muutokset 2 011	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2011	Poikkeama 2011
Toimintatulot	84 750		84 750	121 541	-36 791
Toimintamenot	-1 923 085		-1 923 085	-1 776 006	-147 079
Toimintakate	-1 838 335		-1 838 335	-1 654 465	-183 870

Tunnusluvut

LIIKUNTAPALVELUT

Tunnusluvut / Liikuntapalvelut

	TP 2009	TP 2010	TA 2011	TP 2011
Avustettavien seurojen lukumäärä	55	57	60	56
Myydyt kalastusluvut	146	78	150	125
Kävijämäärä/erityisryhmien liikunta	9 411	10 350	10 000	8 724
Kävijämäärä/väestönsuoja	29 481	31 012	30 000	36 319
Kävijämäärä/Masalan kuplahalli ym.	10 816	10 654	10 000	8 935

Toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

Kuntastrategian näkökulma ja päämäärä Uudistuva palveluverkko	
Tavoite 1 / Tavoitetaso v. 2011 Erityisryhmien liikuntaryhmien monipuolistaminen/ 85 liikuntaryhmää	Mittari/Seurantatapa ryhmien määrä <u>Tilanne 31.12.2011:</u> 90 ryhmää
Kuntastrategian näkökulma ja päämäärä Tasapainoinen talous	
Tavoite 2 / Tavoitetaso v. 2011 Liikuntapaikkojen käytön monipuolistaminen/ Eri liikuntapaikkojen käyttömahdollisuuksien lisääminen	Mittari/Seurantatapa Liikuntapaikkojen hoitopalveluiden bruttomenot €/asukas <u>Tilanne 31.12.2011:</u> 15,5 €/asukas
Kuntastrategian näkökulma ja päämäärä Tasapainoinen talous	
Tavoite 3 / Tavoitetaso v. 2011 Laaditaan suunnitelma liikuntapaikkojen käyttömaksujen käyttöönotolle.	Mittari/Seurantatapa Suunnitelma valmis 06/2011 <u>Tilanne 31.12.2011:</u> Liikuntalautakunta on käsitellyt asian 16.6.2011 § 45 ja lähettänyt selvityksen ehdotuksineen kunnanhallituksen käsiteltäväksi.

KIRKKONUMMEN UIMAHALLI

Talousarvion toteutuminen

	<i>Alkuperäinen talousarvio 2 011</i>	<i>Talousarvio- muutokset 2 011</i>	<i>Talousarvio muutosten jälkeen</i>	<i>Toteutuma 2011</i>	<i>Poikkeama 2011</i>
Toimintatulot	633 308		633 308	606 950	26 358
Toimintamenot	-848 945		-848 945	-939 397	90 452
Toimintakate	-215 637		-215 637	-332 447	116 810

Tunnusluvut**UIMAHALLI**

Tunnusluvut / Uimahalli	TP 2009	TP 2010	TA 2011	TP 2011
Kävijämäärä/allasosasto	168 541	169 174	170 000	169 555
Kävijämäärä/liikuntatilat	28 000	27 747	28 000	29 609
Toimintapäivien määrä	311	324	330	315

Toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

Kuntastrategian näkökulma ja päämäärä Uudistuva palveluverkko/Tehokkaat palvelujen järjestämistavat ja toimivat prosessit	
Tavoite 1 / Tavoitetaso v. 2011 Tilojen tehokas käyttö / koko hallin asiakasmäärä 200 000	Mittari/Seurantatapa Kävijämäärät <u>Tilanne 31.12.2011:</u> 199 164 asiakasta. Tavoite ei toteutunut.
Kuntastrategian näkökulma ja päämäärä Tasapainoinen talous	
Tavoite 2 / Tavoitetaso v. 2011 Toiminnan tuottavuuden lisääminen	Mittari/Seurantatapa Nettomenot / asiakas <u>Tilanne 31.12.2011:</u> 1,47 €/asiakas
Kuntastrategian näkökulma ja päämäärä Sitoutunut ja osaava henkilöstö	
Tavoite 3 / Tavoitetaso v. 2011 Henkilöstön koulutuksen ja osaamisen tukeminen	Mittari/Seurantatapa Koulutukset <u>Tilanne 31.12.2011:</u> koulutukset yhteensä 11

NUORISOLAUTAKUNTA

NUORISOPALVELUT

Talousarvion toteutuminen

Tehtävät	Alkuperäinen talousarvio 2 011	Talousarvio- muutokset 2 011	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2011	Poikkeama 2011
Nuorisopalvelut					
Toimintatulot	232 000		232 000	280 677	-48 677
Toimintamenot	-1 237 133	-50 000	-1 287 133	-1 224 271	-62 862
Toimintakate (S)	-1 005 133	-50 000	-1 055 133	-943 594	-111 539

S = valtuustoon nähden sitova taso (sitovuustason ylitys alleviivattu)

Tunnusluvut

NUORISOPALVELUT

Tunnusluvut / Nuorisopalvelut	TP 2009	TP 2010	TA 2011	TP 2011
0 - 28-vuotiaiden määrä	13 357	13 611	14 122	14 122
Avustettavien seurojen lukumäärä	20	21	20	20
Kävijämäärä	71 370	71 561	70 000	70 309
Käytössä olevat toimitilat, m ² (31.12.)	3 123	3 123	3 123	3 123

Toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

Kuntastrategian näkökulma ja päämäärä	
Uudistuva palveluverkko/asiakaslähtöiset ja vaikuttavat palvelut	
Tavoite 1 / Tavoitetaso v. 2011	Mittari/Seurantatapa
Nuorten harrastusmahdollisuuksien lisääminen/	Kävijämäärä
-Alueellista nuorisotoimintaa toteutetaan 6:ssa nuorisotilassa.	<u>Tilanne 31.12.2011:</u> Toteutettu kuudessa nuorisotilassa, kävijämäärä 63 763.
-Leirejä ja kesäkerhoja toteutetaan 12 kpl	Toteutettu 11 kpl: hiihtolomaleiri, sirkusleiri, teatterileirit (2), touhuleiri, ruotsinkieliset teemaleirit, kesäkerhot; Finnsbacka, Gesterby, Masala, Veikkola, bändileiri, kävijämäärä 240.
- Nuorten teatteri-ilmaisun ryhmiä on 4 kpl	Teatteri-ilmaisun ryhmiä on viisi kpl, yhteensä kävijöinä 71 nuorta.
- Nuorisokonsertteja toteutetaan 2 kpl	Toteutettu 2 kpl, Kanttula-Rock, nuorisoyhtyeiden konsertti 29.3.2011 neljän paikallisen yhtyeen voimin Kantvikin koululla, kävijöitä oli 96.

	<p>Masalan monitoimitalolla järjestettiin 16.12. nuorisokonsertti, jossa esiintyi Jukka Poika sekä kaksi kirkkonummelaista bändiä. Kävijöitä oli 192</p>
<p>Kuntastrategian näkökulma ja päämäärä Uudistuva palveluverkko/ asiakaslähtöiset ja vaikuttavat palvelut</p>	
<p>Tavoite 2 / Tavoitetaso v. 2011 Nuorten sosiaalinen tukeminen/</p> <p>-Rötöksiin syyllistyneet nuoret vanhempineen puhutetaan nopean puuttumisen työryhmän toimesta -Katupartiointia toteutetaan perjantai-iltaisina kunnan alueella. -Päihdekyselytunteja toteutetaan kouluissa 6-luokkalaisten luokkaloissa -Laillisuuskasvatusta tukevia näppäriluentoja järjestetään ylä-asteilla 7-luokkalaisten luokkaloissa -Koulujen kanssa tehdään yhteistyötä 7-luokkalaisten ryhmäytymisessä -Suomen ja ruotsinkielisessä nuorten työpajatoiminnassa on keskimäärin 15 nuorta vuoden aikana</p>	<p>Mittari/Seurantatapa Kävijämäärä</p> <p><u>Tilanne 31.12.2011:</u> Vuoden alusta puhutettu 67 nuorta ja vanhempia on ollut mukana 77. Katupartiointia on toteutettu kahtentoista iltana tavoittaen aktiivissa kontaktissa 451 nuorta. Päihdekyselytunteja pidetty Gesterbyn, Heikkilän, Kantvikin, Kartanonrannan, Kirkonkylän ja Veikkolan kouluilla 6-luokkalaisten luokkaloissa, sekä Sepän koulun 8-luokkalaisten luokkaloissa, Papinmäen erityiskoululla, Kirkkoharjun JOPO-luokalla, sekä Upinmäen koulussa 5-6 luokkalaisten luokkaloissa. Tavoitettu yhteensä 468 kävijää. Laillisuuskasvatusta tukevia näppäriluentoja pidetty yläkoulujen 7-luokkalaisten luokkaloissa Veikkolan, Kirkkoharjun ja Sepän kouluilla tavoittaen yhteensä 377 kävijää. Tukioppilaille pidetty tunti kiusaamisesta sosiaalisessa mediassa, tavoittaen 47 tukioppilasta. 7-luokkalaisten ryhmäytymisiin osallistui yhteensä 542 kävijää Kirkkoharjun, Masalan, Veikkolan kouluista, sekä Winellska skolanista. Omnian nuorten työpajatoimintaan on osallistunut 17 nuorta ja etsivän nuorisotyön kautta on sijoittunut 34 nuorta.</p>

<p>Pulmakulma-nettipalvelun avulla annetaan nuorten tieto- ja neuvontapalveluja</p> <p>-Sosiaalinen media otetaan nuorisotyön välineeksi</p>	<p>SVEPS:n nuorten työpajatoimintaan on osallistunut vuoden aikana 18 kirkkonummelaisnuorta, joista kaksi nuorta starttitoimintaan, kahdeksan nuorta on ollut etsivän nuorisotyön palveluissa, non stop kokopäivätoiminnassa on ollut neljä nuorta ja neljä nuorta on ollut ohjauspalveluiden 3-vuotisessa seurannassa.</p> <p>Pulmakulma nettipalvelu on tarkoitettu 12-25 -vuotiaille nuorille. Nuoria kiinnostivat hyvinvointiin, vapaa-aikaan ja ihmissuhteisiin liittyvät ongelmat. Suurin osa kysymyksistä tuli 15-17 -vuotiailta, sekä 12-14 -vuotiailta. Yhteydenottoja oli 51.</p> <p>Sosiaalisen median, facebookin kautta tavoitettiin 1 291 kävijää. Facebookin kautta markkinoidaan nuorille nuorisotoimen ja muiden tahojen tapahtumia ja toimintaa koko kunnan alueella ja kohdennetusti alueittain, sekä otetaan vastaan tapahtumailmoittautumisia.</p>
--	---

YHDYSKUNTATEKNIIKAN LAUTAKUNTA

Talousarvion toteutuminen

Tehtävät	Alkuperäinen talousarvio 2 011	Talousarvio- muutokset 2 011	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2011	Poikkeama 2011
Kehittämis- ja yhteiset palvelut					
Toimintatulot	441 982		441 982	501 931	-59 949
Toimintamenot	-2 333 495		-2 333 495	-2 444 102	110 607
Toimintakate	-1 891 513		-1 891 513	-1 942 171	50 658
Joukkoliikenteen tuki					
Toimintatulot					
Toimintamenot	-3 407 740		-3 407 740	-3 395 293	-12 447
Toimintakate	-3 407 740		-3 407 740	-3 395 293	-12 447
Yhteensä					
Toimintatulot	441 982		441 982	501 931	-59 949
Toimintamenot	-5 741 235		-5 741 235	-5 839 395	98 160
Toimintakate (S)	-5 299 253		-5 299 253	-5 337 464	38 211

S = valtuustoon nähden sitova taso (sitovuustason ylitys alleviivattu)

Lautakunnan toimintakate ylittyi 26 211 eurolla. Kunnan väestönkasvu jatkui, palvelujen kysyntä kasvoi ja toiminnan sopeuttaminen kunnan taloudelliseen tilanteeseen oli haasteellista. Yhdyskuntatekniikan toimiala pyrki mm. tehtävien mukaan muodostamaan tarkoituksenmukaiset tehtäväkoko-
naisuudet, tehostamaan toimintaa sekä parantamaan asiakaspalvelua. Koko toimialaa käsittävä asiakaskysely tehtiin huhtikuussa.

Kunnan asemakaavavaranto koskien sekä asumista että yritystoimintaa on hyvällä tasolla. Asunto-
rakennusoikeutta on n. 5000 - 6000 asukkaalle, ts. 2100 - 3000 asuntoa. Kirkkonummi on sitoutunut Helsingin seudun muiden kuntien tapaan eräin edellytyksin MAL-yhteistyössä yhteisesti hyväksytyihin asuntotuotantotavoitteisiin (vuosittain 475 asuntoa, joista 20% tulisi olla vuokra-asuntotuotantoa). Vuonna 2011 valmistui 234 asuntoa. Valtion tukemia vuokra-asuntoja ei valmistunut ollenkaan.

KEHITTÄMIS- JA YHTEISET PALVELUT**Talousarvion toteutuminen**

	<i>Alkuperäinen talousarvio 2 011</i>	<i>Talousarvio- muutokset 2 011</i>	<i>Talousarvio muutosten jälkeen</i>	<i>Toteutuma 2011</i>	<i>Poikkeama 2011</i>
Toimintatulot	441 982		441 982	501 931	-59 949
Toimintamenot	-2 333 495		-2 333 495	-2 444 102	110 607
Toimintakate	-1 891 513		-1 891 513	-1 942 171	50 658

Tunnusluvut**KEHITTÄMIS- JA YHTEISET PALVELUT****Tunnusluvut / Kehittämis- ja yhteiset palvelut****TP 2009 TP 2010 TA 2011 TP 2011**Yhdyskuntasuunnittelu

Vuoden aikana aloitetut kaavahankkeet, OAS, kpl	10	5	8	4
Vuoden aikana hyväksytyt (osa)yleiskaavat, kpl/ha	1/670	0	0/0	0/0
Vuoden aikana hyväksytyt asemakaavat ja -muutokset, kpl/ha	0	4/100	7/130	6/92
Vuoden aikana hyväksytyt ranta-asemakaavat, kpl/ha	0	0	3/110	0/0

Tontti- ja mittauspalvelut

Tiekuntien määrä 31.12.	259	261	261	261
Yksitysteiden pituus, km (31.12.)	345	349	366	349
Luovutetut/varatut AO-tontit, kpl	44	62	50	9
Luovutetut tuottajamuotoiset tontit, rakennusoikeus k-m2		12 460	6 000	6 848

Asiakaskysely

Asiakaspalvelun, viestinnän ja vuorovaikutuksen kehittämiseksi toimialalla tehtiin sähköisesti ja paperimuodossa asiakaskysely huhtikuussa 2011. Kyselyyn vastasi 92 asiakasta. Saadun palautteen keskiarvo oli 3,18 (asteikko 1-5). Palautteen perusteella epäkohtia on pyritty parantamaan ja vuonna 2012 tullaan tekemään vastaava kysely, jolloin on vertailutietoa käytettävissä.

Toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

Kuntastrategian näkökulma ja päämäärä	
Uudistuva palveluverkko / hallinnon tehtävien uudelleen järjestely	
Tavoite 1 / Tavoitetaso v. 2011	Mittari/Seurantatapa
Keskustelut uusista tehtäväjärjestelyistä on käyty hallintohenkilöstön ja tulosyksiköiden esimiesten kanssa kesäkuun loppuun mennessä. Uusi organisaatiomalli on valmis vuoden loppuun mennessä.	Raportoidaan osavuosikatsausten yhteydessä. <u>Tilanne 31.12.2011:</u> Keskustelut uusista tehtäväjärjestelyistä käytiin loppuun syksyn aikana ja yhteistoimintalain 4 § mukainen keskustelu- ja kuulemistilaisuus pidettiin 21.11.2011. Asiasta tiedotettiin myös yhdyskuntatekniikan yhteistoimintaryhmän kokouksessa 1.12.2011. Toimialajohtaja teki asiasta hallinnollisen päätöksen 13.1.2012 siten että uusi toimintamalli tulee voimaan 1.2.2012.

Kuntastrategian näkökulma ja päämäärä	
Hyvinvoiva, motivoitunut ja osaava henkilöstö / työilmapiiri on hyvä ja työstä poissaolot vähentyvät	
Tavoite 2 / Tavoitetaso v. 2011	Mittari/Seurantatapa
<p>Henkilöstöä kohdellaan tasapuolisesti ja kannustavasti, palautetta antaen. Kaikilla on selkeät tehtäväkuvaukset ja mahdollisuus kehittää osaamistaan omien voimavarojen mukaan.</p> <p>Työpaikkalaverit ja kehityskeskustelut ovat osa jokapäiväistä toimintaa.</p>	<p>Kehityskeskustelut Työpaikkalaverit Työtyytyväisyyskysely Työterveyshuollon raportit, jotka tuodaan henkilöstön tietoon toimialan yhteistoimintaryhmän kautta.</p> <p><u>Tilanne 31.12.2011:</u> Työpaikkakokoukset ja kehityskeskustelut pidettiin normaaliin tapaan. Jokaisella työntekijällä on laadittu tehtäväkuvaus.</p> <p>Työterveydenhuollon raporteista keskusteltiin yhdyskuntatekniikan johtoryhmässä ja yhteistoimintaryhmässä. Keskusteluissa oltiin huolestuneita toimialan kohonneista sairauspoissaolopäivien lukumääristä. Asiaa selvitetään ja tilanteeseen pyritään löytämään parannusta omassa työyksikössä, mutta myös yhteistyössä työterveyshuollon ja henkilöstöhallinnon kanssa.</p> <p>Koulutukseen osallistumista kannustettiin. Turvalisuuskoordinaattori-koulutus oppisopimuksella päättyi alkuvuodesta ja koulutukseen osallistui yhteensä 14 teknistä henkilöä.</p> <p>Toimialan TYKY-päivää vietettiin kahtena päivänä, 10.6. ja 10.8, jotta mahdollisimman moni voi osallistua. Osanotto olikin runsas, 209 henkilöä tutustui bussilla Kirkkonummeen ja sen nähtävyyksiin oppaiden johdolla. Oli mm. opastettu kierros Hvitträskissä, Pokrovassa ja Långvikin kylpylässä.</p>

KAAVOITUS JA LIIKENNEJÄRJESTELMÄPALVELUT

Toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

<p>Kuntastrategian näkökulma ja päämäärä Kehittyvä Kirkkonummi Helsingin seudulla, päämääränä kehittyvät seudulliset yhteistyömallit ja -verkot.</p>	
<p>Tavoite 1 / Tavoitetaso v. 2011</p> <p>Seudullinen yhteistyö</p> <ul style="list-style-type: none"> seudullinen vaikuttaminen esim. maakunta-kaavan uudistamisessa ja HSL:n toiminnassa sekä Helsingin seudun ja naapurinkuntien hankkeissa 	<p>Mittari/Seurantatapa</p> <p>Raportointi osavuosisikastausten yhteydessä sekä lausunnotmenettelyn kautta.</p> <p><u>Tilanne 31.12.2011:</u> Kunta on antanut Uudenmaan 2. vaihemaakunta-kaavaluonnoksesta lausuntonsa. Kunnan viranomaistahot ovat osallistuneet ehdotuksen valmistuseminaariin loppuvuonna.</p> <p>HSL:n hallitus on hyväksynyt sekä Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelman (HLJ 2011) että Kirkkonummen linjastosuunnitelman.</p> <p>MAL-yhteistyöhankkeena valmistui loppuvuonna Helsingin seudun kehityskuva. MAL-aiesopimuksen valmistelu on vireillä.</p> <p>Kuuma-kuntien yhteistyö maankäyttö- ja liikenneasioissa jatkuu: kunnat panivat vireille pientalojen laatuasumishankkeen sekä vuoden lopulla tehtiin päätös KUUMA-alueen kehityskuvatyön laatimisesta.</p> <p>Espoon kaupungin sekä Kirkkonummen ja Vihdin kuntien viranomaistahot ovat kokoontuneet säännöllisesti ja tehneet edunvalvontaa mm. maakuntakaavoituksessa sekä HLJ2011- ja MAL-hankkeissa</p>

Kuntastrategian näkökulma ja päämäärä

Kehittyvä Kirkkonummi Helsingin seudulla, päämääränä tasapainoinen väestönkasvu ja –rakenne sekä väestön hyvä elämä.

Tavoite 2 / Tavoitetaso v. 2011

Vuoden 2011 kaavoitusohjelman toteutumisen

Taajamien ja kylien osayleiskaavoitus

- suunnittelualueelle tavoitetila sekä laajempi näkemys sen kehityspolusta, joka on otettava huomioon eri toimialojen suunnitelmissa

Asemakaavoitetaan monipuolista asuntotuotantoa

- monipuoliset asumisvaihtoehdot sekä otetaan huomioon esim. asumistrendit ja ikääntyminen

Liikenteen solmukohtien, kuten aluekeskusten ja asemapaikkojen kehittäminen

- luodaan edellytykset mm. laadukkaalle asumiselle, yritystoiminnalle, liikkumiselle ja virkistykselle

Liikennejärjestelmä ja joukkoliikenteen edistäminen

- uusien alueiden käyttöönottoon kytkeytyy yhä voimakkaammin mm. tiestön parantaminen ja joukkoliikennetarjonta

Elinkeinopoliittikka

- tavoitteet selvitetään kaavaprosessien aikana sekä pyritään laatimaan niiden mukaisia maankäyttöratkaisuja

Mittari/Seurantatapa

Kaavoitusohjelman ja kaavahankkeiden tavoitteiden seuranta osavuosikatsausten, lausunnotmenettelyn kautta sekä kaavakäsittelyjen ja tarvittaessa järjestettävien erillisten teemakokousten yhteydessä.

Tilanne 31.12.2011:

Kunnan asemakaavavaranto koskien sekä asumista että yritystoimintaa on hyvällä tasolla.

Kaavoitusohjelma ei ole kaikilta osin toteutunut suunnitellun mukaisesti. Viivästyksiä esiintyi mm. maanomistajakaavaprosesseissa, joissa aikataulu ei ole kaikilta osin kunnan määrättävissä.

Jorvaksen ja Inkilän osayleiskaavahanke pantiin käyntiin usean vuoden tauon jälkeen. Vuoden aikana pantiin vireille hankkeen etenemisen näkökulmasta tärkeitä selvityksiä ja suunnitelmia kuten esim. kantatien 51 yleissuunnitelman laatiminen Kehä III:n risteysalueelle. Suunnittelu tähtää merkittävän kaupallisen keskittymän ja työpaikka-alueen toteuttamiseen. Kaupallinen selvitys on tekeillä.

Gesterbyn ja Sepänkylän sekä Kylmälän osayleiskaavoitukseen liittyvät keskeiset selvitykset valmistuivat vuoden loppuun mennessä.

Keväällä ytl:n järjestämässä seminaarissa käsiteltiin *Kuntakeskuksen 2. vaiheen osayleiskaavahanketta*, jonka osallistumis- ja arviointisuunnitelma hyväksyttiin vuoden lopulla.

Keskeiset kaavahankkeet etenivät odotetusti. Merkittävimmät hyväksytyt asemakaavat olivat *Ratavallin* sekä *Jokiniityn ja Kyrkvallan* asemakaavat. Molempiin hankkeisiin on liittynyt lähialueen liikenneolosuhteiden selvittäminen ja parannusesitykset. Useiden kaavahankkeiden etenemistä ovat hidastaneet sopimusneuvottelujen venyminen. Osa maanomistajavetoisista kaavahankkeista ei ole edistynyt odotetusti, tämä koskee etenkin ranta-asemakaavahankkeita.

Kunnanvaltuusto päätti aikaistaa kaavoitusohjelman käsittelyaikataulua siten, että ohjelman hyväksyminen ajoittuu kesään.

Kuntastrategian näkökulma ja päämäärä

Kehittyvä Kirkkonummi Helsingin seudulla, päämääränä tasapainoinen talous.

Tavoite 3 / Tavoitetaso v. 2011

Kaavataloudellinen tehokkuus

- suunnitteluprosessiin sitouttaminen; kunnan kaavahankkeissa päätösasiakirjoihin liitetään arvio kaavan toteuttamiskustannuksista, vastaavasti maankäyttösopimukset pitävät sisällään ns. maanomistajavetoisten hankkeiden kustannustiedot

Maankäyttöä palveleva liikennejärjestelmä

- asukasluvun ja liikennemäärien kasvu johtavat tilanteeseen, jossa liikennejärjestelmän toimivuus lähitulevaisuudessa edellyttää merkittäviä liikenneinvestointeja

Maankäyttöä palveleva kunnallistekniikka

- vesihuoltohankkeet vaikuttavat eheän yhdyskuntarakenteen hallintaan ja eri alueiden rakentamisaikatauluihin

Kunnan maaomaisuuden jalostaminen

- kunnan asuntotuotantotavoitteet kuten esim. pientalotonttimyynti (vuosittain keskimäärin 50 tonttia) ja MAL-asuntotuotantotavoite (vuosittain 475 uutta asuntoa, josta 20 % ARA-tuotantoa)

Mittari/Seurantatapa

Kaavojen käsittely- ja hyväksymisvaihe.

Kunnan omista suunnitteluhankkeista on käytössä ns. SUTO-toiminta (suunnittelu ja toteutus) ja ns. maanomistajavetoisia hankkeita sekä osayleiskaavoja ohjaavat ja valmistelevat suunnittelu-ryhmät. Tarvittaessa järjestetään erilaisia teemakokouksia.

Tilanne 31.12.2011:

Vuoden lopussa hyväksytyyn kaavoitusohjelmaan nostettiin kaavahankkeita, jotka eheyttävät yhdyskuntarakennetta ja mahdollistavat kaavataloudellisesti edullista maankäyttöä.

Kuntavetosiin asemakaavahankkeisiin liitetään aina selvitys kaavan toteuttamiskustannuksista. Maanomistajan aloitteesta käynnistyneiden asemakaavahankkeiden maankäyttösopimuksissa otetaan huomioon kaavatalous.

Kuntakeskuksen kehityskuva päivitetään ja alueelle laaditaan liikennejärjestelmäsuunnitelma. Liikennemäärien kasvun seurauksena syntyy pääväylillä ajoittain liikenteen toimintahäiriöitä ja mm. sen johdosta kunnan tulee edistää joukkoliikennettä. HSL on viranomaistaho, joka vastaa joukkoliikenteen edellytysten parantamisesta maankäyttöhankeissa yhteistyössä kunnan kanssa.

Myllytorpan asemakaavoituksen aloituksen siirtämisen ja aluetta koskevien uusien luontoselvitysten rajoituksen takia alueen asuntotuotantotavoitteita on tarkistettava laadittavassa Kuntakeskuksen 2. vaiheen osayleiskaavassa.

Kunnan asuntotuotannon asemakaavavaranto on säilynyt hyvänä. Kunnan omaa pientalotuotantoa varmentaa mm. Haapiorinteen asemakaava, jonka luonnoskäsittely oli vuoden lopussa.

TONTTI- JA MITTAUSPALVELUT**Toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen**

Kuntastrategian näkökulma ja päämäärä Uudistuva palveluverkko, päämäärä Tehokkaat palvelujen järjestämistavat ja toimivat prosessit	
Tavoite 1 / Tavoitetaso v. 2011 Paikkatietojärjestelmän kehittäminen: kunnallistekniikan suunnitteluohjelmisto ja maaperätutkimusrekisteri on uusittu, katu- ja yleisten alueiden rekisteri on otettu käyttöön, vesilaitoksen johtotiedot on liitetty paikkatietojärjestelmään sekä paikkatiedot ovat julkisesti käytettävissä internetissä.	Mittari/Seurantatapa Raportointi osavuosisikatsausten yhteydessä <u>Tilanne 31.12.2011:</u> Karttatuotantojärjestelmän käyttöönotto on viivästynyt ja arvio käyttöönoton valmistumisesta on tammikuun 2012 loppuun mennessä. Viivästys johtuu ohjelmistotoimittajan ongelmista toimittaja tarjouspyynnön mukaisia asioita. Maaperätutkimusrekisteri on otettu käyttöön ja katu- ja yleisten alueiden rekisteri otetaan käyttöön helmikuussa 2012. Vesilaitoksen johtotiedot on liitetty paikkatietojärjestelmään. Paikkatietojen julkista käyttöä internetissä tutkitaan yhteistyöprojektissa KUUMA-kuntien kanssa. KUUMA-paikkatietopurkin liiketoimintasuunnitelma on tehty 2011. Päätös sen toteuttamisesta tehdään 2012 ja mahdollinen toiminta aloitetaan vuonna 2013.
Kuntastrategian näkökulma ja päämäärä Tasapainoinen talous; päämäärä Investointihuippujen hallinta.	
Tavoite 2 / Tavoitetaso v. 2011 Sepänkannas III ja Ravalsintorin kaava-alueilta varataan/myydään 50 omakotitonttia vuonna 2011.	Mittari/Seurantatapa Seurataan kunnanvaltuuston talousarvion mukaisia maanmyyntitavoitteita, myynnistä raportoidaan osavuosisikatsausten yhteydessä <u>Tilanne 31.12.2011:</u> Sepänkannas II, Abrasinmäen ja Ravalsintorin kaava-alueilta myytiin 9 tonttia. Sepänkannas III alueen ensimmäisen vaiheen tontteja ei saatu myyntiin syksyllä 2011, sillä kunnallistekniikan työt eivät valmistuneet suunnitellussa aikataulussa. Tarjouskierros lykkäytyi keväälle 2012.

Kuntastrategian näkökulma ja päämäärä Tasapainoinen talous; päämäärä Investointihuippujen hallinta.	
Tavoite 3 / Tavoitetaso v. 2011 Kolsarin, Sepänkannaksen ja keskustan alueilta myydään 3-5 rivi- ja kerrostalotonttia vuonna 2011. Osa tonteista varataan ARA-asuntotuotantoon.	Mittari/Seurantatapa Seurataan kunnanvaltuuston talousarvion mukaisia maanmyyntitavoitteita, myynnistä raportoidaan osavuosikatsausten yhteydessä. Seurataan MAL-sopimuksen toteutumista. <u>Tilanne 31.12.2011:</u> ARA-asuntotuotantoon (asumisoikeusasuntoja) myytiin 2 tonttia sekä erityisryhmien asumiseen 1 tontti. Lisäksi myytiin yksi tontti vapaarahoitteeseen asuntotuotantoon.

JOUKKOLIIKENTEEN TUKI

Talousarvion toteutuminen

	<i>Alkuperäinen talousarvio</i>	<i>Talousarvio- muutokset</i>	<i>Talousarvio muutosten jälkeen</i>	<i>Toteutuma 2011</i>	<i>Poikkeama 2011</i>
Toimintatulot					
Toimintamenot	-3 407 740		-3 407 740	-3 395 293	-12 447
Toimintakate	-3 407 740		-3 407 740	-3 395 293	-12 447

Toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

Kuntastrategian näkökulma ja päämäärä Kehittyvä Kirkkonummi Helsingin seudulla, päämääränä kehittyvät seudulliset yhteistyömallit ja -verkot.	
Tavoite 1 / Tavoitetaso v. 2011 Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma (HLJ) <ul style="list-style-type: none"> valmistuu v. 2011 käsittäen PKS-alueen lisäksi kehyskunnat tavoitteena on aiesopimus seudun kuntien ja valtion kesken 	Mittari/Seurantatapa Raportointi osavuosikatsauksen yhteydessä sekä lausuntomenettelyn kautta. <u>Tilanne 31.12.2011:</u> HSL:n hallitus on hyväksynyt Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelman (HLJ 2011). Seudullisesti tärkein infrastruktuurin kehittämishanke on metropolialueen liikenneinfrastruktuurin pienet kustannustehokkaat hankkeet (KUHA). Sitä on mm. valmisteltu yhteistyössä KUUMA-kuntien kanssa. MAL-aiesopimuksen valmistelu on vireillä.

Kuntastrategian näkökulma ja päämäärä

Kehittyvä Kirkkonummi Helsingin seudulla, päämääränä tasapainoinen talous ja väestön hyvä elämä.

Tavoite 2 / Tavoitetaso v. 2011

Joukkoliikenteen palvelutaso

- kunta päättää vuosittain joukkoliikenteen palvelutasosta lausuntomenettelyllä HSL:lle

Linjastosuunnitelma

- HSL laatii yhteistyössä kunnan kanssa Kirkkonummelle linjastosuunnitelman, joka tähtää tilanteeseen, jossa linjaliikenneluvista on luovuttu ja bussivuorot on kilpailutettu

Pienhankkeet

- yhteistoiminnassa eri toimijoiden kanssa kunta toteuttaa resurssien puitteissa tarvittavat toimenpiteet joukkoliikenteen informaatiojärjestelmän ja pysäkkien laatutason parantamiseksi

Mittari/Seurantatapa

Raportointi osavuosikatsauksen yhteydessä sekä lausuntomenettelyn kautta.

Tilanne 31.12.2011:

Kunta antoi lausunnon HSL:n taloussuunnitelmasta ja Kirkkonummen joukkoliikenteen palvelutasosta.

HSL on hyväksynyt Kirkkonummen linjastosuunnitelman.

HSL ja kunta valmistelevat nykyisten siirtymäajan liikennöintisopimusten jälkeistä sopimusliikennettä.

Kirkkonummen kunta ja Uudenmaan ELY-keskus ovat uusineet pysäkkikatoksia Kirkkonummen keskustan ja Masalan alueella.

RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA**VALVONTA- JA VIRANOMAISTEHTÄVÄT****Talousarvion toteutuminen**

Tehtävät	Alkuperäinen talousarvio 2 011	Talousarvio- muutokset 2 011	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2011	Poikkeama 2011
Valvonta ja viranomaistehtävät					
Toimintatulot	550 000		550 000	787 121	-237 121
Toimintamenot	-1 100 219		-1 100 219	-1 209 828	109 609
Toimintakate (S)	-550 219		-550 219	-422 707	-127 512

S = valtuustoon nähden sitova taso (sitovuustason ylitys alleviivattu)

Lautakunta alitti sitovan toimintakatteen, kun kokonaistuottoja saavutettiin arvioitua enemmän. Toimintatuottojen kertymä ylitettiin erityisen vilkkaana jatkuneen rakentamisen ansiosta.

Muutosten vaikutukset toimintaan

Rakennusvalvonnalla kulunut vuosi 2011 on koko tämän vuosituhatosen vilkkaampi. Myönnettyjen lupien kerrosala lähestyi jo ylikuumenneen rakentamisen vuotta 1989. Lupamääriin vaikutti lisäksi kuitenkin jonkin verran Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 62 § muutos maalämmön hyödyntämisen luvanvaraisuudesta 1.5.2011 alkaen. Tähän uuteen lupatyyppeihin sitoutuu henkilöresursseja, koska aiempia lakisääteisiä tehtäviä ei säädöksissä vähennetty. Suoritteissa ei ole otettu huomioon lautakunnan alaisen viranhaltijan tehtävää päättää asuntojen korjaus-, energia- ja terveyshaittavuustuksista. Näiden avustushakemusten merkittävästi aiempia vuosia lähes kaksinkertainen määrän johdosta käsittelyyn sitoutuu merkittävä työpanos, mikä on ollut poissa rakentamisen lakisääteisistä viranomaistehtävistä, neuvonnasta ja lupakäsittelystä.

Ympäristönsuojelussa vuosi 2011 oli vesiensuojelun kannalta vilkas johtuen sateisen syksyn aiheuttamista ongelmista, lähinnä ojien tulvimisen aiheuttamina haittoina. Merivesitarkkailu suoritettiin meri-/järvivesitarkkailun vuorottelun mukaan. Haja-asutusalueiden jätevesijärjestelmien tarkastuksia ja toimenpidelupien myöntämisiä suoritettiin ympäri vuoden. Myös hevostallitarkastuksia, roskaantumistapauksia ja ilmansuojeluun liittyviä toimenpiteitä oli runsaasti.

Myönnetty ympäristöluvat liittyivät lähinnä kallion murskaukseen, jossa moottoritien rakentamisella oli oma roolinsa. Lisäksi annettiin ympäristölupa maan läjittämiseen (maankaatopaikka).

Kunnan terveysvalvonta on järjestetty osana Espoon seudun ympäristöterveyttä. Terveysvalvonnalla on toimipiste kunnan alueella.

Tunnusluvut**VALVONTA- JA VIRANOMAISTEHTÄVÄT**

Tunnusluvut / Valvonta- ja viranomaistehtävät	TP 2009	TP 2010	TA 2011	TP 2011
<u>Rakennusvalvonta</u>				
Käsitellyt / Myönnettyt rakennusluvut, lkm	307	367	320	510 / 507
Myönnettyt rakennusluvut, k-m ²	56 154	80 743	60 000	103 980
Käsitellyt / Myönnettyt poikkeamishakemukset ja suunnittelutarveratkaisut, lkm	82	65	110	97 / 90
<u>Ympäristönsuojelu</u>				
Kiinteistöjen jätevesijärjestelmien toimenpideluvat, kpl	48	23	60	7
Päätökset vapautuksesta liittyä vesi- ja viemäriverkoston, kpl			15	21
<u>Ympäristöterveydenhuolto</u>				
Elintarvikevalvontaan liittyvät tarkastukset	136	140	110	144

Toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

Kuntastrategian näkökulma ja päämäärä	
Uudistuva palveluverkko Päämääränä tehokkaat palvelujen järjestämistavat ja toimivat prosessit	
Tavoite 1 / Tavoitetaso v. 2011	Mittari/Seurantatapa
Laaditaan prosessikuvaukset ydintehtävistä. Prosessikuvausten avulla voidaan selvittää toiminnan kapeikot ja resurssien oikea kohdentuminen sekä AMS-kehitystä	Raportointi osavuositarkastuksissa <u>Tilanne 31.12.2011</u> Rakennusvalvonnan ja Palvelupisteen prosessikuvausta on selvitetty osana rakennusvalvontaprosessia kunnantaloprojektissa. Prosessikuvauksia on laadittu Ympäristönsuojeluun: <ul style="list-style-type: none"> - öljyvahingot ja onnettomuudet - maa- ja kiviaineksen hyödyntäminen - betoni-, tiili- ja asfalttijätteen hyödyntäminen - jätevesijärjestelmän toimenpidelupakäsittely - maisematyöluvan käsittely - ympäristöluvan käsittely - maa-ainesten ottoluvan käsittely - ympäristön tilan selvittämisen ja seurannan prosessit - ohjaus- ja neuvontaprosessit

PALVELUTUOTANNON JOHTOKUNTA**Talousarvion toteutuminen**

Tehtävät	Alkuperäinen talousarvio 2 011	Talousarvio- muutokset 2 011	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2011	Poikkeama 2011
Tilahallinto					
Toimintatulot	15 293 015		15 293 015	16 013 009	-719 994
Toimintamenot	-15 871 061	-743 000	-16 614 061	-17 908 206	1 294 145
Toimintakate	-578 046	-743 000	-1 321 046	-1 895 197	574 151
Alueidenhoitopalvelut					
Toimintatulot					
Toimintamenot	-2 437 541		-2 437 541	-2 270 851	-166 690
Toimintakate	-2 437 541		-2 437 541	-2 270 851	-166 690
Ruokapalveluyksikkö					
Toimintatulot	5 421 199		5 421 199	5 314 510	106 689
Toimintamenot	-4 771 446		-4 771 446	-4 736 457	-34 989
Toimintakate	649 753		649 753	578 053	71 700
Yhteensä					
Toimintatulot	20 714 214		20 714 214	21 327 519	-613 305
Toimintamenot	-23 080 048	-743 000	-23 823 048	-24 915 514	1 092 466
Toimintakate (S)	-2 365 834	-743 000	-3 108 834	-3 587 995	479 161

S = valtuustoon nähden sitova taso (sitovuustason ylitys alleiviivattu)

Lautakunnan toimintakate ylittyi, koska, runsaslumisen talven johdosta rakennuskannan ja alueiden kunnossapitoon käytettiin enemmän määrärahaa kuin talvisin keskimäärin. Kunnanvaltuusto myönsi tarkoitukseen lisämäärärahaa yhteensä 690.000 €. Alkusyksyllä ilmeni vielä lumenpoiston aiheuttamia vahinkoja.

Muutosten vaikutukset toimintaan

Johtokunta päätti kokouksessaan 22.6.2010 § 49 yhdyskuntatekniikan toiminnan kehittämisestä ja tehostamisesta. Tavoitteena olivat palvelutuotannon kustannustehokkuuden ja tuottavuuden parantaminen mm. muodostamalla tarkoituksenmukaisemmat tehtäväkokonaisuudet. Kunnanvaltuusto hyväksyi asian elokuussa 2010. Tehdyn päätöksen mukaisesti fuusioitiin vuoden 2011 alusta kunnallistekniikkapalvelut alueidenhoitopalveluiden ja investointipalvelujen kanssa ja muodostettiin seuraavat palveluryhmät: investointipalvelut, yhdyskuntatekniikan kunnossapitopalvelut ja rakennuskannan kunnossapitopalvelut. Johtosäännöt muutettiin vastaavasti 1.1.2011 lähtien. Vuoden aikana on poistettu toiminnallisia päällekkäisyyksiä ja kehitetty uusia yhteistyömuotoja. Kehittäminen jatkuu vuonna 2012.

Vuoden aikana rakennuskannan ylläpidettävä kerrosala kasvoi 6 %. Vastaavasti palvelujen tarve lisääntyi ja kustannukset nousivat. Koulujen ja päiväkotien tilojen käyttötehokkuus oli ns. Vertti-tiedoston mukaan normaali. Yhdyskuntatekniikan kunnossapitopalvelut siirtyivät alueurakointiin Kt 51 eteläpuolisella alueella.

Tapaninpäivänä riehunut myrsky aiheutti laajan sähkökatkoksen Kirkkonummella. Ilman sähköä jäi lähes koko kunta. Monessa kunnan omistuksessa olevassa rakennuksessa oli sähkökatkon takia myös vesikatkoja. Vahinkoja syntyi sekä kaduille, yleisille alueille että rakennuksille. Tapahtuneen johdosta tilapalvelut selvitti tammikuussa 2012 mahdollisuuksia käyttää varavoimaa terveyskeskuksessa, Lehmuskartanon hoivakodissa ja Volskodissa.

Ruokapalvelujen suoritemäärä on 39.000 kpl arvioitua pienempi.

Kuntaan jätettiin 868 asuntohakemusta ja 281 ruokakuntaa sai asunnon, joka on 32,3 % hakijoista.

Investointiosan merkittävimmät hankkeet 2011 olivat Masalan koulun I-vaiheen korjaus ja laajennus, Vuorenmäen koulu, Ljusdalan teatteritalo ja Sarvvikin ja keskustan kunnallistekniikkatyöt. Em. talonrakennushankkeiden toteutuneet kustannukset alittivat kustannusarviot ja myönnetyt määrärahat. Yhteensä em. talonrakennushankkeista syntyi säästöjä 2,38 milj. € ja vuodelle 2011 myönnettyistä määrärahoista 1,3 milj. €. Investointimäärärahan käyttöprosentti on 90, mutta ottaen huomioon syntyneet säästöt käyttöprosentti olisi 99.

Johtokunnan tavoitteiden toteutumista on seurattu mm sisäisellä sähköisellä asiakastytyväisyyskyselyllä sekä asiakaskyselyllä (sähköinen ja paperilomake), joka koski koko yhdyskuntatekniikan toimialaa. Yhdyskuntatekniikan toimialan kysely kohdistui ulkoisiin asiakkaisiin. Kyselyn tulokset käsiteltiin johtokunnassa 24.5.2011 § 48. Asuntotoimen, ruokapalvelun, rakennusten ylläpidon tulokset ylittivät keskiarvon ja katualueiden kunnossapidon tulokset alittivat sen.

Toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

Kuntastrategian näkökulma ja päämäärä					
Uudistuva palveluverkko					
Päämääränä tehokkaat palvelujen järjestämistavat ja toimivat prosessit					
Tavoite 1 / Tavoitetaso v. 2011	Mittari/Seurantatapa				
Toiminnan kehittäminen ja tehokkuuden lisääminen.	Asiakaskysely kerran vuodessa.				
Vuoden 2009 asiakaskyselyn arvosanan saavuttaminen	<u>Tilanne 31.12.2011</u>				
	Kysely tehtiin marras- joulukuussa 2011. Vastausprosentti oli 61%. Tulos oli seuraava:				
		Keskiarvo		Muutos	
	2009	2010	2011	10-11	
	Huoltotoiminta	7,75	7,70	7,76	+0,6
	Siivouspalvelut	7,87	7,86	8,01	+0,15
	Korjaustoiminta	7,72	7,54	7,40	-0,14
	Talvikunnossapito	7,48	7,31	7,23	-0,08
	Kesäkunnossapito	6,98	7,41	7,53	+0,12
	Ruokapalvelut	8,36	8,30	8,19	-0,11
	Rakennuttamispalv.	8,64	7,53	7,91	+0,38

Kuntastrategian näkökulma ja päämäärä	
Sitoutunut ja osaava henkilöstö	
Tavoitteisiin ja yhteistyöhön sitoutunut hyvinvoiva henkilöstö	
Tavoite 2 / Tavoitetaso v. 2011	Mittari/Seurantatapa
Henkilöstötytyväisyys säilyy vuoden 2009 tasolla.	Työtytyväisyyskyselyt.
	<u>Tilanne 31.12.2011</u>
	Kunnan henkilöstöyksikkö ei tehnyt henkilöstötytyväisyyskyselyä v. 2011

TEKNISET TUOTANTOPALVELUT**INVESTOINTIPALVELUT****Talousarvion toteutuminen**

	<i>Alkuperäinen talousarvio 2 011</i>	<i>Talousarvio- muutokset 2 011</i>	<i>Talousarvio muutosten jälkeen</i>	<i>Toteutuma 2011</i>	<i>Poikkeama 2011</i>
Toimintatulot	15 293 015		15 293 015	16 013 009	-719 994
Toimintamenot	-15 871 061	-743 000	-16 614 061	-17 908 206	1 294 145
Toimintakate	-578 046	-743 000	-1 321 046	-1 895 197	574 151

Toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

Kuntastrategian näkökulma ja päämäärä	
Tasapainoinen talous / Investointihuippujen hallinta	
Tavoite 1 / Tavoitetaso v. 2011	Mittari/Seurantatapa
Investointiprojektit toteutetaan suunnitellussa aikataulussa siten, että määritelty laatutaso saavutetaan.	Raportointi osavuosikatsauksessa.
Minimoidaan vanhimpien alueiden liikenneväylien rakenteiden vaurioituminen. Muilla alueilla tavoitellaan kunnossapitoluokan mukaista laatutasoa.	<u>Tilanne 31.12.2011</u> Investointikohteiden laatutaso on saavutettu ja hankkeet on voitu toteuttaa aikataulujen mukaisesti. Vaikeiden sääolosuhteiden vuoksi ei kaikilla alueilla ole kyetty kunnossapitoluokan mukaiseen laatutasoon. Kaikki liikenneyhteydet on kuitenkin kyetty ylläpitämään.

Tilahallinto ja rakennuskannan kunnossapitopalvelut

Tunnusluvut

Rakennuskannan kunnossapitopalvelut Tunnusluvut / Tekniset tuotantopalvelut	TP 2009	TP 2010	TA 2011	TP 2011
<i>Rakennusten ylläpito</i>				
Ylläpidettävien toimitilojen kerrosala, m ²	141 112	153 010	160 613	163 476
Ylläpidettävien vuokrattujen tilojen kerrosala, m ²	14 659	14 832	15 920	15 821
Ylläpidettävien muiden tilojen kerrosala, m ²	8 918	8 918	11 634	7 939
<i>Kulutustietoja</i>				
Veden kulutus, m ³	57 000	74 960		70 077
Sähkön kulutus, MWh	10 900	11 327		11 820
Kaukolämmön kulutus, MWh	11 000	14 268		12 640
Lämmitysöljyn kulutus, l	680 000	816 822		644 478
<i>Muu palvelutoiminta</i>				
Siivottavasta pinta-alasta ostopalvelun piirissä, %	26	25	27	25

Kiinteistöjen ylläpitomenojen kasvu oli melko voimakasta vuonna 2011 kuten myös edellisenä vuonna. Talven kunnossapitotöiden menot olivat normaaliin talveen nähden kaksinkertaiset. Kunnanvaltuusto myönsi 3.10.2011 § 84 tilahallinnolle yhteensä 140.000 € lisämäärärahaa talvikunnossapidon suurten kulujen kattamiseksi. Kunnanvaltuuston myöntämän määrärahan lisäksi Palvelutuotannon johtokunta lisäsi kokouksessaan 24.5.2011 § 44 korjausohjelmaan 150.000 € kohdistamaton määräraha runsaslumisen talven aiheuttamiin kiinteistöjen vauriokorjauksiin.

Ylläpidettävä rakennuskanta kasvoi kun mm. Masalan koulun laajennus ja Vuorenmäen koulu ja päiväkotit valmistuivat ja otettiin syksyllä käyttöön. Uusien toimitilojen valmistuttua voitiin luopua muutamista vuokratuista toimitiloista.

Selvitys pysäköinnin valvonnan ja maksullisen pysäköinnin järjestämisestä hyväksyttiin johtokunnassa 30.8.2011.

Selvitys kiinteistöjen kamera- ja valvontajärjestelmistä hyväksyttiin 26.1.2012.

Vuoden aikana käytiin tilahallinnon edustajien ja asiakkaiden kanssa 7 käyttäjäpalaveria asiakassuhteiden ylläpitämiseksi ja parantamiseksi. Henkilöstön työtyytyväisyyskyselyä ei järjestetty. Kirkkonummen kunnan työterveyshuolto järjesti 18 työpaikkaselvitystä ja Espoon seudun terveys- tarkastajat suorittivat 17 terveystarkastusta kunnan toimitiloissa.

Rakennusten ylläpito

Kiinteistön ylläpidon kustannusindeksi nousi 9,9 prosenttia vuoden 2011 kolmannella neljänneksellä vuoden 2010 vastaavasta ajanjaksosta. Tiedot käyvät ilmi Tilastokeskuksen kiinteistön ylläpidon kustannusindeksistä 2005 = 100. Kiinteistön ylläpidon kustannusindeksi kuvaa hintojen kehitystä kiinteistön hoidon eri tehtävissä, joihin kuuluvat mm. hallinto, käyttö ja huolto, ulkoalueiden hoito, siivous, lämmitys, sähkö, vesi ja jätehuolto.

Vuonna 2011 suoritettiin mm. seuraavia ennakoimattomia rakennusten ylläpitoon liittyviä korjaus-toimenpiteitä:

- Toimarin Jorvaksessa sijaitseva teollisuushallin palosaneeraus, 695 k-m²
- Hagan vesikaton osittainen uusiminen / sisätilojen saneeraus vesikattovuodon johdosta
- Torhem, Jorvas, vuotavan vesikaton osittainen uusiminen
- Volsin vanha koulu, vesikaton osittainen uusiminen / sisätilojen kunnostus vesikattovuodon johdosta
- Nedergård, kesäsiirtola, ruokalarakennuksen vuotavan käyttövesiputkiston uusiminen

Rakennusten ylläpitoon osoitetut määrärahat ylittyivät. Ylitys oli kuitenkin suhteellisen pieni kun huomioidaan vuoden aikana sattuneet tapahtumat kuten varsin luminen talvi ja Kalmerin teollisuushallin palosaneeraus.

Muutosten vaikutukset toimintaan:

Vuoden 2011 aikana poistettiin seuraavat toimitilat rakennuskannasta:

- Masalan asema, 182 k-m² (oma)
- Kalmerin kaarihelli, 306 k-m² (oma)
- Oy Kyrkslätt Forum Ab, 407 k-m² (vuokratila)
- Aktiivikeskus, 2 279 k-m² (vuokratila)
- Kiviniityn rppk, 91 k-m² (vuokratila)
- Peltolanpolku 4 a 2, 80 k-m² (vuokratila)
- Piennarkuja 1 a 2, 90 k-m² (vuokratila)
- Piennarkuja 1 d 26, 69 k-m² (vuokratila)
- Rentukka, 136 k-m² (vuokratila)
- Hopeahaka 6 f, 46 k-m² (vuokratila)
- Munkinmäentie 15, 94 k-m² (vuokratila)

Myytyjä osakehuoneistoja:

- Kaarenpiha 2 b 11, 86 k-m²
- Ravalsintie 6 c 18, 41,5 k-m²
- Ravalsintie 6 a 5, 40,5 k-m²

Vuokralle otetut toimitilat:

- Masalanportti, 15 k-m²
- aseman pysäköintitalo, 9707 k-m²

Kunnan omistukseen tulleet rakennukset

- Vuorenmäen koulu ja päiväkotii, 5 538 k-m²
- Masalan koulun laajennus (netto) 1000 k-m²
- Lökberget, 55 k-m²

Korjausohjelma

Rakennuskustannusindeksi nousi 2,7 prosenttia vuoden 2011 joulukuussa edellisen vuoden joulukuuhun verrattuna. Rakentamisen työkustannukset nousivat 2,1 prosenttia, tarvikepanosten hinnat 2,3 prosenttia ja muut panokset 6,0 prosenttia. Rakennuskustannusindeksi kuvaa keskeisiltä rakeneominaisuuksiltaan samankaltaisten rakennustöiden ja rakennusten rakennuskustannusten suhteellista muutosta rakentamisessa käytettyjen peruspanosten hintakehityksen avulla.

Siivouspalvelut

Rakennusten siivouspalveluun osoitetut määrärahat ylittyivät. Siivouspalvelujen ostopalvelut sekä

aineet ja tarvikkeet ovat olleet arvioitua kalliimpia. Sisäisten siivousmaksujen laskentatapa muutettiin ja sovelletaan 1.1.2012 lähtien.

Palvelujen kehittäminen

Palvelutuotannon kehittäminen, järjestäminen ja tehostaminen

Yhteistyö yhdyskuntatekniikan kunnossapitopalvelujen kanssa on tehostettu. Tilahallinnon aikaisemmin järjestämät kiinteistöjen piha-alueiden talvi- ja kesäylläpito on järjestetty yhteistyössä kunnossapitopalvelujen alueurakoitsijoiden kanssa.

Omaisuuksien arvon turvaaminen

Kirkkonummen kunnan omaisuuden arvon turvaaminen on toteutettu korjausohjelmaan myönnettyjen määrärahojen puitteissa. Vuonna 2011 myönnetty korjausmääräraha ei kattanut suunnitelman mukaisten poistojen määrää. Korjausvelka kasvoi.

Energiatalouden kehittäminen

Palvelutuotannon johtokunta sai kokouksessaan 24.5.2011 § 41 Kirkkonummen kunnan energiatehokkuussopimuksen tilannekatsaus tiedoksi. Katsauksessa todettiin, että kunta on teettänyt diplomi-työn uusiutuvien energialähteiden käytöstä kunnan hallinnoimissa öljylämmitteisissä kiinteistöissä. Työn tavoitteena oli laatia reunaehdot sille, millaisilla ratkaisuilla kunta pystyy edullisimmin lisäämään uusiutuvien energialähteiden käyttöä erikokoisissa kiinteistöissä. Vuonna 2011 suoritetuissa kiinteistöjen kuntoarvioinneissa ja pitkäntähtäimen korjaussuunnitelmissa on erityisesti tarkastettu energian käyttöön liittyviä teknisiä ratkaisuja.

Energiatehokkuuden huomioon ottamista on myös korostettu uudisrakentamisen suunnittelussa.

Kiinteistötietojärjestelmän käytön tehostaminen ja ohjelman jalkauttaminen tuotantoon.

Vuoden 2011 aikana kiinteistötietojärjestelmää (KOKI) käytettiin tietojen hakuun ja raportointiin ja järjestelmään tallennettiin rakennusten luovutusasiakirjoja, tutkimus yms. tietoa sekä vaurioiden korjauksiin liittyvää suunnittelu-, toteutus- ja kuvamateriaalia.

Toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

Kuntastrategian näkökulma ja päämäärä Tasapainoinen talous, investointihuippujen hallinta	
Tavoite 1 / Tavoitetaso v. 2011 Toimitilojen tehokas käyttö: Opetuskäyttöön olevat rakennukset: 11 –12 h-m2 / oppilas Päiväkodit: 10-11 h-m2 / lapsi (Verrataan eräiden kuntien keskiarvoihin)	Mittari/Seurantatapa Toimitilojen h-m2 / asiakas. <u>Tilanne 31.12.2011:</u> Opetuskäytössä olevat rakennukset 11,42 h-m2/oppilas Päiväkodit: 10,34 h-m2/lapsi
Kuntastrategian näkökulma ja päämäärä Tasapainoinen talous, pitkällä aikavälillä tulot kattavat käyttömenot, poistot ja investoinnit	
Tavoite 2 / Tavoitetaso v. 2011 Toiminnan tuottavuus:	Mittari/Seurantatapa Kiinteistöjen ylläpito- ja korjauskustannukset = toimintakulut / ylläpidettävien kiinteistöjen kokonaiskerrosala / kuukausi.

Kiinteistöjen ylläpito, 3,20 €/ k - m2 / kk (vuonna 2010 = 3,47 €/ k - m2 / kk) Kiinteistöjen korjaukset: 0,55 €/ k-m2 / kk (vuonna 2010 = 0,94 €/ k - m2 / kk) Siivous: 2,15 €/kk/m2 (vuonna 2010 =2,09 €/m2/kk)	<u>Tilanne 31.12.2011:</u> Kiinteistöjen ylläpito: 3,59 €/k-m2/kk Kiinteistöjen korjaukset: 0,60 €/ k-m2 / kk Toimitilojen siivouskustannukset: Kustannukset / m2 / kk: 2,07 €/m2/kk
---	--

Kuntastrategian näkökulma ja päämäärä Uudistuva palveluverkko, tehokkaat palvelujen järjestämistavat ja toimivat prosessit	
Tavoite 3 / Tavoitetaso v. 2011 Tehokas ja toimiva palvelujen järjestämistapa: Oma palvelutuotanto 60 % / Ostopalvelu 40 %	Mittari/Seurantatapa Oma palvelutuotanto / Ostopalvelut (%) <u>Tilanne 31.12.2011:</u> Kiinteistöjen ylläpito- ja korjaus: Oma palvelutuotanto 55 % / Ostopalvelu 45 % Siivouspalvelut: Oma palvelutuotanto 75 % / Ostopalvelu 25 %

Yhdyskuntatekniikan kunnossapitopalvelut

Tunnusluvut

Yhdyskuntatekniikan kunnossapitopalvelut

Tunnusluvut / Kunnossapitopalvelut	TP 2009	TP 2010	TA 2011	TP 2011
Hoidetut metsäalueet, ha (31.12.)	0	44	74	48
Hoidetut lähivirkistysalueet, ha (31.12.)	46	53	53	
Kunnossa- ja puhtaanapidettävät kadut, km (31.12.)	176	177	179	174
Päällystetyt kadut, km (31.12.)	83	85	85	89
Liikennealueiden valaistusaste, % (31.12.)	96	96	96	96
Katuvalojen määrä, kpl	7 232	7 300	7 350	7 450

Toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

Kuntastrategian näkökulma ja päämäärä Uudistuva palveluverkko / Asiakaslähtöiset ja vaikuttavat palvelut	
Tavoite 1 / Tavoitetaso v. 2011 Ajoradat harjattu ja pesty 15.5. mennessä	Mittari/Seurantatapa Raportointi osavuotiskatsauksessa <u>Tilanne 31.12.2011:</u> Toteutunut suunnitelman mukaisesti

Kuntastrategian näkökulma ja päämäärä Uudistuva palveluverkko / Tehokkaat palvelujen järjestämistavat ja toimivat prosessit	
Tavoite 2 / Tavoitetaso v. 2011 Kyetään tuottamaan aiempaa tehokkaammin palveluja, jotta selvitään kasvavasta työmäärästä.	Mittari/Seurantatapa Raportointi osavuotiskatsauksessa <i>Tilanne 31.12.2011:</i> Kunnossapitopalvelujen toimintatapoja ja uusia yhteistyömuotoja on kehitetty vastaamaan organisaatiomuutostavoitteita

Kuntastrategian näkökulma ja päämäärä Uudistuva palveluverkko / Tehokkaat palvelujen järjestämistavat ja toimivat prosessit	
Tavoite 3 / Tavoitetaso v. 2011 Tehokas ja toimiva palvelujen järjestämistapa Oma tuotanto 50 % Ostopalvelut 50 %	Mittari/Seurantatapa Oma tuotanto/ostopalvelut (%) <i>Tilanne 31.12.2011:</i> Oma tuotannon osuus palvelujen tuottamisesta on 45 % ja ostopalvelujen osuus 55%. Teiden, torien ja katualueiden talvikunnossapitoon on panostettu suunniteltua enemmän. Lisäpanostus on hankittu ostopalveluna.

PALO- JA PELASTUSTOIMI

Talousarvion toteutuminen

	<i>Alkuperäinen talousarvio 2 011</i>	<i>Talousarvio- muutokset 2 011</i>	<i>Talousarvio muutosten jälkeen</i>	<i>Toteutuma 2011</i>	<i>Poikkeama 2011</i>
Toimintatulot					
Toimintamenot	-2 437 541		-2 437 541	-2 270 851	-166 690
Toimintakate	-2 437 541		-2 437 541	-2 270 851	-166 690

Palvelut ostettiin Länsi-Uudenmaan pelastuslaitokselta. Pelastuslain (468/2001) § 13 mukaan alueen pelastustoimi päättää pelastustoimen palvelutasosta kuntia kuultuaan. Päätöksessä on selvitettävä alueella esiintyvät uhat, käytettävät voimavarat ja määriteltävä onnettomuuksien ehkäisyn, pelastustoiminnan ja väestönsuojelun palvelujen taso sekä suunnitelma niiden kehittämiseksi. Kunnanvaltuusto on kokouksessaan 29.11.2008 § 154 antanut lausuntonsa Länsi-Uudenmaan pelastustoimen vuosien 2009-2013 palvelutasopäätöksestä. Lausunnossa todettiin, että palvelutaso on Kirkkonummen kunnan osalta toistaiseksi tyydyttävä. Toimintaa kehitetään palvelutasopäätöksen 2009-2013 mukaisesti, pelastuslaitoksen johtokunnan 9.9.2010 käsittelemän talousarvioehdotuksen mukaan.

Pelastuslaitoksen tuottavuutta kehitetään erityisesti työvuorovahvuuksien, sopimuspalokuntajärjestelmän ja pelastustoimen käytössä olevien tilojen osalta ja palvelutasopäätöksen 2009-2013 mukaisesti. Lakisääteiset palotarkastukset suoritetaan palvelutasopäätöksen mukaisesti. Lisäksi tehdään ylimääräisiä palotarkastuksia, jos kohteen lisääntynyt riski sitä edellyttää. VPK-avustuksia varten oli vuoden 2011 käyttösuunnitelmassa 18.000 € Johtokunta päätti avustuksen jaosta vapaapalokuntien

kattojärjestö Kyrkslätts Brandkårer r.f. - Kirkkonummen Palokunnat r.y:n yhteisen avustushakemuksen perusteella.

Tunnusluvut

Tunnusluvut / Palo- ja pelastustoimi	TP 2009	TP 2010	TP 2011
Pelastustoimen tehtävät K:nummella, kpl/v	705	749	865
Rakennuspalot, kpl/v	14	13	21
Rakennuspalovaara, kpl/v	19	24	17
Liikenneonnettomuudet, kpl/v	113	102	94

RUOKAPALVELUYKSIKKÖ

Talousarvion toteutuminen

	<i>Alkuperäinen talousarvio 2 011</i>	<i>Talousarvio- muutokset 2 011</i>	<i>Talousarvio muutosten jälkeen</i>	<i>Toteutuma 2011</i>	<i>Poikkeama 2011</i>
Toimintatulot	5 421 199		5 421 199	5 314 510	106 689
Toimintamenot	-4 771 446		-4 771 446	-4 736 457	-34 989
Toimintakate	649 753		649 753	578 053	71 700

Muutosten vaikutukset toimintaan

Vuoden aikana valmistui Vuorenmäen oppimiskeskus, johon osa lounaasta tulee Veikkolan tuotantoketistä ja lisäkkeet ja väliateriat valmistetaan omassa keittiössä.

Työhyvinvoinnin kehittämiseksi on käyty kehityskeskusteluja tiimeittäin ja yksilötasolla. Osaamisen varmistamiseksi järjestettiin koulutusta mm. ravitsemuksesta ja työergonomiasta.

Tunnusluvut

RUOKAPALVELUYKSIKKÖ

Tunnusluvut / Ruokapalveluyksikkö	TP 2009	TP 2010	TA 2011	TP 2011
Tuotettuja aterioita, opetustoimi	1 055 511	1 025 486	1 060 100	1 071 925
Tuotettuja aterioita, lasten päivähoito	654 246	544 026	658 367	653 166
Tuotettuja aterioita, laitosruokailu	151 137	135 231	190 000	176 673
Tuotettuja aterioita, henkilöstöruokailu	121 083	197 481	120 000	59 715
Tuotettuja aterioita, muu tilausruokailu	28 034	90 630	28 000	56 776
Tuotettuja aterioita, palvelutalo	34 245	49 506	40 000	44 865
Ostopalvelujen osuus tuotetuista aterioista, %	15	14	15	14

Toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

Kuntastrategian näkökulma ja päämäärä Uudistuva palveluverkko, asiakaslähtöiset ja vaikuttavat palvelut	
Tavoite 1 / Tavoitetaso v. 2011 Ruokapalvelun laatutason säilyttäminen niin, että 74 % mukaan ruoka on hyvää / erinomaista / kohtalaista	Mittari/Seurantatapa Asiakaskysely <i>Tilanne 31.12.2011:</i> Ruokapalvelu järjesti laajan asiakaskyselyn toukokuussa 2011, vastauksia 1147. Ruoan makua piti erinomaisena/hyväna/kohtalaisena 87 %, kunnan oman ruokapalvelun osalta 89 %.
Kuntastrategian näkökulma ja päämäärä Tasapainoinen talous, pitkällä aikavälillä tulot kattavat käyttömenot, poistot ja investoinnit	
Tavoite 2 / Tavoitetaso v. 2011 Toiminnan tuottavuuden ylläpitäminen 2,27 €/suorite (v.2010: 2,28 €/suorite)	Mittari/Seurantatapa Tuotetut ateriat/määrärahan käyttö <i>Tilanne 31.12.2011:</i> 2,27 €/suorite (v. 2010: 2,28 €/suorite)

VESIHUOLTOLAITOKSEN JOHTOKUNTA**VESIHUOLTOLAITOS****Talousarvion toteutuminen**

Tehtävät	<i>Alkuperäinen talousarvio 2 011</i>	<i>Talousarvio- muutokset 2 011</i>	<i>Talousarvio muutosten jälkeen</i>	<i>Toteutuma 2011</i>	<i>Poikkeama 2011</i>
Vesihuoltolaitos					
Toimintatulot	4 900 000		4 900 000	5 039 878	-139 878
Toimintamenot	-2 889 097		-2 889 097	-3 133 886	244 789
Toimintakate (S)	2 010 903		2 010 903	1 905 992	104 911

S = valtuustoon nähden sitova taso (sitovuustason ylitys alleviivattu)

Talousarvion 2011 sitova toimintakate ei toteutunut. Talousarvion ylitys johtuu pääasiassa arvioitua suuremmasta vedenostosta sekä kahdeksan jätevedenpumppaamon ennakoitua suuremmista kunnostuskustannuksista (50.000 €).

Tunnusluvut

Tunnusluvut / Vesihuoltolaitos	TP 2009	TP 2010	TA 2011	TP 2011
Liittyneet kiinteistöt, kpl	3 204	3 322	3 475	3 455
- vuoden aikana liittyneet	89	130	120	136
Pumpattu vesimäärä, m3/vuosi	1 672 602	1 936 807	1 870 000	1 962 330
- siitä ostoveden osuus, m3	879 796	1 102 931	1 030 000	1 178 910
Myyty vesimäärä, m3/vuosi	1 356 119	1 387 952	1 430 000	1 445 504
Käsitelty jätevesimäärä, m3/vuosi (ostopalveluna)	2 079 123	2 227 135	2 300 000	2 485 814
Laskutettu jätevesimäärä, m3/vuosi	1 357 006	1 393 735	1 442 000	1 430 551

Muutosten vaikutukset toimintaan

Kunnanvaltuusto hyväksyi sopimuksen Upinniemen vesihuoltolaitoksen siirtämisestä kunnan vesihuoltolaitokselle. Lisäksi vesihuoltolaitoksen johtokunta päätti esittää kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle sopimuksen hyväksymistä Siuntion jätevesien johtamisesta Kirkkonummen siirtoviemäriin kautta HSY:n jätevedenpuhdistamolle. Myös vedenostosopimus Suomen Sokeri Oy:lle vesihuoltolaitoksen johtokunta esittää uudistettavaksi kunnanhallitukselle.

Ostovedenmäärä oli suunniteltua suurempi johtuen talousvesiverkoston suuresta hukkavesimäärästä. Suureen hukkavesimäärään vaikutti neljä suurta vuotoa jotka korjattiin vuoden 2011 aikana.

Käsittellyt jätevesimäärät olivat myös ennakoitua suuremmat johtuen kevään 2011 sulamisvesimäärästä.

Vuoden 2010 aikana huoltotoimenpiteitä oli säästötavoitteiden takia minimoitu. Näin ollen vuoden 2011 aika suoritettiin perusteelliset huollot 8 jätevedenpumppaamolle, jotka myös lisäsivät käyttökustannuksia.

Vesihuoltoverkostojen saneeraustarpeet on tiedostettu ja saneerausinvestoinnit ovatkin kasvaneet.

Toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

Kuntastrategian näkökulma ja päämäärä	
Uudistuva palveluverkko / Päämääränä tehokkaat palvelujen järjestämistavat ja toimivat prosessit	
Tavoite 1 / Tavoitetaso v. 2011	Mittari/Seurantatapa
Laaditaan prosessikuvaukset vesihuoltolaitoksen ydintehtävistä. Prosessikuvausten avulla jätteenvöitetään laitoksen toimintaa ja poistetaan päälekkäisyyksiä.	Raportointi osavuotiskatsauksessa. <i>Tilanne 31.12.2011:</i> <i>Prosessikuvaukset on laadittu.</i>
Kuntastrategian näkökulma ja päämäärä	
Tasapainoinen talous / Päämääränä pitkällä aikavälillä tulot kattavat käyttömenot, poistot ja investoinnit	
Tavoite 2 / Tavoitetaso v. 2011	Mittari/Seurantatapa
Laskuttamattoman veden määrä lasketaan 16 % tasolle sekä tarkennetaan mittaamattoman veden mittauskäytäntöjä.	Raportointi osavuotiskatsauksessa. <i>Tilanne 31.12.2011:</i> Vuoden laskuttamaton vesimäärä oli 26,3 %. Mittaamattoman veden mittauskäytäntöjä on tarkennettu. Laskuttamattoman veden osalta tavoitteeseen ei päästy. Laitoksella on korjattu vuoden aikana 4 suurta vuotoa ja 5 pienempää vuotoa.. Vedenpumppaus verkostoon oli loka-joulukuussa 10,5 % vähäisempää kuin alkuvuonna tammi- maaliskuussa..

Kuntastrategian näkökulma ja päämäärä Uudistuva palveluverkko / Päämääränä asiakaslähtöiset ja vaikuttavat palvelut	
Tavoite 3 / Tavoitetaso v. 2011 Asiakkaiden vedenkulutuksen seurantaan palvelu- van ohjelmiston käyttöönotto.	Mittari/Seurantatapa Raportointi osavuotiskatsauksessa. <i>Tilanne 31.12.2011:</i> Ohjelmisto on otettu käyttöön.

EERIKINKARTANON JOHTOKUNTA

EERIKINKARTANON MAA- JA METSÄTILA

Talousarvion toteutuminen

Tehtävät	Alkuperäinen talousarvio 2 011	Talousarvio- muutokset 2 011	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2011	Poikkeama 2011
Eerikinkartanon maa- ja metsätila					
Toimintatulot	179 000		179 000	162 678	16 322
Toimintamenot	-171 000		-171 000	-125 769	-45 231
Toimintakate (S)	8 000		8 000	36 909	-28 909

S = valtuustoon nähden sitova taso (sitovuustason ylitys alleviivattu)

Tunnusluvut

Tunnusluvut / Eerikinkartanon johtokunta	TP 2009	TP 2010	TA 2011	TP 2011
Tilan koko, ha (31.12.)	376	376	309	309
Tilan metsämaat, ha (31.12.)	292	292	225	225
Käytössä olevat rakenn., m2 (31.12.)	581	581	581	581
Vuokratut rakennukset, m2 (31.12.)	5 484	5 484	5 484	5 484
Ei käytössä olevat rakenn., m2 (31.12.)	458	458	458	458

Toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

Kuntastrategian näkökulma ja päämäärä	
Tavoite 1 / Tavoitetaso v. 2011 95 % rakennuksista on ulkopuolisesti maalattu Vuodesta 2007	Mittari/Seurantatapa Todetaan <i>Tilanne 31.12.2011:</i> Tavoitetta ei saavutettu. Toimarin työryhmät ovat olleet ylityöllistetty muissa kunnan tehtävissä.

Rakennuskannan peruskorjaukset:

- Eerikinkartanon maa- ja metsätilan vesihuollon suunnittelu
- Navalan päiväkodin sisäpuolisen katon ja yhden huoneen lattian maalaus
- Eerikinkartanon päärakennuksen juhlatilan lattia on uudelleen maalattu
- Navalan ladon seinien ja lattian tukeminen suoritettu
- Nuorisokodin peruskorjaus aloitettu
- Luonnonhoito- ja talousmetsäsuunnitelma vuosille 2010 – 2019 laadittu

TULOSLASKELMAOSA

	<i>Alkuperäinen talousarvio 2 011</i>	<i>Talousarvio- muutokset 2 011</i>	<i>Talousarvio muutosten jälkeen</i>	<i>Toteutuma 2 011</i>	<i>Poikkeama 2 011</i>
Toimintatulot:					
Myyntitulot	17 253 027		17 253 027	18 513 796	-1 260 769
Maksutulot	9 787 855		9 787 855	10 346 829	-558 974
Tuet ja avustukset	4 323 302		4 323 302	4 326 318	-3 016
Vuokrat	12 188 058		12 188 058	12 717 230	-529 172
Muut toimintatulot	370 660		370 660	1 179 604	-808 944
Toimintatulot yhteensä	43 922 902		43 922 902	47 083 777	-3 160 875
<i>muutos %</i>	<i>6,3</i>				
Toimintamenot:					
Palkat ja palkkiot	-70 285 615	-37 000	-70 322 615	-70 591 286	268 671
Muut henkilöstömenot	-21 604 274		-21 604 274	-19 813 086	-1 791 188
Palvelujen ostot	-81 734 846	-707 000	-82 441 846	-84 108 330	1 666 484
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-10 784 090		-10 784 090	-11 941 764	1 157 674
Avustukset	-16 793 995		-16 793 995	-16 721 072	-72 923
Vuokrat	-12 490 446		-12 490 446	-12 313 684	-176 762
Muut toimintamenot	-602 959	-64 600	-667 559	-864 807	197 248
Toimintamenot yhteensä	-214 296 225	-808 600	-215 104 825	-216 354 029	1 249 204
Toimintakate	-170 373 323	-808 600	-171 181 923	-169 270 252	-1 911 671
<i>muutos %</i>	<i>4,0</i>				
Verotulot	152 949 000	7 100 000	160 049 000	159 222 373	826 627
Valtionosuudet	24 500 000	-700 000	23 800 000	25 008 963	-1 208 963
Rahoitustulot ja -menot:					
Korkotulot	239 500		239 500	370 215	-130 715
Muut rahoitustulot	319 511		319 511	1 831 568	-1 512 057
Korkomenot	-3 340 389		-3 340 389	-2 811 678	-528 711
Muut rahoitusmenot	-32 360		-32 360	-124 807	92 447
Vuosikate I	4 261 939	5 591 400	9 853 339	14 226 383	-4 373 044
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	3 200 000		3 200 000	3 432 912	-232 912
Maankäyttösovimuskorvaukset	4 140 000		4 140 000	5 405 280	-1 265 280
Vuosikate II	11 601 939	5 591 400	17 193 339	23 064 575	-5 871 236
<i>%-osuutena verorahoituksesta</i>	<i>6,5</i>			<i>12,5</i>	
<i>€/asukas</i>	<i>305</i>			<i>620</i>	
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelmapoistot	-14 098 264		-14 098 264	-12 670 575	-1 427 689
Tilikauden tulos	-2 496 325	5 591 400	3 095 075	10 394 000	-7 298 925
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)				33 309	-33 309
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)					
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-8 000		-8 000	-36 909	28 909
Tilikauden yli-/alijäämä	-2 504 325	5 591 400	3 087 075	10 390 400	-7 303 325

VEROTULOT

	<i>Alkuperäinen talousarvio 2 011</i>	<i>Talousarvio- muutokset 2 011</i>	<i>Talousarvio muutosten jälkeen</i>	<i>Toteutuma 2011</i>	<i>Poikkeama 2011</i>
Verotulot					
Kunnan tulovero	137 500 000	7 100 000	144 600 000	142 051 623	2 548 377
Osuus yhteisöveron tuotosta	8 349 000		8 349 000	10 313 844	-1 964 844
Kiinteistövero	7 100 000		7 100 000	6 856 905	243 095
Verotulot yhteensä (S)	152 949 000	7 100 000	160 049 000	159 222 373	<u>826 627</u>

VALTIONOSUUDET

	<i>Alkuperäinen talousarvio 2 011</i>	<i>Talousarvio- muutokset 2 011</i>	<i>Talousarvio muutosten jälkeen</i>	<i>Toteutuma 2011</i>	<i>Poikkeama 2011</i>
Valtionosuudet	24 500 000	-700 000	23 800 000		
Kunnan peruspalv. valtionosuus				30 844 559	
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus				-5 868 283	
valtionosuus, tp 2010				32 687	
Valtionosuudet yhteensä(S)	24 500 000	-700 000	23 800 000	25 008 963	-1 208 963

KORKOTULOT JA -MENOT

	<i>Alkuperäinen talousarvio 2 011</i>	<i>Talousarvio- muutokset 2 011</i>	<i>Talousarvio muutosten jälkeen</i>	<i>Toteutuma 2011</i>	<i>Poikkeama 2011</i>
Rahoitustulot ja -menot					
Korkotulot (S)	239 500		239 500	370 215	-130 715
Muut rahoitustulot (S)	319 511		319 511	1 831 568	-1 512 057
Korkomenot (S)	-3 340 389		-3 340 389	-2 811 678	-528 711
Muut rahoitusmenot (S)	-32 360		-32 360	-124 807	<u>92 447</u>
Rahoitustulot ja -menot yhteensä	-2 813 738		-2 813 738	-734 701	-2 079 037

S = valtuustoon nähden sitova taso (sitovuustason ylitys alleviivattu)

MAANKÄYTTÖSOPIMUSKORVAUKSET

	<i>Alkuperäinen talousarvio 2 011</i>	<i>Talousarvio- muutokset 2 011</i>	<i>Talousarvio muutosten jälkeen</i>	<i>Toteutuma 2011</i>	<i>Poikkeama 2011</i>
Maankäyttö sopimus korvaukset (S)	4 140 000		4 140 000	5 405 280	-1 265 280
	4 140 000	0	4 140 000	5 405 280	-1 265 280

S = valtuustoon nähden sitova taso (sitovuustason ylitys alleviivattu)

Sopimusalue	Kunnan osuus	Vesihuolto- laitoksen osuus	Yhteensä
Kirkkolaakson asemakaava-alue	184 825		184 825
Sepänkannas III asemakaava-alue	12 000		12 000
Sepänkannas II asemakaava-alue	56 599		56 599
Sarvikin asemakaava-alue	5 151 856		5 151 856
	5 405 280	0	5 405 280

INVESTOINTIOSA**TOIMINTAVUONNA VALMISTUNEET RAKENNUSKOHTEET****Vuorenmäen päiväkoti ja Vuorenmäen koulu (Veikkola), uudisrakennus**

Kunnanhallitus hyväksyi 19.2.2007 § 84 Vuorenmäen päiväkodin (aikaisemmin Veikkolan III päiväkoti) ja Vuorenmäen koulun (aikaisemmin Veikkolan II koulu) tarveselvityksen. Hanke suunnitellaan ja toteutetaan yhtenä hankkeena, jolloin päiväkoti toteutetaan kunnanvaltuuston 2.3.2006 § 17 hyväksymän vaihtoehdon ”tyyppipäiväkoti koulun yhteydessä” mukaisesti. Kunnanvaltuusto hyväksyi Vuorenmäen koulun ja päiväkodin hankesuunnitelman 1.12.2007 § 154. Vuorenmäen koulu toteutetaan 2-sarjaisena 1.-6. luokkien oppilaille. Koulu rakennetaan 12 perusopetusryhmän kouluksi. 12 perusopetusryhmää tarkoittaa sitä, että jokaisella vuosiluokalla on 2 rinnakkaisluokkaa. Päiväkoti toteutetaan 105-paikkaisena päiväkotina.

Päiväkoti ja koulu valmistuivat kesällä 2011. Urakkatarjousten kokonaissumma on 7.925.200 € Hankkeen ennustettu kokonaisbudjetti oli n. 9.100.000 €

Kohteen suunnittelijat

Arkkitehtisuunnittelu	Ark tsto Esa Vahtera Oy
Rakennesuunnittelu	Ins tsto Kimmo Kaitila Oy
LVIA suunnittelu	Insinööritoimisto Juhani Lehtonen Oy
Sähkösuunnittelu	Ins. tsto Techniplan Oy

Suunnitelmien hyväksyminen

Palvelutuotannon johtokunta hyväksyi suunnitelmat 31.3.2009 §18.

Urakoitsijavalinnat

Palvelutuotannon johtokunta valitsi 29.9.2009 §59 seuraavat urakoitsijat;

Pääurakoitsija	YIT Rakennus Oy
IVA-urakoitsija	Ilmastointi Mikenti Oy
LV-urakoitsija	ARE Oy sekä
Sähköurakoitsija	Consti-Tekniikka Oy

Myönnetyt määrärahat

	TA	TA muutos	TA+	Käyttö
2007	34 000	0		9 525,00 €
2008	100 000	0		37 948,00 €
2009	333 000	0		262 553,00 €
2010	4 400 000	1 000 000		5 402 627,00 €
2011	4 290 000	- 1 000 000		2 892 014,00 €
	9 157 000 €	0		8 604 667,00 €

Hanke on kokonaisuudessaan vastaanotettu 15.6.2011 urakkasopimuksen mukaisesti.

Hankkeen volyymitiedot ovat;

kerrosala m ²	5538 m ²
kokonaisala m ²	5853 m ²
tilavuus m ³	23425 m ³

Toteutuneet kustannukset	8 604 667,00 €
€brm2	1470 €
€krsm2	1554 €

Suunnittelu	329 0000,00€
-------------	--------------

Pääurakka

Urakkasumma	6 293 000,00
Lisätyöt	162 846,67
Kaikki yhteensä	6 455 846,60

PU-urakka

Urakkasumma	445 300,00
Lisätyöt	19488,70
Kaikki yhteensä	464 788,70

IVA-urakka

Urakkasumma	458 900,00
Lisätyöt	22275,61
Kaikki yhteensä	481175,61

Sähköurakka

Urakkasumma	728.000,00
Lisätyöt	26.767,21
Kaikki yhteensä	754.767,21

Kustannusten jakautuminen:

Rakennuttajakulut yhteensä	448 089,00 €
Urakat yhteensä	7 925 200,00 €
Lisätyöt yhteensä	231 378,19 €
Kaikki yhteensä	8 604 667,00 €

Masalan koulun laajennus ja peruskorjaus, vaihe I

Kunnanvaltuusto hyväksyi 30.10.2008 hankkeen I vaiheesta laaditun hankesuunnitelman. Hanke toteutetaan kahdessa vaiheessa: I vaiheessa puretaan rakennus A (poistamaton hankinta-arvo 31.12.2008: 0,1 milj. €) ja tilalle rakennetaan uusi rakennus laajuudeltaan n. 1.600 br-m² hankesuunnitelmaehdotuksen huonetilaohjelman version 3 pohjalta. Nykyinen rakennus C (950 br-m²) peruskorjataan.

Uudisrakennuksen alustava kustannusarvio oli 3,8 milj. € (alv = 0 %) ja C-rakennuksen peruskorjauksen kustannusarvio on 1,6 milj. € I-vaiheen urakkatarjousten kokonaissumma oli 3 228 780 €

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on päätöksellään 23.6.2010 myöntänyt hankkeelle valtionavustusta 1,0 milj. €

Kohteen suunnittelijat

Arkkitehtisuunnittelu	Arkkitehtitoimisto Lilja Oy
Rakennesuunnittelu	Insinööritoimisto Jukka Sallinen Oy
LVIA-suunnittelu	LVIS-Ins. tsto. Juhani Lehtonen Oy / Karlsson & Karves Co. Oy
Sähkösuunnittelu	Insinööritoimisto Havukorpi Oy

Suunnitelmien hyväksyminen

Palvelutuotannon johtokunta hyväksyi suunnitelmat 16.6.2009 §48

Urakoitsijavalinnat

Palvelutuotannon johtokunta valitsi 29.9.2009 § 59 seuraavat urakoitsijat;

Pääurakoitsija	NCC Rakennus Oy
IVA-urakoitsija	ST-Ilmastointi Oy
LV-urakoitsija	Kavesi Oy
Sähköurakoitsija	Jorvaksen Sähkö Oy

Hankkeelle myönnettyt määrärahat

	TA	TA muutos	TA+	Käyttö
2008	120 000	0		8 127,00 €
2009	350 000	0		143 642,00 €
2010	2 900 000			2 362 827,00 €
2011	2 100 000			1 276 664,00 €
	5 470 000€	0		3 791 260,00 €

Hanke on vastaanotettu 8.8.2011 urakkasopimuksen mukaisesti

Hankkeen volyymitiedot ovat;

laajennuksen kerrosala m ²	1792 m ²
saneerauksen kerrosala m ²	653 m ²
laajennuksen kokonaisala m ²	1846m ²
saneerauksen kokonaisala m ²	881m ²

Toteutuneet kustannukset	3 791 260,00 €
	€brm2 1393€
	€krsm2 1553 €
Suunnittelu	91 174€
Pääurakka	
Urakkasumma	2.626.000,00
Lisätyöt	136.809,79
Kaikki yhteensä	2.762.809,79
PU-urakka	
Urakkasumma	168 000,00
Lisätyöt	20 338,17
Kaikki yhteensä	188 338,20
IVA-urakka	
Urakkasumma	139 000,00
Lisätyöt	88 365,66
Kaikki yhteensä	227 365,66
Sähköurakka	
Urakkasumma	295780,00
Lisätyöt	92847,43
Kaikki yhteensä	388627,43
Kustannusjako	
Rakennuttajakulut yhteensä	223 345,00 €
Urakat yhteensä	3 228 780,00 €
Lisätyöt yhteensä	339 135,00 €
Kaikki yhteensä	3 791 260,00 €

Masalan Ljusdala, peruskorjaus

Kunnanhallitus hyväksyi 15.10.2001 § 457 Masala Ljusdalan nuoriso- ja teatteritalon peruskorjauksesta laaditun tarveselvityksen.

Kunnanvaltuusto hyväksyi 26.02.2009 § 35 hankkeen hankesuunnitelman. Ljusdalan nuoriso- ja teatteritalo on suojeltu asemakaavalla. Nuoriso- ja teatteritalon kerrosala on 420 k-m² ja tilaohjelman mukainen hyötyala 339,5 h-m². Peruskorjauksen kustannusarvio on 1.343.000 € (alv 0%), rakennuskustannusindeksi 115,1. Urakkatarjousten perusteella hankkeen ennustettu kokonaiskustannus oli 1.410.000 € (alv 0%).

Opetusministeriö myönsi kunnalle valtionavustuksena yhteensä 268.000 €

Hanke on valmistunut aikataulun mukaisesti 14.10.2011.

Hankkeen taloudellinen loppuselvytys:

Kohteen suunnittelijat

Pää- ja arkkitehtisuunnittelu	Arkkitehtitoimisto Lilja Oy
Rakennesuunnittelu	Insinööritoimisto Pöyry Civil Oy
LVIA-suunnittelu	Insinööritoimisto Esa Iivari Ky
Geosuunnittelu	Insinööritoimisto Pohjatekniikka Oy
Sähkösuunnittelu	Sähköinsinööritoimisto SHS Ky
Teatteritekniikka	Teakon

Suunnitelmien hyväksyminen

Palvelutuotannon johtokunta hyväksyi suunnitelmat 27.4.2010 § 29

Urakoitsijoiden valinta

Palvelutuotannon johtokunta valitsi 22.6.2010 § 46 seuraavat urakoitsijat:

Pääurakoitsija	Rakennusliike Teuvo Hautala Oy
IVA-urakoitsija	Ilmastointi C Johnsson Oy
LV-urakoitsija	Kavesi Oy
Sähköurakoitsija	Sähkö – Sinssi Oy

Myönnettyt määrärahat:

Vuosi	TA	TA muutos	TA + muutos	KÄYTTÖ
2008	40.000 €	0	40.000 €	9.677 €
2009	110.000 €	0	110.000 €	52.842 €
2010	340.000 €	186.000 €	526.000 €	504.488 €
2011	890.000 €	0	890.000 €	846.457 €
	1.380.000 €	186.000 €	1.566.000 €	1.413.464 €

Hankkeen volyymitiedot ovat

Kerrosala	430,50 k-m ²
Bruttoala	477,00 br-m ²

Tilavuus	2005,00 br-m ²
Toteutuneet kustannukset	1.413.464 €
	€brm ² 2.963
	€k-m ² 3.283
Suunnittelu	56.565,00 €
Toteutuneet urakkahinnat ja lisätyöt, alv 0%:	
Pää- / rakennusurakka	
Urakkahinta:	865.000,00 €
Lisätyöt:	52.932,69 €
Hyvitykset:	11.310,00 €
Toteutunut urakkahinta:	906.622,69 €
Putkiurakka	
Urakkahinta:	64.200,00 €
Lisätyöt yhteensä:	1.306,27 €
Hyvitykset yhteensä:	1.601,16 €
Toteutunut urakkahinta:	63.905,11 €
IVA-urakka	
Urakkahinta:	107.000,00 €
Lisätyöt yhteensä:	3.452,44 €
Hyvitykset yhteensä:	0,00 €
Toteutunut urakkahinta:	110.452,44 €
Sähköurakka	
Urakkahinta:	193.325,59 €
Lisätyöt yhteensä:	28.464,69 €
Hyvitykset yhteensä:	0,00 €
Toteutunut urakkahinta:	221.790,28 €
Kustannusjako:	
Rakennuttajakulut yhteensä:	110.693,48 €
Urakat yhteensä:	1.229.525,59 €
Lisätyöt yhteensä:	86.156,09 €
Hyvitykset yhteensä:	- 12.911,16 €
Hanke yhteensä	1.413.464,00 €

INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMINEN

Hanke	Alkuperäinen talousarvio 2011	Talousarvio- muutokset 2011	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2011	Poikkeama 2011
ATK-OHJELMAT JA KÄYTTÖÖNOTTOPROJEKTIT					
<i>Tehtävät</i>					
Yleishallinto					
Konsernihallinto					
• Menot (S)	-59 693		-59 693	-37 294	-22 399
Sisäiset palvelut					
• Menot (S)					
Perusturva					
Perusterveydenhuolto					
Hallintopalvelut					
• Tulot					
• Menot (S)	-142 300		-142 300	-11 802	-130 498
Sosiaalitoimi					
Sosiaali- ja terveystalvet					
• Menot (S)	-25 000		-25 000		-25 000
Sivistystoimi					
Sivistystoimen hallinto- ja toimistopalvelut					
• Menot (S)	-120 000		-120 000	-65 664	-54 336
Kirjastotoimi					
• Menot (S)	-35 000		-35 000		-35 000
Yhdyskuntatekniikka					
Kehittämisen- ja yhteiset palvelut (Yt)					
• Menot (S)	-110 000		-110 000	-100 215	-9 785
ATK-OHJELMAT JA KÄYTTÖÖNOTTOPROJEKTIT					
Tulot					
Menot	-491 993		-491 993	-214 975	-277 018
Netto	-491 993		-491 993	-214 975	-277 018
MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT					
Yhdyskuntatekniikka					
Kehittämisen- ja yhteiset palvelut (Yt)					
• Menot (S)	-65 000		-65 000	-48 050	-16 950
Vesihuoltolaitos					
Osuus HSY:n jäteveden investoinneista	-313 000		-313 000		-313 000
• Menot (S)					
MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT					
Tulot					
Menot	-378 000		-378 000	-48 050	-329 950
Netto	-378 000		-378 000	-48 050	-329 950

Hanke	Alkuperäinen talousarvio 2011	Talousarvio-muutokset 2011	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2011	Poikkeama 2011
MAA- JA VESIALUEET					
Tulot (S)	191 079		191 079	265 147	-74 068
Menot (S)	-150 000	-680 000	-830 000	-769 829	-60 171
Netto	41 079	-680 000	-638 921	-504 682	-134 239
TALONRAKENTAMINEN					
<u>Uudisrakennushankkeet</u>					
<i>Perusturvan käytössä</i>					
Keskustan terveysaseman laajennus					
• Menot (S)	-20 000		-20 000	-28 252	<u>8 252</u>
<i>Sivistystoimen käytössä</i>					
Keskusta-alueen päiväkoti (Ravals)					
• Menot (S)	-80 000		-80 000	-64 857	-15 143
Masalan uusi päiväkoti (ur)					
• Menot (S)	-80 000		-80 000	-65 866	-14 134
Keskusta-alueen suomenkielinen koulu					
• Menot (S)	-40 000		-40 000	0	-40 000
Vuorenmäen pk ja koulu, (ur)					
• Menot (S)	-3 290 000		-3 290 000	-2 909 319	-380 681
Kantvikin pk vanhan osan purku ja laajennus					
• Menot (S)	-25 000		-25 000	-10 103	-14 897
<u>Peruskorjaushankkeet</u>					
<i>Sivistystoimen käytössä</i>					
Masalan koulun, B-C-rak, saneeraus					
• Tulot	610 000		610 000	610 000	
• Menot (S)	-2 100 000		-2 100 000	-1 302 062	-797 938
Masalan koulun laajennus ja saneeraus II					
• Menot (S)	-500 000		-500 000	-36 392	-463 608
Sjökulla skola, laajennus ja saneeraus					
• Menot (S)	-100 000		-100 000	-20 724	-79 276
Masalan Ljusdala, peruskorjaus					
• Tulot	82 000		82 000	55 200	<u>26 800</u>
• Menot (S)	-890 000		-890 000	-1 024 687	<u>134 687</u>
TALONRAKENTAMINEN					
Tulot	692 000		692 000	665 200	26 800
Menot	-7 125 000		-7 125 000	-5 462 262	-1 662 738
Netto	-6 433 000		-6 433 000	-4 797 062	-1 635 938

Hanke	Alkuperäinen talousarvio 2011	Talousarvio- muutokset 2011	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2011	Poikkeama 2011
LIIKENNEVÄYLÄT JA PUISTOT					
Tulot (S)				126 576	-126 576
Menot (S)	-6 615 950		-6 615 950	-6 695 857	<u>79 907</u>
Netto	-6 615 950		-6 615 950	-6 569 281	-46 669
LIIKUNTA- JA VIRKISTYSALUEET					
Tulot				67 500	-67 500
Menot (S)	-166 200		-166 200	-142 590	-23 610
Netto	-166 200		-166 200	-75 090	-91 110
MUUT KIIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET					
Yhdyskuntatekniikka					
Yt-lautakunnan vesihuoltokohteet					
• Tulot					
• Menot (S)	-28 500		-28 500	-43 614	15 114
Maakaatopaikka					
• Menot (S)	-27 000		-27 000		-27 000
MUUT KIIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET					
Tulot					
Menot	-55 500		-55 500	-43 614	-11 886
Netto	-55 500		-55 500	-43 614	-11 886
VESIHUOLTOLAITOKSEN KIIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET					
Tulot (S)	147 000		147 000		147 000
Menot (S)	-2 229 000		-2 229 000	-1 704 195	-524 805
Netto	-2 082 000		-2 082 000	-1 704 195	-377 805

Hanke	Alkuperäinen talousarvio 2011	Talousarvio-muutokset 2011	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2011	Poikkeama 2011
IRTAIN OMAISUUS					
Yleishallinto					
Konsernihallinto kalustaminen					
• Menot	-1 000 000		-1 000 000	-662 377	-337 623
Sivistystoimi					
Kirjastotoimi					
Tulot (S)	64 000		64 000	63 800	200
Menot (S)	-260 000		-260 000	-260 147	147
Netto	-196 000		-196 000	-196 347	<u>347</u>
Suomenkielinen lasten päivähoido					
• Menot (S)	-250 000		-250 000	-245 189	-4 811
Suomenkielinen koulutoimi					
• Menot (S)	-500 000		-500 000	-503 614	3 614
Kuvataidekoulu					
• Menot (S)	-10 000		-10 000		-10 000
Musiikkiopisto					
• Menot (S)	-10 000		-10 000	-10 733	<u>733</u>
Nuorisopalvelut					
• Menot (S)	-80 000		-80 000	-77 042	-2 958
IRTAIN OMAISUUS					
Tulot	64 000		64 000	63 800	-200
Menot	-2 110 000		-2 110 000	-1 759 102	-350 898
Netto	-2 046 000		-2 046 000	-1 695 302	-351 098
OSAKKEET JA OSUDET					
Tulot (S)				19 425	-19 425
Menot (S)	-1 249 600	-36 000	-1 285 600	-802 906	-482 694
Netto				-783 481	783 481
INVESTOINTIOSA YHTEENSÄ					
Tulot	1 094 079		1 094 079	1 207 648	-113 569
Menot	-20 571 243	-716 000	-21 287 243	-17 643 381	-3 643 862
Netto	-19 477 164	-716 000	-20 193 164	-16 435 733	-3 757 431

S = valtuustoon nähden sitova taso (sitovuustason ylitys alleviivattu)

*) Masalan Ljusdalan osalta on kirjaamatta valtionosuutta 106.800 euroa. Kirjattu vuoden 2012 kirjanpitoon saamiseksi.

RAHOITUSOSA

	Alkuperäinen talousarvio 2 011	Talousarvio- muutokset 2 011	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2011	Poikkeama 2011
Toiminnan rahavirta					
• Vuosikate	11 601 939	5 591 400	17 193 339	23 064 575	-5 871 236
• Satunnaiset erät					
• Tulorahoituksen korjaukset	-3 200 000		-3 200 000	-3 432 912	232 912
	8 401 939	5 591 400	13 993 339	19 631 663	-5 638 324
Investointien rahavirta					
• Investointimenot	-20 619 243	-716 000	-21 335 243	-17 643 381	-3 691 862
• Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 094 079		1 094 079	1 109 076	-14 997
• Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	3 230 000		3 230 000	3 717 483	-487 483
	-16 295 164	-716 000	-17 011 164	-12 816 821	-4 194 343
Toiminnan ja investointien rahavirta	-7 893 225	4 875 400	-3 017 825	6 814 842	-9 832 667
Rahoitustoiminnan rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
• Antolainasaamisten lisäykset (S)				-1 494 330	1 494 330
• Antolainasaamisten vähennykset (S)	328 092			1 101 412	-1 101 412
Lainakannan muutokset					
• Pitkäaikaisten lainojen lisäys (S)	16 000 000		16 000 000		16 000 000
• Pitkäaikaisten lainojen vähennys (S)	-8 300 000		-8 300 000	-7 251 314	-1 048 686
• Lyhytaikaisten lainojen muutos					
Pitkäaik. velkojen muutokset (liitt.maksut)	300 000		300 000	726 174	-426 174
Rahoitustoiminnan rahavirta	8 328 092		8 000 000	-6 918 058	14 918 058
Vaikutus maksuvalmiuteen	434 867	4 875 400	4 982 175	-103 216	5 085 391

S = valtuustoon nähden sitova taso (sitovuustason ylitys alleiviivattu)

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

TULOSLASKELMA

	<u>1.1.-31.12.2011</u>	<u>1.1.-31.12.2010</u>
Toimintatuotot:		
Myyntituotot	7 567 871,16	6 341 071,51
Maksutuotot	15 731 212,90	12 173 758,02
Tuet ja avustukset	4 326 317,66	4 070 106,45
Muut tuotot	<u>7 376 349,08</u>	<u>11 571 387,44</u>
Toimintatuotot	35 001 750,80	34 156 323,42
Toimintakulut:		
Henkilöstökulut	-90 404 371,89	-87 429 322,52
Palkat ja palkkiot	-70 591 285,57	-68 657 820,19
Henkilösivukulut	-19 813 086,32	-18 771 502,33
Eläkekulut	-15 728 183,37	-15 000 913,69
Muut henkilösivukulut	-4 084 902,95	-3 770 588,64
Palvelujen ostot	-73 484 777,37	-71 713 814,69
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-11 598 560,66	-10 331 223,28
Avustukset	-16 718 785,84	-16 267 004,22
Muut toimintakulut	<u>-3 227 315,17</u>	<u>-2 655 441,23</u>
Toimintakulut	-195 433 810,93	-188 396 805,94
Toimintakate	-160 432 060,13	-154 240 482,52
Verotulot	159 222 372,71	154 602 322,38
Valtionosuudet	25 008 963,00	23 248 246,00
Rahoitustuotot ja -kulut:		
Korkotuotot	212 987,54	97 273,96
Muut rahoitustuotot	1 816 557,35	487 237,20
Korkokulut	-2 654 450,16	-2 243 039,08
Muut rahoituskulut	<u>-109 795,63</u>	<u>-5 406,23</u>
Vuosikate	23 064 574,68	21 946 151,71
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-12 670 575,02	-13 029 038,60
Arvonalentumiset		
Satunnaiset erät		
Satunnaiset tuotot	0,00	0,00
Satunnaiset kulut	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
Tilikauden tulos	10 393 999,66	8 917 113,11
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	33 309,09	56 813,08
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0,00	184 122,93
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	<u>-36 909,00</u>	<u>-274 409,35</u>
Tilikauden yli-/alijäämä	10 390 399,75	8 883 639,77

RAHOITUSLASKELMA

	<u>2011</u>	<u>2010</u>
Toiminnan rahavirta		
• Vuosikate	23 064 574,68	21 946 151,71
• Satunnaiset erät	0,00	0,00
• Tulorahoituksen korjauserät	-3 432 911,64	-8 233 205,67
	<u>19 631 663,04</u>	<u>13 712 946,04</u>
Investointien rahavirta		
• Investointimenot	-17 643 381,06	-23 068 058,22
• Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 109 076,34	931 588,48
• Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	3 717 483,40	9 007 625,66
	<u>-12 816 821,32</u>	<u>-13 128 844,08</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta	6 814 841,72	584 101,96
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
• Antolainasaamisten lisäykset	-1 494 330,39	-135 657,00
• Antolainasaamisten vähennykset	0,00	788,49
	<u>-1 494 330,39</u>	<u>-134 868,51</u>
Lainakannan muutokset		
• Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00	22 000 000,00
• Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-7 251 313,55	-5 682 562,43
	<u>-7 251 313,55</u>	<u>16 317 437,57</u>
Muut maksuvalmiuden muutokset		
• Arvostuserät		
• Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	29 840,25	-561 263,84
• Vaihto-omaisuuden muutos	-30 252,08	-20 905,89
• Saamisten muutos	-5 052 255,01	3 018 717,82
• Korottomien velkojen muutos	5 858 442,74	847 737,44
	<u>805 775,90</u>	<u>3 284 285,53</u>
Rahoituksen rahavirta	-7 939 868,04	19 466 854,59
Rahavarojen muutos	-1 125 026,32	20 050 956,55
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	21 014 771,22	22 139 797,54
Rahavarat 1.1.	-22 139 797,54	-2 088 840,99
	<u>-1 125 026,32</u>	<u>20 050 956,55</u>

KUNNAN TASE

VASTAAVAA	31.12.2011	31.12.2010
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	256 970,63	121 867,81
Muut pitkävaikutteiset menot	<u>1 863 984,59</u>	<u>1 906 625,33</u>
	2 120 955,22	2 028 493,14
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	24 217 477,82	23 716 006,43
Rakennukset	90 368 186,84	83 972 244,76
Kiinteät rakenteet ja laitteet	41 669 678,39	40 159 422,34
Koneet ja kalusto	2 179 943,63	1 274 321,31
Muut aineelliset hyödykkeet	6 241,47	6 241,47
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	<u>130 722,59</u>	<u>6 740 799,10</u>
	158 572 250,74	155 869 035,41
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	24 704 485,14	23 921 004,61
Muut lainasaamiset	1 449 878,05	8 567,66
Muut saamiset	<u>515 138,00</u>	<u>462 118,00</u>
	26 669 501,19	24 391 690,27
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	67 737,06	109 449,28
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	82 317,54	61 572,18
Muut toimeksiantojen varat	<u>449 636,16</u>	<u>487 232,46</u>
	599 690,76	658 253,92
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	314 435,16	284 807,08
Valmiit tuotteet	<u>1 488,00</u>	<u>864,00</u>
	315 923,16	285 671,08
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Muut saamiset		<u>390 000,00</u>
		390 000,00
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	8 734 497,49	4 036 301,18
Lainasaamiset		
Muut saamiset	3 873 419,32	2 925 313,15
Siirtosaamiset	<u>1 749 517,81</u>	<u>1 953 565,28</u>
	14 357 434,62	8 915 179,61
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	<u>206 607,98</u>	<u>206 607,98</u>
	206 607,98	206 607,98
Rahat ja pankkisaamiset	<u>20 808 163,24</u>	<u>21 933 189,56</u>
	<u>223 650 526,91</u>	<u>214 678 120,97</u>

VASTATTAVAA	31.12.2011	31.12.2010
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	59 989 993,53	59 989 993,53
Arvonkorotusrahasto	565 508,32	565 508,32
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	28 434 439,51	19 550 799,74
Tilikauden yli-/alijäämä	10 390 399,75	8 883 639,77
	<u>99 380 341,11</u>	<u>88 989 941,36</u>
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	317 773,02	351 082,11
Vapaaehtoiset varaukset	606 156,45	606 156,45
	<u>923 929,47</u>	<u>957 238,56</u>
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	67 737,06	110 693,28
Lahjoitusrahastojen pääomat	3 415 693,22	3 325 571,36
Muut toimeksiantojen pääomat	482 546,61	521 526,16
	<u>3 965 976,89</u>	<u>3 957 790,80</u>
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	73 258 908,55	79 934 205,40
Lainat julkisyhteisöiltä	4 339 336,16	4 915 352,85
Saadut ennakot	1 079 166,00	548 133,86
Liittymismaksut ja muut velat	5 828 981,61	5 103 421,78
	<u>84 506 392,32</u>	<u>90 501 113,89</u>
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	6 675 296,85	6 675 296,85
Lainat julkisyhteisöiltä	576 016,70	576 016,71
Saadut ennakot	100 000,00	109 056,89
Ostovelat	12 340 610,58	8 497 210,64
Muut velat	1 801 140,75	1 811 780,56
Siirtovelat	13 380 822,24	12 602 674,71
	<u>34 873 887,12</u>	<u>30 272 036,36</u>
	<u>223 650 526,91</u>	<u>214 678 120,97</u>

KONSERNITULOSLASKELMA

	<u>1.1.-31.12.2011</u>	<u>1.1.-31.12.2010</u>
Toimintatuotot	106 800 219	102 342 449
Valmistus omaan käyttöön	2 019	
Toimintakulut	-261 314 037	-249 573 606
Osuus osakkuusyhteisöjen voitoista (tappioista)	4 593	131 357
Toimintakate	<u>-154 507 207</u>	<u>-147 099 800</u>
Verotulot	159 222 373	154 602 322
Valtionosuudet	25 008 963	23 248 246
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	413 030	162 165
Muut rahoitustuotot	1 950 241	685 050
Korkokulut	-4 091 688	-3 408 080
Muut rahoituskulut	-377 574	-2 829 254
Vuosikate	<u>27 618 137</u>	<u>27 921 515</u>
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-17 920 024	-17 951 899
Tilikauden yli- ja alipariarvot	-1 053	321 008
Arvonalentumiset	-17 921 077	-160
Satunnaiset erät	2 827	3 089
Tilikauden tulos	<u>9 699 886</u>	<u>10 293 553</u>
Tilinpäätössiirrot	-264 403	-1 275 160
Vähemmistöosuudet	280	-16 776
Tilikauden yli-/alijäämä	<u>9 435 764</u>	<u>9 001 616</u>
Tuloslaskelman tunnusluvut		
Toimintatulot/Toimintamenot, %	40,9	41,0
Vuosikate prosenttia poistoista	154,1	158,4
Vuosikate, €/asukas	743	756
Asukasmäärä 31.12	37 192	36 942

KONSERNIRAHOITUSLASKELMA

	2011	2010	
Toiminnan rahavirta			
• Vuosikate	27 618 137		27 921 515
• Satunnaiset erät	2 827		3 089
• Tulorahoituksen korjauserät	-3 668 549	23 952 415	-8 403 983
			19 520 621
Investointien rahavirta			
• Investointimenot	-25 350 747		-31 401 731
• Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 399 137		1 024 801
• Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	4 042 245	-19 909 365	9 346 772
			-21 030 158
Toiminnan ja investointien rahavirta		4 043 049	-1 509 537
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
• Antolainasaamisten lisäykset	-1 494 393		-135 657
• Antolainasaamisten vähennykset		-1 494 393	848
			-134 809
Lainakannan muutokset			
• Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4 935 913		23 991 149
• Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-9 559 254		-7 824 043
• Lyhytaikaisten lainojen muutos	-924 017	-5 547 358	-118 949
			16 048 157
Oman pääoman muutokset		2 163	434 457
Muut maksuvalmiuden muutokset			
• Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	33 080		-559 207
• Vaihto-omaisuuden muutos	-8 008		-129 147
• Saamisten muutos	-5 666 601		2 389 619
• Korottomien velkojen muutos	6 307 976	666 446	4 355 638
			6 056 904
Rahoituksen rahavirta		-6 373 141	22 404 708
Rahavarojen muutos		-2 330 092	20 895 171
Rahavarojen muutos			
Rahavarat 31.12.	28 268 623		30 580 191
	18 524		171 787
			4 775
Rahavarat 1.1.	30 580 191	2 330 092	9 508 459
			-20 895 171
Rahoituslaskelman tunnusluvut:			
Investointien tulorahoitus, %		115,3	91,9
Pääomamenojen tulorahoitus, %		78,9	72,8
Lainanhoitokate		2,4	2,8
Kassan riittävyys, pv		34	38
Asukasmäärä 31.12		37 192	36 942

KONSERNITASE

VASTAAVAA	31.12.2011	31.12.2010
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	582 252	392 226
Muut pitkävaikutteiset menot	2 854 760	2 784 625
Ennakkomaksut	134 404	83 988
	<u>3 571 416</u>	<u>3 260 838</u>
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	29 152 063	29 276 920
Rakennukset	145 087 491	135 872 877
Kiinteät rakenteet ja laitteet	42 395 098	40 796 556
Koneet ja kalusto	4 541 510	3 505 039
Muut aineelliset hyödykkeet	1 379 552	180 232
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	1 934 843	9 594 458
	<u>224 490 557</u>	<u>219 226 081</u>
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	6 421 703	6 661 580
Muut lainasaamiset	1 452 848	13 666
Muut saamiset	531 108	475 794
	<u>8 405 659</u>	<u>7 151 041</u>
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	199 828	234 073
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	179 995	154 395
Muut toimeksiantojen varat	474 324	503 507
	<u>854 147</u>	<u>891 975</u>
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	792 086	741 049
Keskeneräiset tuotteet	14 396	12 664
Valmiit tuotteet	1 488	1 198
Muu vaihto-omaisuus	1 229	44 467
	<u>809 200</u>	<u>799 377</u>
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	13 820	620
Muut saamiset	27 387	6 321
Siirtosaamiset		390 000
	<u>41 207</u>	<u>396 941</u>
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	11 657 117	6 031 084
Lainasaamiset	9 094	578
Muut saamiset	4 568 188	3 967 010
Siirtosaamiset	2 260 757	2 297 212
	<u>18 495 156</u>	<u>12 295 883</u>
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	211 761	211 760
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	2 907 823	596 177
Muut arvopaperit	52 314	2 690 570
	<u>3 171 898</u>	<u>3 498 507</u>
Rahat ja pankkisaamiset	25 096 726	27 081 685
	<u>284 935 963</u>	<u>274 602 329</u>

VASTATTAVAA	31.12.2011	31.12.2010
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	55 844 118	59 989 994
Arvonkorotusrahasto	833 690	565 508
Muut omat rahastot	5 359 312	408 741
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	23 981 011	16 171 129
Osakkuusyhteisöjen osingonjako	34 684	
Tilikauden yli-/alijäämä	9 413 100	9 001 616
	<u>95 465 914</u>	<u>86 136 989</u>
VÄHEMMISTÖOSUUDET	58 907	315 688
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	1 909 741	638 862
Vapaaehtoiset varaukset	1 915 433	3 003 243
	<u>3 825 173</u>	<u>3 642 105</u>
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	60 210	71 551
Muut pakolliset varaukset	807 228	722 501
	<u>867 438</u>	<u>794 052</u>
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	200 603	234 469
Lahjoitusrahastojen pääomat	3 515 501	3 420 470
Muut toimeksiantojen pääomat	513 763	542 769
	<u>4 229 867</u>	<u>4 197 708</u>
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	119 652 371	91 916 835
Lainat julkisyhteisöiltä	4 391 941	37 791 585
Saadut ennakot	1 079 219	548 164
Ostovelat	264 072	
Liittymismaksut ja muut velat	5 828 982	5 357 219
	<u>131 216 585</u>	<u>135 613 803</u>
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	9 003 439	7 620 455
Lainat julkisyhteisöiltä	588 415	1 976 313
Saadut ennakot	1 274 493	1 782 611
Ostovelat	15 858 700	12 146 741
Muut velat	2 483 642	2 490 436
Siirtovelat	20 063 389	17 885 428
	<u>49 272 078</u>	<u>43 901 984</u>
	<u>284 935 963</u>	<u>274 602 329</u>
Konsernitaseen tunnusluvut		
Omavaraisuus-%	35,16	33,09
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	166,79	165,90
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1 000 €	33 394,11	25 172,75
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas	897,88	681,41
Konsernin lainakanta 31.12., 1 000 €	133 636	139 305
Konsernin lainat, €/asukas	3 593	3 771
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1 000 €	1 453	14
Kunnan asukasmäärä 31.12	37 192	36 942

VESIHUOLTOLAITOKSEN TULOSLASKELMA

	1.1.-31.12.2011		1.1.-31.12.2010	
Liikevaihto	5 034 976,75		4 889 503,29	
Liiketoiminnan muut tuotot	4 900,76		53 714,20	
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 327 440,29		-1 184 146,04	
Palvelujen ostot	-862 367,69	-2 189 807,98	-860 103,52	-2 044 249,56
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-630 133,85		-662 636,66	
Henkilösivukulut	-217 856,81		-153 654,35	
Eläkekulut	-177 637,72		-123 400,31	
Muut henkilösivukulut	-40 219,09	-847 990,66	-30 254,04	-816 291,01
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 751 544,33		-1 829 538,15	
Arvonalentumiset	0,00	-1 751 544,33	0,00	-1 829 538,15
Liiketoiminnan muut kulut	-96 087,02		-66 306,15	
Liikeylijäämä/-alijäämä	154 447,52		186 832,62	
Rahoitustuotot ja -kulut				
Muut rahoitustuotot	2 896,82		4 336,45	
Kunnalle maksetut korkokulut	-157 227,81		-254 800,30	
Korvaus peruspääomasta	-15 011,10		-15 011,10	
Muut rahoituskulut	-261,89	-169 603,98	-834,41	-266 309,36
Ylijäämä/alijäämä ennen satunnaisia eriä	-15 156,46		-79 476,74	
Ylijäämä/alijäämä ennen varauksia				
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	33 309,09		56 813,08	
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0,00		0,00	
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	18 152,63		-22 663,66	

VESIHUOLTOLAITOKSEN RAHOITUSLASKELMA

	<u>2011</u>	<u>2010</u>
Toiminnan rahavirta		
• Liikelylijäämä	154 447,52	186 832,62
• Poistot ja arvonalentumiset	1 751 544,33	1 829 538,15
• Rahoitustuotot ja -kulut	-169 603,98	-266 309,36
• Muut tulorahoituksen korjaavat erät		
	<u>1 736 387,87</u>	<u>1 750 061,41</u>
Investointien rahavirta		
• Käyttöomaisuusinvestoinnit	-1 704 196,41	-1 981 858,76
• Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00	95 197,33
	<u>-1 704 196,41</u>	<u>-1 886 661,43</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta	32 191,46	-136 600,02
Rahoituksen rahavirta		
Lainakannan muutokset		
• Kunnalta saatujen pitkäaikaisten lainojen lisäys		
• Kunnalta saatujen pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 101 411,82	-1 951 449,67
	<u>-1 101 411,82</u>	<u>-1 951 449,67</u>
Muut maksuvalmiuden muutokset		
• Saamisten muutos	169 128,04	1 090 591,62
• Korottomien velkojen muutos	900 092,32	997 458,07
Rahoituksen rahavirta	-32 191,46	136 600,02
Rahavarojen muutos	0,00	0,00
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	0,00	0,00
Rahavarat 1.1.	0,00	0,00
	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
Rahoituslaskelman tunnusluvut:		
Investointien tulorahoitus, %	101,89	92,76
Pääomamenojen tulorahoitus, %	61,89	45,60

VESIHUOLTOLAITOKSEN TASE

VASTAAVAA	<u>31.12.2011</u>	<u>31.12.2010</u>
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	0,00	0,00
Muut pitkävaikutteiset menot	<u>1 415 891,89</u>	<u>1 512 999,05</u>
	1 415 891,89	1 512 999,05
Aineelliset hyödykkeet		
Kiinteät rakenteet ja laitteet	15 198 160,39	15 148 401,15
Koneet ja kalusto	1,68	1,68
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
	15 198 162,07	15 148 402,83
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	1 444 279,74	1 578 311,69
Muut saamiset	0,00	1 260,00
Siirtosaamiset	<u>2 448,43</u>	<u>36 284,52</u>
	1 446 728,17	1 615 856,21
	<u>18 060 782,13</u>	<u>18 277 258,09</u>

VASTATTAVAA	31.12.2011	31.12.2010
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	300 221,93	300 221,93
Liittymismaksurahasto		
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	7 991 846,19	8 014 509,85
Tilikauden yli-/alijäämä	18 152,63	-22 663,66
	<u>8 310 220,75</u>	<u>8 292 068,12</u>
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	317 773,02	351 082,11
Vapaaehtoiset varaukset	0,00	0,00
	<u>317 773,02</u>	<u>351 082,11</u>
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat kunnalta	1 850 901,02	2 850 244,54
Liittymismaksut ja muut velat	6 117 737,84	5 391 563,52
	<u>7 968 638,86</u>	<u>8 241 808,06</u>
Lyhytaikainen		
Lainat julkisyhteisöiltä	192 243,36	294 311,66
Saadut ennakot		
Ostovelat	838 169,21	849 612,07
Muut velat	197 386,73	59 502,32
Siirtovelat	236 350,20	188 873,75
	<u>1 464 149,50</u>	<u>1 392 299,80</u>
	<u>18 060 782,13</u>	<u>18 277 258,09</u>
TASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuus-%	47,8	47,3
Suhteellinen velkaantuneisuus-%	187,2	194,9
Lainakanta 31.12.	2 043 144	3 144 556
Lainat €/asukas	55	85
Lainasaamiset 31.12.	0,00	0,00
Asukasmäärä	37 192	36 942

LIITETIEDOT

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Pysyvien vastaavien arvostus

Käyttöomaisuus on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien käyttöomaisuusosakkeet on merkitty taseessa hankintamenoon.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempan to-dennäköiseen luovutushintaan.

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista kunnan tilinpäätöksessä

Käyttöomaisuuden poistojen määrittämisessä on käytetty kunnanvaltuuston 27.9.2007 § 123 hyväksymää poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankintamenoista arvioidun taloudellisen pitoajan mukaan.

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät ovat:

Aineettomat oikeudet	3-20 vuotta	Tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot	3-5 vuotta	Tasapoisto
Rakennukset	10-50 vuotta	Tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
• Kadut, tiet, torit ja puistot	20 %	Menojäämäpoisto
• Vesi- ja viemäriverkostot	10 %	Menojäämäpoisto
• Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	20 %-25 %	Menojäämäpoisto
Koneet ja kalusto	3-15 vuotta	Tasapoisto
Luonnonvarat	Käytön mukainen poisto	

Käyttöomaisuushankinnat, joiden hankintahinta on alle 10.000 euroa, on kirjattu vuosiku-luiksi.

Tuloslaskelman liitetiedot

Liite 1. Toimintatuotot toimialoittain

	2011	2010
Yleishallinto	704 472,31	479 073,79
Perusturva	9 535 108,91	7 685 065,10
Sivystoimi	7 146 871,33	6 814 088,51
Yhdyskuntatekniikka	4 082 917,78	3 832 009,62
Vesihuoltolaitos	4 682 112,28	4 549 643,26
Kohdistamattomat:		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja eräät muut korvaukset	3 444 988,20	8 276 843,25
Maankäyttösopimuskorvaukset	5 405 279,99	2 519 599,89
<i>Yhteensä</i>	35 001 750,80	34 156 323,42

Liite 2. Verotulojen erittely

	2011	2010
Kunnan tulovero	142 051 623,35	139 478 482,70
Osuus yhteisöveron tuotosta	10 313 844,03	8 248 459,66
Kiinteistövero	6 856 905,33	6 875 380,02
<i>Verotulot yhteensä</i>	159 222 372,71	154 602 322,38

Veroprosentit

	2011	2010
Kunnan tuloveroprosentti	19,00	19,00
Kiinteistöveroprosentit		
Yleinen kiinteistövero	0,67	0,67
Vakit. asuinrakennus	0,32	0,32
Muu rakennus	0,92	0,92

Liite 3. Valtionosuuksien erittely

	2011	2010
Laskennalliset valtionosuudet		
Kunnan peruspalv. valtionosuus	30 877 246,00	29 221 487,00
Yleinen valtionosuus		
Sosiaali- ja terveydenhuollon valtionosuus		
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus	-5 868 283,00	-5 973 241,00
<i>Laskennalliset valtionosuudet yhteensä</i>	25 008 963,00	23 248 246,00
Harkinnanvarainen rahoitusavustus		
<i>Valtionosuudet yhteensä</i>	25 008 963,00	23 248 246,00

Liite 5. Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen ja poistonalaisten investointien vastaavuudesta

Keskimääräiset poistot ja investoinnit vuosina 2011-2015

Suunnitelman mukaiset poistot	13 594 578
Poistonalaisten investointien hankintameno	23 237 263
Poikkeama (€)	-9 642 685
Poikkeama %	-41

Selvitys poikkeaman syistä

Investointi- ja poistotason poikkeama johtuu siitä, että eräät tarkastelujakson kunnallisteknisiä hankkeista rahoitetaan tuloslaskelmaan kirjattavilla maankäytösopimuskorvauksilla.

Liite 6. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot

	2011	2010
Muut toimintatuotot		
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	3 432 911,64	8 233 207,00
Rakennusten myyntivoitot		
Muut myyntivoitot		
<i>Myyntivoitot yhteensä</i>	3 432 911,64	8 233 207,00

Liite 7. Osinkotuottojen ja kuntayhtymien peruspääoman korkotuottojen erittely

	2011	2010
Osinkotuotot muista yhteisöistä	111 428,23	114 281,98
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	257 337,37	260 094,46
<i>Yhteensä</i>	368 765,60	374 376,44

Kunnan taseen liitetiedot

Liite 8. Arvonkorotukset

	2011	2010
Maa- ja vesialueet		
Arvo 1.1. *)	565 508,32	604 736,52
Arvonkorotukset		
Arvonkorotusten purku		-39 228,20
Arvo 31.12.	565 508,32	565 508,32

*) Maa- ja vesialueiden arvonkorotukset on tehty ennen 1.1.1997 siten, että arvo on enintään silloisen verotusarvon suuruinen.

Liite 9. Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

	Aineettomat hyödykkeet		Aineelliset hyödykkeet					Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Arvo- ja taidesineet		
Poistamaton hankintameno 1.1.2011	121 867,81	1 906 625,33	23 763 523,55	83 972 244,76	40 159 422,34	1 274 321,31	6 241,47	6 740 799,02	157 429 551,58
Lisäykset tilikaudena aikana	143 429,43	87 100,00	754 167,02	5 125 552,33	8 801 686,18	1 785 366,93		130 722,59	16 828 024,48
Rahoitusosuudet tilikaudella				-851 200,00	-194 076,34	-63 800,00			-1 109 076,34
Vähennykset tilikauden aikana			-252 695,63						-252 695,63
Siirrot erien välillä				6 740 799,02				-6 740 799,02	
Tilikauden poisto	-8 326,61	-129 740,74		-4 619 209,27	-7 097 353,79	-815 944,61			-12 670 575,02
Arvonlennukset ja niiden palautukset									
Poistamaton hankintameno 31.12.2011	256 970,63	1 863 984,59	24 264 994,94	90 368 186,84	41 669 678,39	2 179 943,63	6 241,47	130 722,59	160 740 723,08
Arvonkorotukset									
Kirjapitoarvo 31.12.2011	256 970,63	1 863 984,59	24 264 994,94	90 368 186,84	41 669 678,39	2 179 943,63	6 241,47	130 722,59	160 740 723,08

Liite 10. Sijoitukset

	Osakkeet ja osuudet				Jvk-lainasaamiset, muut lainasaamiset ja muut saamiset				Yhteensä
	Kunta-yhtymä-osuudet	Osakkeet tytäryhteisöt	Osakkeet osakkuus- ja muut omistusyht.	Muut osakkeet ja osuudet	Lainasaamiset, tytäryhteisöt	Lainasaamiset osakkuus- ja muut omist.yht.	Lainasaamiset, muut	Muut saamiset	
Hankintameno 1.1.2011	14 316 467,18	5 391 835,11	1 152 809,15	3 059 893,17	8 567,66			462 118,00	24 391 690,27
Lisäykset tilikauden aikana				1 036 109,00		1 441 310,39		53 020,00	2 530 439,39
Vähennykset tilikauden aikana			-252 628,47						-252 628,47
Siirrot erien välillä									
Hankintameno 31.12.2011	14 316 467,18	5 391 835,11	900 180,68	4 096 002,17	8 567,66	1 441 310,39		515 138,00	26 669 501,19
Arvonlennukset ja niiden palautukset									
Arvonkorotukset									
Kirjapitoarvo 31.12.2011	14 316 467,18	5 391 835,11	900 180,68	4 096 002,17	8 567,66	1 441 310,39		515 138,00	26 669 501,19

Liite 11. Saamisten erittely

	2011		2010	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Saamiset tytäryhteisöltä				
Myyntisaamsiet		127 086,30		113 390,95
<i>Yhteensä</i>		127 086,30		113 390,95
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamsiet		7 873,66		73 820,19
Muut saamiset		1 083 437,89		1 056 219,12
Siirtosaamiset				72 136,34
<i>Yhteensä</i>		1 091 311,55		1 202 175,65
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamsiet		13 317,18		6 331,67
Lainasaamiset				
<i>Yhteensä</i>		13 317,18		6 331,67
<i>Saamiset yhteensä</i>		14 357 434,62	390 000,00	8 915 179,61

Liite 12. Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	2011	2010
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Tulojäämät		
Siirtyvät korot	0,00	0,00
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	420 735,00	433 572,97
Maankäyttösopimuskorvaukset	411 456,00	517 161,61
Elatustuen takautumissaatava	66 660,00	47 724,00
Muut tulojäämät	100 000,00	15 180,02
<i>Tulojäämät yhteensä</i>	998 851,00	1 013 638,60
Menoennakot		
Jaksotetut palkat	75 695,22	36 791,14
Aktiivi-instituutti, vuokraennakko	0,00	0,00
Muut menoennakot	674 971,59	903 135,54
<i>Menoennakot yhteensä</i>	750 666,81	939 926,68
<i>Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä</i>	1 749 517,81	1 953 565,28

Liite 13. Rahoitusarvopapereista tase-erittäin jälleenhankintahintojen ja aktivoitujen hankinatamenojen erotus

	2011	2010
Osakkeet ja osuudet		
Jälleenhankintahinta	819 181,24	819 181,24
Kirjanpitoarvo	206 607,98	206 607,98
<i>Erotus</i>	612 573,26	612 573,26

Liite 14. Oman pääoman erien muutokset

	2011	2010
Peruspääoma 1.1.	59 989 993,53	59 989 993,53
Peruspääoma 31.12.	59 989 993,53	59 989 993,53
Arvonkorotusrahasto 1.1.	565 508,32	604 736,52
Lisäykset tilikaudella		
Vähennykset tilikaudella		39 228,20
Arvonkorotusrahasto 31.12.	565 508,32	565 508,32
Edellisten tilikausien ylijäämä	28 434 439,51	19 550 799,74
Tilikauden yli-/alijäämä	10 390 399,75	8 883 639,77
<i>Oma pääoma yhteensä 31.12.</i>	99 380 341,11	88 989 941,36

Liite 15. Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

	Arvo 1.1.2011	Muutokset 1.1.-31.12.2011	Arvo 31.12.2011
Kertynyt poistoero	351 082,11	-33 309,09	317 773,02

Liite 16. Velat, jotka eräännyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua (1.1.2016 tai sen jälkeen)

	2011	2010
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	38 195 708,00	46 723 146,80
Lainat julkisyhteisöiltä	2 037 481,41	2 611 286,01
Muut velat	11 675,37	9 034,18
<i>Pitkäaikaiset velat yhteensä</i>	40 244 864,78	49 343 466,99

Liite 17. Vieras pääoma

	2011		2010	
	Pitkä- aikainen	Lyhyt- aikainen	Pitkä- aikainen	Lyhyt- aikainen
Velat tytäryhteisöltä				
Ostovelat		2 562,52		744,24
<i>Yhteensä</i>		2 562,52		744,24
Velat kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Ostovelat		1 407 459,56		938 558,31
<i>Yhteensä</i>		1 407 459,56		938 558,31
Velat osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Ostovelat		126,64		
<i>Yhteensä</i>				
<i>Vieras pääoma yhteensä</i>	76 717 904,19	35 168 198,78	90 501 113,89	30 272 036,36

Liite 18. Erittely liittymismaksuista

	2011	2010
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Liittymismaksut ja muut velat		
Liittymismaksut	5 817 306,24	5 091 131,92
Muut velat	300 431,60	12 289,86
<i>Liittymismaksut ja muut velat yhteensä</i>	6 117 737,84	5 103 421,78

Liite 19. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	2011	2010
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Tuloennakot	165 950,73	311 772,98
Menojäämät		
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	10 753 310,48	9 983 793,19
Korkojaksotukset	378 781,30	370 582,96
Muut menojäämät	2 082 789,73	1 936 525,58
<i>Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä</i>	13 380 832,24	12 602 674,71
<i>Siirtovelat yhteensä</i>	13 380 832,24	12 602 674,71

Liite 20. Huollettavien varat ja pääomat

	2011	2010
Perusturvalautakunnan hallussa olevat huollettavien varat	72766,01	73738,21

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Liite 21. Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin
Kunta ei ole antanut kiinnityksiä lainojensa vakuudeksi.

Liite 22. Leasingvastuiden yhteismäärä

	2011	2010
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	542 203,19	554 106,46
Myöhemmin maksettavat	686 986,53	692 521,87
<i>Yhteensä</i>	1 229 189,72	1 246 628,33

Liite 23. Annetut vastuusitoumukset

	2011	2010
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta		
Alkuperäinen pääoma	5 045 637,79	5 045 637,79
Jäljellä oleva pääoma	504 563,79	833 075,14
Takaukset muiden puolesta		
Alkuperäinen pääoma	4 742 900,00	4 742 900,00
Jäljellä oleva pääoma	3 336 212,39	3 560 379,69

Liite 24. Muut taloudelliset vastuut

	2011	2010
Kunnan osuus Kuntien takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	120 675 433,98	106 198 148,83
Kunnan osuus Kuntien takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.	0	0,00
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastoista 31.12.	89 339,28	86 499,71

Kirkkonummen kunnan ja Kuntien eläkevakuutuslaitoksen välille on solmittu vuokrasopimus 15 (viideksitoista) vuodeksi. Vuokra muodostuu pääomavuokrasta, joka määräytyy vuokrauksen kohteen rakennushankkeen toteutuneille hankintakustannuksille. Vuosina 2012 – 2015 arvioidut vuokramenot ovat noin 3,96 miljoonaa euroa.

Henkilöstöä koskevat liitetiedot**Liite 25. Henkilöstön lukumäärä 31.12.**

	2011	2010
Yleishallinto	55	65
Perusturva	600	580
Sivustoimi	1 494	1 481
Yhdyskuntatekniikka	248	265
<i>Yhteensä</i>	2 397	2 391

Liite 26. Henkilöstökulut

	2011	2010
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	90 404 371,89	87 429 322,52
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	37 514,41	17 936,03
<i>Henkilöstökulut yhteensä</i>	90 441 886,30	87 447 258,55

Liite 27. Omistukset muissa yhteisöissä

KIRKKONUMMEN KUNNAN KONSERNIRAKENNE 31.12.2011

Tytäryhteisöt	Osakkuusyhteisöt	Kuntayhtymät
Kirkkonummen Vuokra-asunnot Oy 100 %	As Oy Hofmaninpelto 45,37 %	Uudenmaan liitto 2,7 %
Kiint. Oy Kirkkonummen Männistönuori 99,3 %	As Oy Kirkkonummen Matinmäki 41,06 %	Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoidopiiri 2,2 %
As Oy Kirkkonummen Masalanhovi 56,2 %	Kiint Oy Kirkkonummen Pankkitalo 41,2 %	Eteva kuntayhtymä 2,6 %
	As Oy Masalan Tupa 36,05 %	Kärkulla samkommun 3,2 %
	Kirkkonummen Liikekeskus Oy 33,3 %	Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnia 11,5 %
		EVTEK kuntayhtymä 7 %
		Länsi-Uudenmaan ammattikoulutuskuntayhtymä 1,36 %
		Västra Nylands folkhögskola 12,5 %
		Helsingin seudun liikenne, HSL 3,3 %

Liite 28. Konserniyhteisöt

	Kotikunta	Kunnan omistus- osuus, %	Konsernin omistus- osuus, %	Kuntakonsernin osuus (1 000 e)		
				omasta pää- omasta	vieraasta pää- omasta	tilikauden voitosta/ tappiosta
Tytäryhteisöt						
Kirkkonummen Vuokra-Asunnot Oy	Kirkkonummi	100,0	100,0	4 503	41 765	-140
Kiint. Oy Kirkkonummen Männistönuori	Kirkkonummi	99,3	99,3	70	900	0
As.Oy Masalanhovi	Kirkkonummi	56,2	56,2	553	375	0
			Yhteensä	5 126	43 040	-140
Kuntayhtymät						
Uudenmaan liitto	Helsinki	2,7	2,7	37	36	3
Helsingin ja Uudenmaan Sairaanhoidopiirin ky	Helsinki	2,2	2,2	9 450	10 715	-357
Eteva kuntayhtymä	Mäntsälä	2,5	2,5	378	1 161	-20
Kärkulla samkommun	Parainen	3,2	3,2	321	441	-25
Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnia	Espoo	11,5	11,5	6 409	1 768	-36
EVTEK ky	Vantaa	7,0	7,0	1 167	5	41
Länsi-Uudenmaan ammattikoulutuskuntayhtymä	Lohja	1,4	1,4	260	54	12
Helsingin seudun liikenne, HSL	Helsinki	3,3	3,3	838	3 267	53
Samkommunen Västra Nylands folkhögskola	Karjaa	12,5	12,5	121	77	3
			Yhteensä	18 020	17 524	-326
Osakkuusyhteisöt						
As Oy Hofmaninpelto	Kirkkonummi	49,0	49,0	615	969	0
As.Oy Matinmäki	Kirkkonummi	45,3	45,3	558	281	0
As Oy Masalan Tupa	Kirkkonummi	36,1	36,1	212	1	0
Kiinteistö Oy Kirkkonummen Pankkitalo	Kirkkonummi	41,2	41,2	134	26	0
Kirkkonummen Liikekeskus Oy	Kirkkonummi	33,3	33,3	174	1 432	-8
			Yhteensä	1 693	2 709	-8

Liite 29. Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet*Keskinäisen omistuksen eliminointi*

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäinen omistus on tehty nimellis- eli pariarvomenetelmällä.

Sisäiset liiketapahtumat

Sisäiset tuotot, kulut, velat ja saamiset ja muut sisäiset liiketapahtumat on vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta eliminoitu.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin omasta pääomasta.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistö- ja asunto-osakeyhtiöiden käyttöomaisuuden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero kirjattu tytäryhteisön oman pääoman eriä Edellisten tilikausien voitto/tappio ja Tilikauden voitto/tappio vastaan. Osakkuusyhteisöjen käyttöomaisuuden poistoja ei ole oikaistu.

Liite 30. Arvonkorotukset

	2011	2010
Maa- ja vesialueet		
Arvo 1.1.	575 508,80	604 737,00
Arvonkorotukset		
Arvonkorotusten purku		-29 228,20
Arvo 31.12.	575 508,80	575 508,80

Liite 31. Oman pääoman erien muutokset

	2011	2010
Peruspääoma 1.1.	59 989 994	59 989 994
+/- muutokset tilikaudella		-
Peruspääoma 31.12.	59 989 994	59 989 994
Osuus kuntayhtymien oman pääoman lisäyksestä 1.1.		
+/- muutokset tilikaudella		
Osuus kuntayhtymien oman pääoman lisäyksestä 31.12.		
Arvonkorotusrahasto 1.1.	565 508	604 737
+/- muutokset tilikaudella	268 181	39 737
Arvonkorotusrahasto 31.12.	833 689	565 508
Muut omat rahastot	408 741	408 741
+/- muutokset tilikaudella		
Muut omat rahastot	408 741	408 741
Edellisten tilikausien ylijäämä	24 820 391	16 171 129
Tilikauden yli-/alijäämä	9 413 100	9 317 305
Oma pääoma 31.12.	95 465 915	86 452 676

Kirkkonummen Liikekeskus Oy:n omaa pääomaa on alennettu siten, yhtiön osakepääomaa on alennettu yhteensä 699.679,45 eurolla ja josta Kirkkonummen kunnan osuus oli 233.203,16 euroa.

Liite 32. Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua (1.1.2017 tai sen jälkeen)

	2011	2010
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	42 416 069	55 476 560
Lainat julkisyhteisöiltä	43 147 136	33 016 109
Muut velat	11 675	9 034
Pitkäaikaiset velat yhteensä	85 574 880	88 501 704

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot**Liite 33. Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin**

	2011	2010
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	41 812 785	41 806 970
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	85 434 477	86 687 702
<i>Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä</i>	85 434 477	86 687 702

Liite 34. Vakuudet

	2011	2010
Omasta puolesta annetut vakuudet		
Sitoumusten vakuudeksi annetut kiinnitykset	2 001	1 994
<i>Vakuudet yhteensä</i>	2 001	1 994

Liite 35. Leasingvastuiden yhteismäärä

	2011	2010
Velka	1 407 141,86	1 443 507,65

Liite 36. Annetut vastuusitoumukset

	2011	2010
Takaukset muiden puolesta		
Alkuperäinen pääoma	4 899 503	4 832 000
Jäljellä oleva pääoma	3 381 649	3 624 910

Vesihuoltolaitoksen taseen liitetiedot

Liite 37. Saamisten erittely

	2011		2010	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamsiet		127 028,24		113 259,76
<i>Yhteensä</i>		127 028,24		113 259,76
Saamiset kuntayhtymiltä, jossa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamsiet		1 621,09		1 260,36
Muut saamiset		0,00		1 260,00
Siirtosaamiset		0,00		
<i>Yhteensä</i>		1 621,09		2 520,36
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä				
Myyntisaamsiet		7 228,65		6 331,67
<i>Yhteensä</i>		7 228,65		6 331,67
<i>Saamiset yhteensä</i>		1 446 728,17		1 615 856,21

Liite 38. Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	2011	2010
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Tulojäämät		
Maankäyttösopimuskorvaukset	0,00	35 316,10
Muut tulojäämät	2 448,43	41,82
<i>Tulojäämät yhteensä</i>	2 448,43	35 357,92
Menoennakot		
Muut menoennakot	0,00	926,60
<i>Menoennakot yhteensä</i>	0,00	926,60
<i>Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä</i>	2 448,43	36 284,52

Liite 39. Oman pääoman erien muutokset

	2011	2010
Peruspääoma 1.1.	300 221,93	300 221,93
Lisäys tilikaudella		
Peruspääoma 31.12.	300 221,93	300 221,93
Edellisten tilikausien ylijäämä	7 991 846,19	8 014 509,85
Tilikauden yli-/alijäämä	18 152,63	-22 663,66
<i>Oma pääoma 31.12.</i>	8 310 220,75	8 292 068,12

Liite 40. Poistoero

	Arvo	Muutokset	Arvo
	1.1.2011	1.1.-31.12.2011	31.12.2011
Kertynyt poistoero	351 082,11	-33 309,09	317 773,02

Liite 41. Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua (1.1.2016 tai sen jälkeen)

	2011	2010
Lainat kunnalta	1 850 901,02	1 075 178,37

Liite 42. Erittely liittymismaksuista

	2011	2010
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Liittymismaksut ja muut velat		
Liittymismaksut	6 117 737,84	5 391 563,52
Muut velat		0,00
<i>Liittymismaksut ja muut velat yhteensä</i>	6 117 737,84	5 391 563,52

Liite 43. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	2011	2010
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Menojäämät		
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	165 573,13	135 612,02
Muut menojäämät	70 777,07	53 261,73
<i>Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä</i>	236 350,20	188 873,75
<i>Siirtovelat yhteensä</i>	236 350,20	188 873,75

Henkilöstöä koskevat liitetiedot**Liite 44. Henkilöstön lukumäärä 31.12.**

	2011	2010
Vesihuoltolaitos	19	18

Liite 45. Henkilöstökulut

	2011	2010
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	847 990,66	816 291,01
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	16 777,07	1 819,47
<i>Henkilöstökulut yhteensä</i>	864 767,73	818 110,48

Liite 46. Leasingvastuiden yhteismäärä

	2011	2010
Velka	7 967,30	18 421,65

LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA

Sidottu tasekirja:

- Toimintakertomus
- Tuloslaskelma
- Rahoituslaskelma
- Tase
- Konsernitase
- Liitetiedot
- Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista
- Tilinpäätöksen allekirjoitus
- Tilintarkastajien tilinpäätösmerkintä

Muut tilinpäätösasiakirjat:

- Tase-erittelyt
- Liitetietojen erittelyt

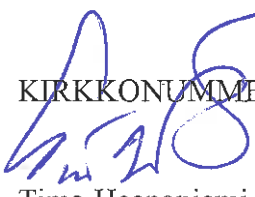

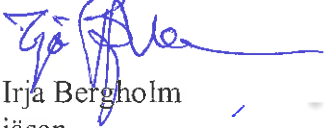

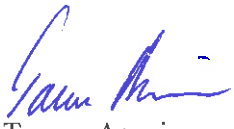
ATK-tulosteina:

- Päiväkirja
- Pääkirja
- Tuloslaskelma
- Tase
- Rahoituslaskelma
- Talousarvion toteutumisvertailut

Kunnanhallituksen ja kunnanjohtajan allekirjoitukset

Kirkkonummella 23. huhtikuuta 2012

KIRKKONUMMEN KUNNANHALLITUS

Timo Haapaniemi
puheenjohtaja
Ulf Kjerin
I varapuheenjohtaja
Irja Bergholm
jäsen
Ari Harinen
jäsen
Pirkko Lehtinen
jäsen
Ulla Seppälä
jäsen
Corinna Tammenmaa
jäsen
Antti Kilappa
II varapuheenjohtaja
Minna Hakapää
jäsen
Matti Kaurila
jäsen
Antti Salonen
jäsen
Anni-Mari Syväniemi
jäsen
Raija Vahasalo
jäsen
Tarmo Aarnio
kunnanjohtaja

Tilintarkastajien tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Kirkkonummella 30 päivänä toukokuuta 2012

Oy Auditor Ab
JHTT-yhteisö

Krister Rehn
JHTT